

Naturtypekartlegging i Vesterålen

Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy

Gunn-Anne Sommersel og Gunnar Kristiansen

Naturtypekartlegging i Vesterålen

Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy

Ecofact rapport: 173

www.ecofact.no

Referanse til rapporten:	Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. Ecofact rapport 173. 105 s
Nøkkelord:	Biologisk mangfold, slåttemark, naturbeitemark, gråor- heggeskog, gammel lauvskog, strandeng, kystlynghei, kystmyr, beiteskog
ISSN:	ISSN 1891-5450
ISBN:	978-82-8262-171-7
Oppdragsgiver:	Fylkesmannen i Nordland
Prosjektleder hos Ecofact AS:	Gunn-Anne Sommersel
Prosjektmedarbeidere:	Geir Arnesen
Kvalitetssikret av:	Geir Arnesen
Forside:	1.Strandeng ved Ytterstad, Lødingen; 2.Skifervokssopp, Hadsel. 3.Beitebakke ved Kleiva, Sortland., 4.Naturbeitemark ved Bleik morene, Andøy Foto: 1, 3, 4 Gunn-Anne Sommersel; 2 Gunnar Kristiansen

www.ecofact.no

INNHold

1 FORORD	1
2 SAMMENDRAG	1
3 INNLEDNING	1
4 NATURGRUNNLAGET I KARTLEGGINGSOMRÅDET	5
4.1 TOPOGRAFI OG BIOKLIMATOLOGI.....	5
4.2 GEOLOGI.....	6
5 METODE	9
5.1 DN HÅNDBOK 13	9
5.2 FELTARBEID	9
6 RESULTATER	11
6.1 NATURTYPER I LØDINGEN, HADSEL, SORTLAND OG ANDØY KOMMUNE	11
6.2 RØDLISTEDE ARTER	17
6.3 BESØKTE OMRÅDER UTEN VERDI SOM NATURTYPE	17
7 KILDER	21
8 FAKTA-ARK FOR LOKALITETER I LØDINGEN	23
8.1 LOKALITET 01 – SKOGSTRAND.....	23
8.2 LOKALITET 02 – BERGET/STORMYR	26
8.3 LOKALITET 03 – LUNDLI.....	29
8.4 LOKALITET 04 – ØVRE STRAND	32
8.5 LOKALITET 05 - STORDALSELVA.....	35
8.6 LOKALITET 06 - HEGGEDALEN	37
8.7 LOKALITET 07 - VED SVADFJELLET, ØST FOR LUNDLI	39
8.8 LOKALITET 08 – YTTERSTAD.....	42
9 FAKTA-ARK FOR LOKALITETER I HADSEL	46
9.1 LOKALITET 09 - TAEN	46
9.2 LOKALITET 10 - SLÅTTNESDALEN	49
9.3 LOKALITET 11 - MORFJORDEN	52
9.4 LOKALITET 12 - RAFTEN	55
9.5 LOKALITET 13 - TENNSTRANDNESET	58
9.6 LOKALITET 14 - KALSNES, VARDVIKÅSEN	60
9.7 LOKALITET 15 - KALSNES, VARDVIKÅSEN/LYNGBERGET	63
9.8 LOKALITET 16 - LOMSTJØNNA	66
9.9 LOKALITET 17 - VIK.....	68
9.10 LOKALITET 18 - LONKANFJORDEN	70
9.12 LOKALITET 19 - GRUNNFØRFJORD	72
10 FAKTA-ARK FOR LOKALITETER I SORTLAND	75
10.1 LOKALITET 20 – LANGLI (MELLOM KLEIVSKARBERGET OG MELKARSTEINEN)	75
10.2 LOKALITET 21 – KLEIVA.....	78
11 FAKTA-ARK FOR LOKALITETER I ANDØY	81
11.1 LOKALITET 22 – NORDELVMYRA (MELLOM GÅRDELVA OG NORDELVA) BN00067841	81
11.2 LOKALITET 23 – STORMYRAN (MELLOM MYRAELVA OG BARÅA).....	84

11.4 LOKALITET 24 – SELLEVOLLMYRA	87
11.6 LOKALITET 25 – STAVE	90
11.7 LOKALITET 26 – ASPHOLEN, VED ÅNES	93
11.8 LOKALITET 27 – BLEIK MORENE	96
11.9 LOKALITET 28 – ÅBERGSAKSLA VED ÅNES.....	100
11.10 LOKALITET 29 – VED FOTEN AV SELLEVOLLFJELLET	103

1 FORORD

Ecofact fikk i 2011 oppdraget med andregangs kartlegging av naturtyper i kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy, Nordland. I forbindelse med kartleggingen skulle også eksisterende registreringer i Naturbasen vurderes med tanke på behov for supplering av egenskaper og avgrensninger. Oppdragsgiver var Fylkesmannen i Nordland. Kartleggingen skulle foregå i henhold til DN`s håndbok nr 13, og rapporteres ferdig våren 2012.

Tromsø
30.april 2012

Gunn-Anne Sommersel

2 SAMMENDRAG

Kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy ligger alle i Vesterålen, Nordland fylke. Vegetasjonsseksjonen er i klart oseanisk vegetasjonsseksjon og i mellomboreal vegetasjonszone. Berggrunnen medvirker til at den kartlagte delen generelt har sure substrater, noe som klart svekker potensialet for basekrevende arter. I noen områder, særlig på yttersida av Andøya er det imidlertid skjellsand fra sjøen i substratet, noe som øker mulighetene for å finne de mer basekrevende plantene.

Det har vært gjennomført naturtypekartlegginger i disse kommunene tidligere, og det er varierende antall lokaliteter fra hver kommune i naturbase. Noen av de tidligere registreringene er gjort så langt tilbake i tid at dagens tilstand bør kartlegges. I tillegg er det enkelte områder og enkelte naturtyper som er dårlig dekt. Fylkesmannen i Nordland ga Ecofact oppdraget med annen gangs naturtypekartlegging. Kartleggingen har vært i henhold til DN håndbok 13 (2007).

Kartleggingen resulterte i at det ble avgrenset 24 nye naturtypelokaliteter, mens 5 av de allerede avgrensede lokalitetene fikk enten ny beskrivelse og/eller ny avgrensning. 18 av disse var knyttet til kulturlandskapet. De fleste av de gamle slåttemarkene hadde lav verdi på grunn av gjengroing. Et unntak her var slåttemarka på Stave som fikk A-verdi. Naturbeitemarkene var generelt i bedre hevd, selv om det her var en del variasjon. Det ble også funnet en kystlynghei i god hevd. Av andre verdifulle naturtyper var det gråor-heggeskog, gammel lauvskog, strandeng og strandsump, rik kulturlandskapssjø, kystmyr og beiteskog.

3 INNLEDNING

Kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy er fire av de seks kommunene som regnes med til Vesterålen. De fire kommunene er fordelt på fire store øyer, Andøya, Langøya, Hadseløya og Hinnøya i tillegg til mange små øyer.

Alle kommunene har vært kartlagt tidligere i forbindelse med de store havstrandsundersøkelsene på 1980-tallet (Elven m.fl., 1988). Disse undersøkelsene hadde naturlig nok fokus på havstrand, og andre naturtyper ble ikke viet oppmerksomhet. Dette prosjektet produserte kvalitativt svært gode data, men det er nærmere 30 år siden prosjektet ble avslutta. Avgrensningene er i noen tilfeller også mindre presise siden dette ble gjort før GPS'ens tid.

Registreringer av verdifulle kulturlandskap ble også gjennomført i alle kommunene. Dette ble gjort i 2003 – 2004 av Miljøfaglig utredning og Planteforsk Tjøtta Fagsenter (Gaarder m.fl., 2005). Første runde med nasjonale registreringer av kulturlandskap ble gjennomført i Nordland i perioden 1992 – 1995, men her var det kun Andøy som ble besøkt av de fire aktuelle kommunene (Ofte m.fl., 2003).

Firmaet Nordnorske ferskvannsbiologer har gjort en mer generell kartlegging i alle de fire kommunene.

Lødingen kommune

Utover de generelle kartleggingene nevnt tidligere, ser denne kommunen ut til å være relativt lite kartlagt. Det er imidlertid en rekke lokaliteter av naturlige fisketomme innsjøer i Møysalen nasjonalpark som ble kartlagt i forbindelse med utredningene før verneområdet ble opprettet. I denne forbindelse ble det også lagt inn noen eldre registreringer av ”kalkrike områder i fjellet” Disse virker imidlertid dubiøse da de ligger på gneisgrunn som åpenbart er basefattig.

Det er også kartlagt en del brakkvannsdelta og poller i kommunen som ikke ble kartlagt under de store havstrandsundersøkelsene. Noen av disse ligger i Møysalen nasjonalpark og ble grundig kartlagt av Ecofact i 2010 (Arnesen m.fl. 2010).

Resterende lokaliteter er mer eller mindre tilfeldige lokaliteter som har blitt kartlagt i forbindelse med andre utredninger, og favner blant annet naturbeitemark, kystfuruskog, viktige bekkedrag og høystaudeskog. De aller fleste av disse lokalitetene har verdi C og B, mens kun det viktige bekkedraget har verdi A, på grunn av forekomst av elvemusling.

Tatt i betraktning naturgrunnlaget i kommunen med svært få forekomster av baserike habitater, en klart oseanisk lokalisering og et tidligere ekstensivt lokalt husdyrhold er det kun et relativt begrenset antall naturtyper som er aktuelle. Dette er i særdeleshet havstrandslokaliteter (som delvis er godt kartlagt), brakkvannsdelta (de viktigste godt kartlagt i 2010) og kulturmarkslokaliteter. Sistnevnte ser ut til å være lite kartlagt i

kommunen med bare én lokalitet av naturbeitemark i naturbasen per i dag. Det virket derfor som om det var gode muligheter for å oppdrive forekomster av gamle og lite gjødslede, ikke tilsådde slåttemarker i kommunen. Slike lokaliteter får ofte verdi A, og er i tillegg blant de nasjonalt utvalgte naturtypene det kan søkes tilskudd om å skjytte.

Følgende prioriteringer ble derfor gjort for feltarbeidet i Lødingen kommune: Kartlegging av kulturmarkslokaliteter med spesielt fokus på den utvalgte naturtypen slåttemark, samt naturbeitemark som også nevnes i tilbudsforespørselen. Sekundært ble noen av de tidligere kartlagte havstrandslokalitetene som ligger utenfor verneområder undersøkt med tanke på eventuelle endringer i forhold til det som ligger i naturbase pr i dag.

Hadsel kommune

Ut over registreringer av kulturmarkslokaliteter og havstrandsundersøkelsene er det registrert enkeltlokaliteter i kommunen av flere ulike naturtyper, som for eksempel sanddyne, rike strandberg, rikmyr, kalkskog, og høystaudeskog. Sanddynene ligger i Morfjorden og er delvis vernet, men det er også en del av sanddyneområdet som ikke er vernet. Kalkskogslokaliteten er beskrevet som kalkbjørkeskog, og ligger langt utenfor allfarvei på sørsiden av Lonkanfjorden og virker dubiøs siden dette området ligger på mangeritt som vanligvis gir et basefattig jordsmonn. En kan likevel ikke utelukke en lokal basevirkning.

Hadsel kommune har naturgitte forhold som er svært like de som er i Lødingen, med basefattig berggrunn, oseaniske klimaforhold og lange tradisjoner med husdyrhold. Det er derfor de samme naturtypene som er aktuelle for Hadsel som for Lødingen, altså havstrandslokaliteter, kulturmarkslokaliteter, samt høystaudeskoger og flommarksskoger i ller, dalbunner og fjordbotner. Det er også muligheter for kystlyngheier og kystfuruskog. Hadsel og Lødingen ligger i de aller nordligste områdene hvor det tradisjonelt har vært drevet med lyngbrenning, og det kan være lokaliteter som ikke er kartlagt.

Følgende prioriteringer ble derfor gjort for feltarbeidet i Hadsel kommune: Kartlegging av kulturmarkslokaliteter med spesielt fokus på den utvalgte naturtypen slåttemark og kystlynghei. Sekundært ble naturbeitemark prioritert sammen med andre verdifulle kulturlandskapslokaliteter slik som hagemark og beiteskog, samt havstrandslokaliteter. Andre lokaliteter slik som høystaudelokaliteter i flommarksskoger og ller kartlegges kun i den grad en kommer over disse i forbindelse med annet feltarbeid og rammene i prosjektet tillater dette.

Andøy kommune

Denne store og mangfoldige kommunen har flere svært spesielle naturtypeforekomster, og er kjent i fagkretser spesielt for sine godt utviklede og intakte høymyrer (på flybilder er det påvist hele 24 høymyrer i kommunen som er estimert til å ha verdi C eller høyere), og andre kystmyrer, samt nordspissens spesielle

posisjon i vegetasjonshistorien (ble trolig ikke nediset på noe tidspunkt under siste istid).

Selve Andøya har også en topografi som gjør den spesiell. De flate myrområdene på midt og norddelen av øya har både gammel havbunn og virkning fra mineralrike vindtransporterte sedimenter og sjøvann som gjør at det er basevirkning mange steder, med rikmyrer. Dette på tross av at berggrunnen i området stort sett er basefattig. Rikmyrene på Andøya er derfor spesielle fordi de ligger i et område hvor det ellers er svært få rikmyrer. Av samme årsak er det også potensiale for andre basekrevende naturtyper slik som rike strandberg, små rasmarker med basevirkning og kalkrike lavfjellsområder. Den eksponerte kysten gjør også at det er en av Nord Norges viktigste områder for sanddynelokaliteter.

Andøya har også en del viktige kulturlandskapsområder, ikke minst ved Bleik (nasjonalt viktig), og landets nordligste forekomst av arten rødknapp (*Knautia arvensis*), som er sterkt knyttet til slått og beitemark.

På grunn av de åpenbart unike forekomstene av verdifulle naturtyper har Andøya fått stor oppmerksomhet under kartlegginger av viktige havstrandslokaliteter og kulturlandskap. I tillegg kommer høgmyrene som ble kartlagt av NINA ved hjelp av flybilder og noe feltarbeid i 2005. (Bjerke m.fl., 2004; Bjerke, 2005)

Av de fire kommunene er Andøy den som har desidert flest terrestriske lokaliteter i naturbase (ca 50 lokaliteter), og ca 30% av disse har verdi A, noe som er en vesentlig høyere andel enn vanlig. Det er et godt utvalg av flere forskjellige naturtyper, med en overvekt av lokaliteter knyttet til eksponerte havstrender (strandeng, strandsump, sanddyne, strandberg, sand- og grusstrand). Havstrandslokaliteter av fjordtypen mangler nesten helt i kommunen. Av kulturlandskap er det kun kartlagt 5 lokaliteter av naturbeitemark, men det er åpenbart en del kulturlandskap som er kartlagt som havstrandslokaliteter, og flere havstrandslokaliteter er besøkt og beskrevet i forbindelse med nevnte kulturlandskapskartlegging. Det er også kartlagt mange myrkomplekser fordelt på rikmyrer (7), høymyrer (3) og kystmyrer (4).

Den delen av Andøy som ligger på Hinnøya har få kartlagte områder, og er relativt lite interessant. Det er en del store dalganger med innsjøer og stor utstrekning av fattige fastmattemyrer i hellende terreng med svært få arter. I disse områdene er det heller ikke mye forekomster av gammel skog eller høystaudeelementer. Området ble befart av Geir Arnesen (Ecofact) i forbindelse med utredning av kraftlinje fra Risøyhamn til Sortland.

Konklusjonen er trolig at mange av de viktige og svært viktige naturtypeforekomstene i Andøy allerede er påvist. Det virket likevel mulig at en kunne påvise viktige kulturmarksforekomster, og kommunen manglet før denne siste kartleggingen forekomster av slåttemark. Det må likevel nevnes at en del av områdene som er kartlagt som naturbeitemark tidligere har vært brukt som slåttemark.

Følgende prioriteringer ble derfor gjort for feltarbeidet i Andøy kommune: Kartlegging av kulturmarkslokaliteter med spesielt fokus på den utvalgte naturtypen slåttemark og kystlynghei. Sekundært ble det prioritert å besøke de omtalte høymyrene i kommunen og gi disse en mer sikker verdisetting basert på feltundersøkelser (I NINA-rapporten er de fleste verdisatt kun ut fra utseende på flybilder).

Sortland kommune

Sortland er en kommune som fra naturens side ligner mye på Lødingen og Hadsel, med harde grunnfjellsbergarter som gir stort sett basefattige forhold, mye kystområder med relativt beskyttede forhold, og kystbefolkning som har drevet husdyrhold i lang tid.

Det er ikke gjort mye naturtypekartlegging spesifikt i Sortland, og det er mest sporadiske lokaliteter registrert i forbindelse med større regionale undersøkelser som ligger i naturbase. I tillegg til havstrandsundersøkelsene og kulturlandskapsundersøkelsene, er det noen lokaliteter av kystfuruskog, samt enkeltlokaliteter innenfor flere naturtyper. Det er kun to A-lokaliteter og dette er den kjente kystfuruskogen i Forfjorddalen, samt en naturbeitemark ved Gunnesdal (Godfjorden) som omtales av MFU i 2003 som den mest interessante naturbeitemarka i Vesterålen.

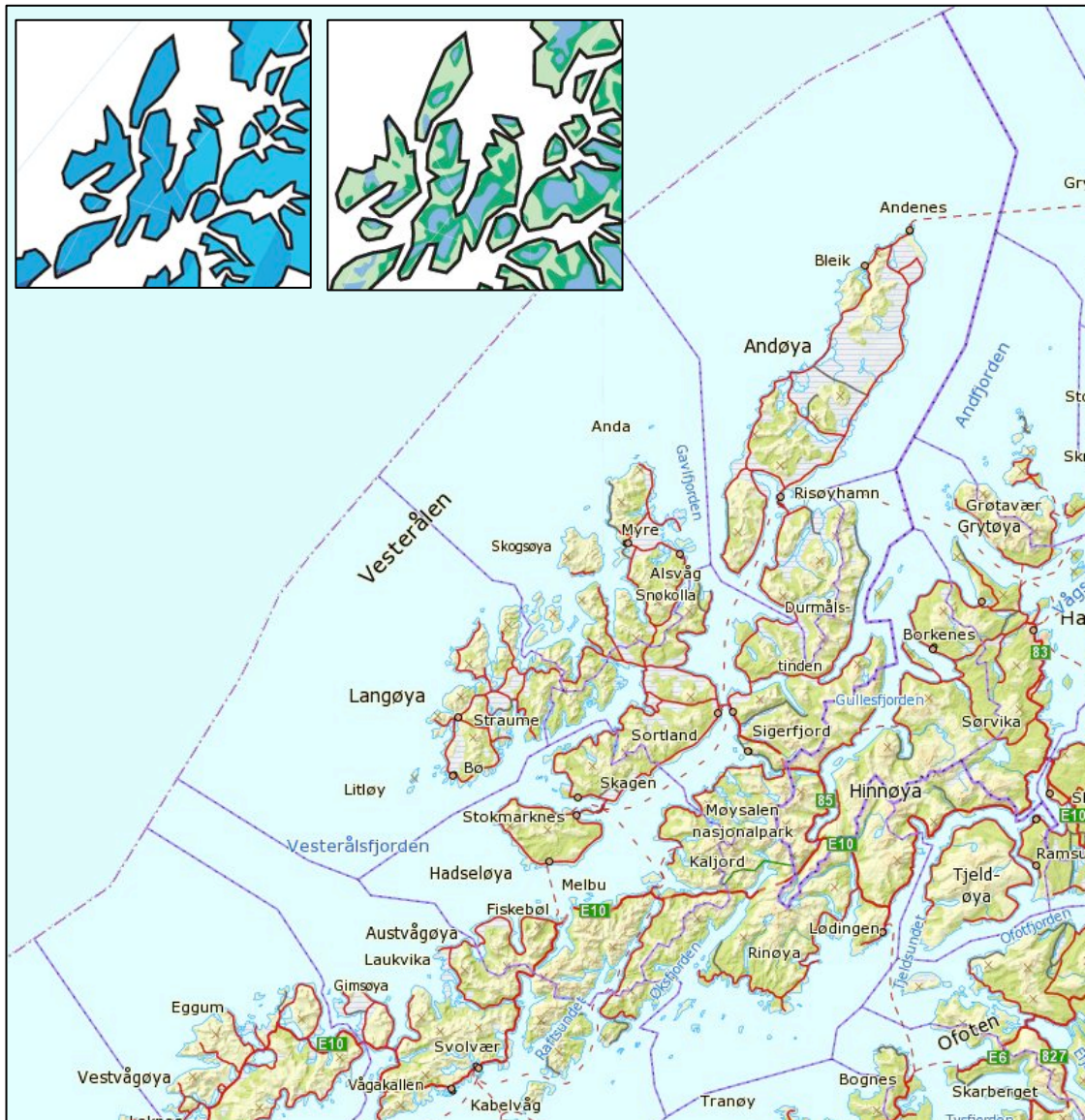
De store Kringelmyran på sørsiden av munningen til Hognfjorden er kartlagt som intakte lavlandsmyrer. Dette virker feil, da denne naturtypen stort sett er begrenset til skogsområdene vesentlig lenger sør i landet. Geir Arnesen har krysset myrene i forbindelse med KU for kraftlinje fra Risøyhamn til Sortland og har en oppfatning av at myrene snarere bør betegnes som fattige fastmattemyrer i hellende terreng, og trolig ikke skal kartlegges i henhold til metodikken i DN's håndbok 13. Det er en rekke tilsvarende myrområder i dalgangene i området nordøstover i kommunen og over i Andøy kommune, og de er alle svært artsfattige og har få biologiske verdier utover det å være store åpne myrflater.

På grunn av basefattig berg, og relativt tett befolkning i deler av kommunen og overgang til mye moderne jordbruk er Sortland kanskje den kommunen som har minst potensiale for viktige naturtyper av disse fire. Mye veibygging har lagt beslag på tidligere interessante havstrandslokaliteter, og kulturlandskapet trolig ikke så interessant lenger.

Ut fra de gitte forutsetninger fra oppdragsgiver og det som ser ut til å være behovet i Sortland vil vi også i denne kommunen forsøke å oppdrive viktige kulturmarkslokaliteter med vekt på slåttemarker og kystlyngheier. I tillegg har Sortland kommune bedt om fokus på noen myrområder nær bebyggelse som de mener kan ha rikmyrskvaliteter.

4 NATURGRUNNLAGET I KARTLEGGINGSOMRÅDET

4.1 Topografi og bioklimatologi

Figur 1. Regional beliggenhet av de fire kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. Innfelt til venstre vises vegetasjonsseksjonene i regionen, hvor alle kommunene er innen klar oseanisk seksjon (mørkest blå). Innfelt til høyre vises vegetasjonssonene, hvor alle kommunene tilhører mellomboreal sone (lys grønn) med fjell som kommer opp i nordboreal (mørk grønn) og alpin sone (lys blå).

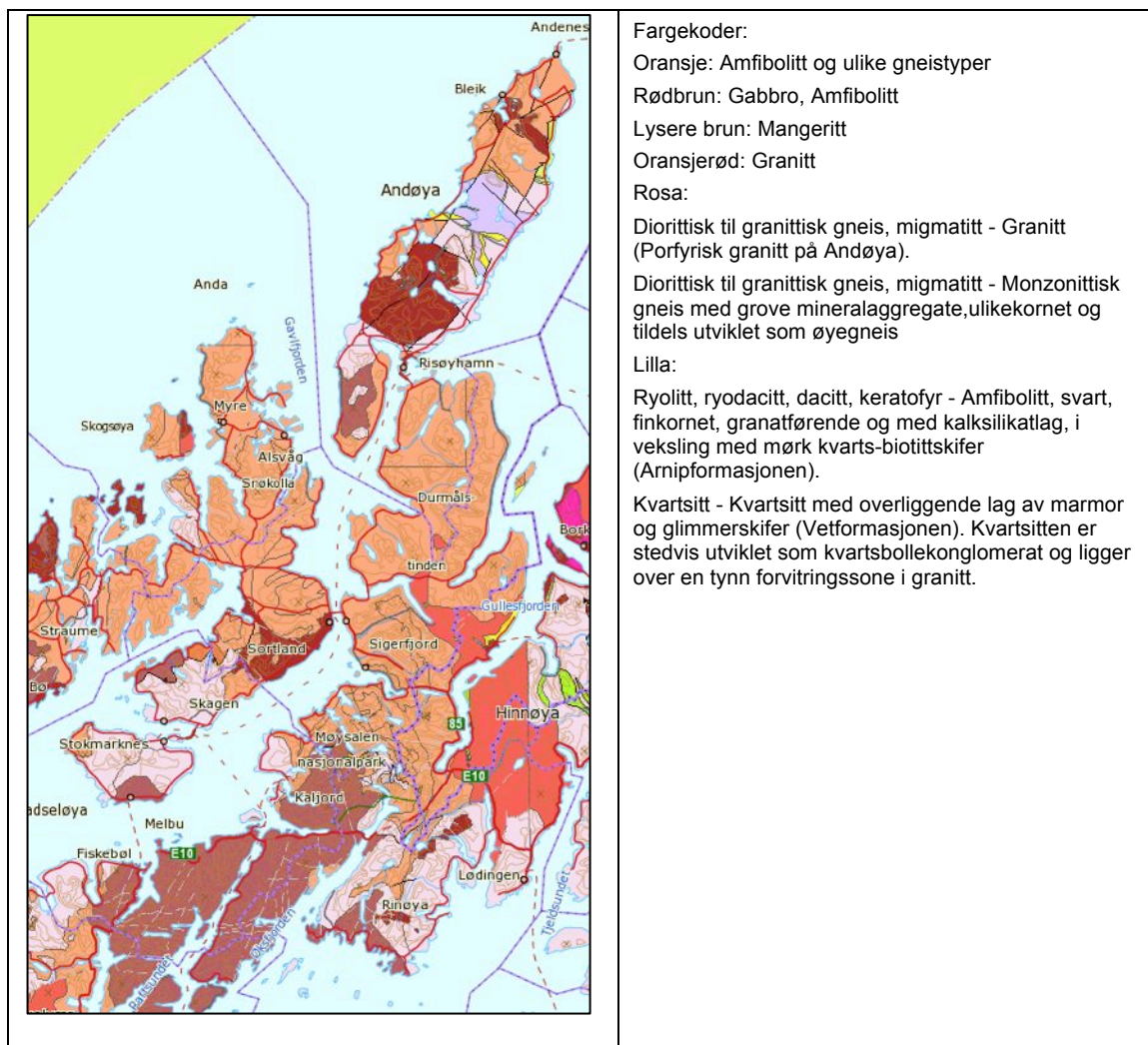
De fire kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy ligger alle i klart oseanisk seksjon (Fig. 1), som kjennetegnes av vestlige vegetasjonstyper og arter. Vintertemperaturen er noe lavere enn i områder på ytterkysten lenger sør. Vegetasjonssonen er mellomboreal, med nordboreal og alpin sone opp mot fjellene.

Topografien er variert. Strandflata er godt utviklet flere steder, særlig tydelig er det på Andøya. Bratte fjellskråninger stiger opp dels fra havet, og dels fra strandflata. Høyeste topp i hele Vesterålen er Møysalen (1262 m.o.h.) i Lødingen kommune.

Fjellene varierer fra spisse, alpeaktige fjell til mer avrunda former. Landskapet er oppdelt, og består av et nettverk av sund og fjorder. De fire kommunene er fordelt på fem større øyer: Andøya, Langøya, Hadseløya, Austvågøya og Hinnøya. Andøya lengst i nord er mest eksponert mot det åpne havet, og har store sanddyner på yttersida. Hadseløya er også noe eksponert, men ellers er de undersøkte kommunene i fjordpregede omgivelser, med et mer gjestmildt klima.

4.2 Geologi

Berggrunn

Figur 2. Berggrunn i de fire kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy.

Berggrunnen i den undersøkte delen av Vesterålen (Fig. 2) domineres av en svært omfattende enhet av amfibolitt og ulike gneistyper som er utbredt på de nordvestre deler av Hinnøya og store deler av Langøya. Samme formasjon dukker også opp flere steder på Andøya, og da særlig nordlige deler. Sørliche deler av kartleggingsområdet har store formasjoner av mangeritt, og dessuten en annen formasjon med gneis av granittisk opprinnelse. Helt i sørøst mot grensen til Tjeldsund kommune er det også et

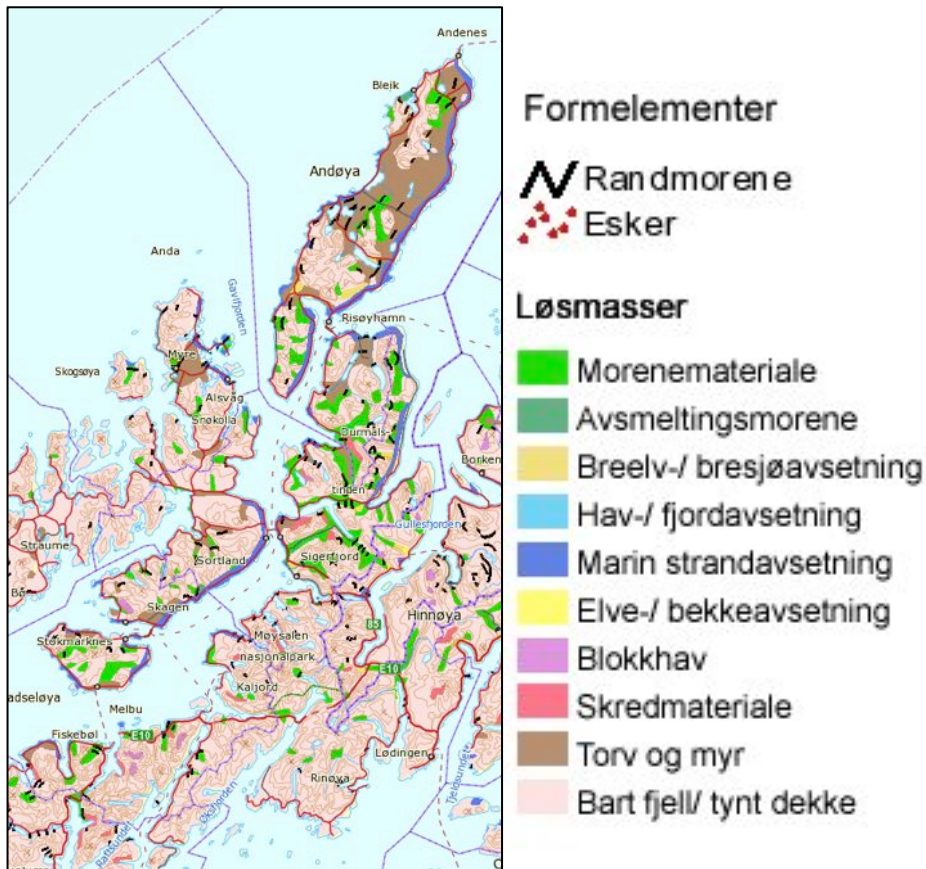
område med ren granitt. Spredt i nord og vest finnes også forekomster av gabbro. Dette gjelder spesielt sentrale deler av Andøya og et areal sørvest for Sortland. Til slutt nevnes en formasjon med ulike silikatbergarter litt nord for midten av Andøya, i hovedsak ryolitt og amfibolitt.

I forhold til hvilken effekt berggrunnen har på det biologiske mangfoldet, og da spesielt vegetasjon og flora kan bergartene i det kartlagte området deles i to grupper. Den gruppen som har størst utbredelse er såkalte felsiske bergarter (granitt, granittisk og diorittis gneis ryolitt, mangeritt og monzonitt). Dette er kvarts og/eller feltspatrike silikatbergarter som er svært harde, og forvitrer svært lite mineraler til jordsmonnet. Områder med slike bergarter har derfor oftest et surt til svært surt substrat.

Den andre gruppen er mafiske bergarter (amfibolitt, hornblendegneis og gabbro). Dette er også silikatbergarter, men de har overvekt av mørke mineraler som amfibol og pyroksen. I forhold til felsiske bergarter gir mafiske bergarter ofte noe mer mineralnæring til jordsmonnet, og gir intermediære forhold på surhetsskalaen.

Baserike bergarter, slik som marmor, dolomitt eller kalkstein ser ut til å mangle i hele det kartlagte området. Generelt virker derfor den kartlagte delen å ha generelt sure substrater, noe som klart svekker potensialet for basekrevende arter.

Løsmasser

Figur 2. Løsmassene i de fire kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy består av torv og myr (brunt), morenemateriale (lys grønt), randmorener (sort), elve-/bekkeavsetning, skredmateriale (skarp rosa), marin strandavsetning (mørk blått) og bart fjell (lys rosa). Sistnevnte områder kan ha et lag av organisk materiale og være dekket av vegetasjon.

Når det gjelder løsmasser, er det generelt mye bart fjell/tynt dekke i både Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy kommune. Av de fire skiller Andøy kommune seg ut med mye torv- og myrområder, mens Sortland og Hadsel har noe av dette. Alle kommunene har morenemateriale, mens skredmateriale er det mest av i Sortland kommune. Marine strandavsetninger fins i de beste jordbruksområdene på Andøya samt i Sortland og Hadsel kommune.

5 METODE

5.1 DN håndbok 13

Publikasjonen kjent som DN håndbok nr. 13 "Kartlegging av naturtyper - verdisetting av biologisk mangfold" ble første gang publisert i 1999. Håndbokas kanskje viktigste element er trolig utvelgelsen og beskrivelsen av et antall naturtyper som blir ansett som verdifulle, og dermed skal avgrenses og kartlegges. Det er arbeidet med å påvise, avgrense og beskrive forekomster av disse naturtypene som refereres til som kartlegging av naturtyper i de fleste sammenhenger. I håndboka blir de utvalgte naturtypene omtalt i en rekke fakta-ark, og det blir antydning ulike utforminger og hvordan verdisetting skal gjøres. De mest verdifulle områdene blir betegnet som "Svært viktige" (verdi A), og har såkalt nasjonal verdi. Utforminger med status "Viktig" (verdi B) har regional verdi. Det er også en tredje klasse av utforminger med lokal verdi (verdi C). Områder med verdi A eller B får en forvaltningsstatus som gjør at det må tas visse hensyn i henhold til lovverket. For eksempel kan det normalt kun gis midler til skjøtsel av kulturlandskap hvis arealene er verdisatt som A- eller B-områder.

Det kom en ny utgave i 2006, som bygget på erfaringene fra kartleggingen som var gjort siden 1999. I den nye utgaven var fakta-arkene revidert, og tre nye naturtyper beskrevet som verdifulle, og det er da totalt definert 57 ulike verdifulle naturtyper. Denne utgaven ble igjen justert noe i 2007 i forbindelse med at det ble publisert en ny rødliste i 2006. Det var derfor nødvendig å implementere den, og samtidig ble det gjort mindre justeringer. Det er den siste utgaven med justeringene fra 2007 som er lagt til grunn for denne kartleggingen.

I skrivende stund er det også under utarbeidelse en tredje utgave av DN håndbok 13. Denne vil etter alt å dømme bli sterkt revidert i forhold til 2. utgave. Det er de siste årene lansert et helt nytt klassifiseringssystem for naturtyper, "Naturtyper i Norge – NiN" (Halvorsen m. fl. 2009). I 2011 kom det også en rødliste for naturtyper basert på NiN-systemet (Lindgaard og Henriksen 2011). Tredje utgave av håndbok 13 vil implementere NiN-systemene og rødlista for naturtyper.

5.2 Feltarbeid

Som et ledd i forberedelse til feltarbeidet og utvelgelse av prioriterte områder for befarings, ble det gjort en analyse av tidligere kartlegginger som er gjort i de fire kommunene. Naturgrunnlaget ble også vurdert. Dessuten ble det holdt et fokus på å prioritere lett tilgjengelige forekomster. Dette siden disse gjerne sammenfaller med områder hvor kommunene ofte ønsker å iverksette tiltak som kan komme i konflikt med lokalitetene. Alt dette ble brukt som grunnlag for prioriteringer for kartlegging i felt for hver enkelt kommune. Det var også ønskelig med innspill fra kommunene angående prioriteringer, men på grunn av ferieavvikling i kommunene var det kun Sortland kommune som kom med slike innspill.

I Lødingen kommune ble feltarbeidet utført av Gunn-Anne Sommersel og Iulie Aslaksen, 10. og 11. juli 2011, og av Gunnar Kristiansen, 2. oktober og 8. oktober 2011. Her var fokus hovedsakelig på slåttemarker, naturbeitemarker og tidligere kartlagte havstrandslokaliteter. Siden mye av kulturmarkene ligger i nærheten av vei, og det er relativt enkelt å se graden av gjengroing på avstand, ble det lett etter nye slike lokaliteter ved å kjøre langs veiene, og stoppe opp for å undersøke nærmere der det ser ut til å være noe. Havstrandslokaliteter ble valgt ut mer etter tilgjengelighet og tidligere satt verdi.

Hadsel kommune ble besøkt av Gunnar Kristiansen i to omganger, 24. – 25. august 2011 og 23. – 24. september 2011. Også i Hadsel var fokus gamle kulturlandskapslokaliteter, som slåttemarker, naturbeitemarker og kystlynghei.

I Sortland var befaringen 22. – 23. juli 2011, og ble utført av Gunn-Anne Sommersel. Gunnar Kristiansen var også innom kommunen i to dager i august 2011. Dette er den kommunen som kanskje har minst potensiale for viktige naturtyper av disse fire. Vår prioritering for feltarbeidet var å finne flere kulturlandskapslokaliteter. Kommunen kom med innspill på noen myrområder som de ønsket undersøkt i forbindelse med mulig utbygging samt en del skogsområder. Også her ble det noe kjøring langs veiene i de antatt mest interessante områdene for kulturmark.

Feltarbeidet i Andøy ble gjort av Gunn-Anne Sommersel og Iulie Aslaksen 12. – 14. juli 2011, og Gunn-Anne Sommersel 22. – 23. juli 2011. Hovedfokus var å finne flere viktige kulturmarkslokaliteter, særlig gamle slåttemarker. I tillegg ble det prioritert å besøke noen av de mest verdifulle høymyrene for å kartlegge tilstand i felt. Leiting etter nye kulturmarkslokaliteter ble gjort på samme måte med å kjøre langs de fleste av veiene på Andøya. Den delen av Andøy kommune som er på Hinnøya ble ikke prioritert, siden Geir Arnesen hadde vært på befarings i det området tidligere, og vurderte det som lite sannsynlig å finne nye naturtypeområder der.

Se ellers begrunnelser for prioriteringer i rapportens innledning.

6 RESULTATER

6.1 Naturtyper i Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy kommune

I løpet av feltarbeidet sommeren 2011 ble det avgrenset 29 naturtypelokaliteter (for oversikt se tabell 1), hvorav fem var avgrenset tidligere. Disse fem har fått enten ny avgrensning og/eller endrede beskrivelser, og er derfor tatt med i oversikten over nye lokaliteter, og har fått nye faktaark. De aktuelle lokalitetene er lokalitet nr 8, 22, 23, 24 og 27.

Tabell 1. Oversikt over avgrensede naturtypelokaliteter

Lok	Navn	Naturtype	Truethet*	Verdi	Lokalisering
01	Skogstrand	D01 - Slåttemark		C	Lødingen
02	Berget/Stormyr	D01 - Slåttemark		C	Lødingen
03	Lundli	D04 - Naturbeitemark		B	Lødingen
04	Øvre Strand	D04 - Naturbeitemark		C	Lødingen
05	Stordalselva	F05 – Gråor-heggeskog		B	Lødingen
06	Heggedalen	F07 – Gammel lauvskog		C	Lødingen
07	Ved Svadfjellet øst for Lundli	F07 – Gammel lauvskog		C	Lødingen
08	Ytterstad	G05 – Strandeng og strandsump	Noe truet	A	Lødingen
09	Taen	D04 - Naturbeitemark		A	Hadsel
10	Slåttnesdalen	D04 - Naturbeitemark		A	Hadsel
11	Morfjorden	D04 - Naturbeitemark		B	Hadsel
12	Raftan	D04 - Naturbeitemark	Sterkt truet	A	Hadsel
13	Tennstrandneset	D04 - Naturbeitemark	Sterkt truet	B	Hadsel
14	Kalsnes, Vardvikåsen	D04 – Naturbeitemark		B	Hadsel
15	Kalsnes, Vardvikåsen/Lyngberget	D07 – Kystlynghei	Sterkt truet	A	Hadsel
16	Lomstjønna	E08 – Rik kulturlandskapssjø		C	Hadsel
17	Vik	F07 – Gammel lauvskog		C	Hadsel
18	Lonkanfjorden	F07 – Gammel lauvskog		C	Hadsel
19	Grunnførfjord	G05 – Strandeng og strandsump		B	Hadsel
20	Langli	D01 - Slåttemark		C	Sortland
21	Kleiva	D04 - Naturbeitemark		B	Sortland
22	Nordelvmyra	A08 - Kystmyr	Sterkt truet	A	Andøy
23	Stormyran	A08 - Kystmyr	Sterkt truet	A	Andøy
24	Sellevollmyra	A08 - Kystmyr	Sterkt truet	B	Andøy
25	Stave	D01 - Slåttemark	Noe truet	A	Andøy
26	Aspholen	D01 – Slåttemark		B	Andøy
27	Bleik morene	D04 - Naturbeitemark	Noe truet	A	Andøy
28	Åbergsaksla ved Ånes	D04 - Naturbeitemark	Sterkt truet	B	Andøy
29	Ved foten av Sellevollfjellet	D06 - Beiteskog		C	Andøy

*Truethet er hentet fra Fremstad og Moen (2001), "Truede vegetasjonstyper i Norge". Dette verket er brukt fordi gjeldende utgave av DN håndbok nr 13 er basert på blant annet denne. I nær fremtid vil det imidlertid være aktuelt å bruke "Norsk rødliste for naturtyper" Lidngård og Henriksen (2011), etter at DN håndbok 13 kommer i revidert utgave.

Kystmyr (A08)

Kystmyr er en samlebetegnelse på flere ulike myrtyper som befinner seg i klart oseanisk og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Intakte kystmyrer regnes som sterkt truede vegetasjonstyper. To slike, begge med utforming atlantisk høgmyr ble undersøkt i felt. Dette er myrer som ble avgrenset av Bjerke (2005) ved hjelp av flyfoto, og ligger i Naturbase fra før. Årets undersøkelse i felt konfirmerer verdi A på begge, samt supplerer beskrivelsen av vegetasjonen med noen flere opplysninger.

Slåttemark (D01)

Slåttemark er egentlig et samlebegrep for arealer som blir regelmessig slått. Tradisjonelt drevne slåttemarker er gjerne artsrike, har mer urter enn for eksempel beitemark, har en jevn fordeling av artene, og har ikke trær eller busker (med visse unntak). I dag er slåtteeengene rundt om i landet generelt enten fulldyrka eller gjengrodd. Det lille som er igjen fins som regel i områder med småskalajordbruk, blant annet i Nord-Norge. Et annet trekk som går igjen i takt med gjengroing, er forsumping. Det skyldes som regel en kombinasjon av at dreneringsgrøfter ikke lenger holdes åpne, og mindre fordampning siden det er et tykt dekke av visstent plantemateriale på bakken.

To slåttemarker ble avgrenset i Lødingen kommune, begge med verdi C. Disse bærer preg av gjengroing, etter å ha stått brakk en stund, selv om den ene er noe mindre gjengrodd siden grunneier har slått av og til med tung traktor for å holde området åpent. Gjengroing i en slåttemark går gjennom ulike faser fram mot et klimakssamfunn som oftest er skog. På veien mot skog er det flere muligheter for hvordan suksesjonen går. Noen arter går ut, det blir gjerne fuktigere, og man får en periode med høye gras og/eller urter som kan dominere lenge. En av de vegetasjonstypene som er mest resistent mot videre gjengroing, er sølvbunke-eng, hvor sølvbunke (*Deschampsia cespitosa*) er den viktigste dominerende arten (se figur 3). Oftest får man sølvbunkedominans fordi det har gått sau på beite i området etter opphør av slått, men slike enger kan dannes på mange typer jord, og med flere typer drift.

Figur 3. Skogstrand gård i Lødingen kommune, ligger ved veien langs østsiden av Øksfjorden i retning Forneset. Enga i forgrunnen viser gjengroing med sølvbunke (*Deschampsia cespitosa*), og begynnende oppslag av bjørk i kantene. I de noe skrinnere områdene bakerst i bildet mot skogkanten er det mindre gjengrodd. Foto: Gunn-Anne Sommersel.

De avgrensede slåttemarkene i Lødingen kommune har begge relativt høy forekomst av sølvbunke, og i den mest gjengrodde er det dominerende art. Sølvbunke er vanskelig å få bukt med om man ønsker å restaurere slike enger, men siden det er så lite slåttemarkar igjen i kommunen, er det kanskje verdt å se nærmere på muligheten. Forsumping er et problem i begge de to avgrensede områdene i kommunen.

I Hadsel kommune ble det ikke avgrenset noen gamle slåttemarkar.

I Sortland kommune ble det avgrenset en gammel slåttemark, også den dominert av sølvbunke (*Deschampsia cespitosa*) i store arealer, men her var også et tørrere og mer urterikt område med blant annet prestekrage (*Leucanthemum vulgare*).

Andøy kommune hadde for en stor del gjengrodde eller konvensjonelt drevne slåttemarkar. Imidlertid fantes det unntak. En slåttemark med nasjonal verdi ble avgrenset på Stave. Denne var på skjellsand og var rik på kalkkrevende urter og med dunhavre som en av de dominerende grasartene. Enga var holdt rimelig godt i hevd, og hadde minimal gjengroingstendens.

Naturbeitemark (D04)

Naturbeite er i utgangspunktet tradisjonelt drevet, udyrket beite. Disse områdene blir ikke slått, pløyd eller innsådd, og er ugjødslet eller bare lett gjødslet. Det er en glidende overgang mellom naturbeite og overflatedyrket, permanent kulturbeite. Eventuell gjødsling vil holde artsantallet nede. Vegetasjonen vil også variere avhengig av hva slags dyr som beiter, tetthet av dyr, forskjeller i jorddybde og fuktighet og selvfølgelig klimatiske forhold. Kalkrike utforminger er som regel svært artsrike, og

kan identifiseres ut fra karplantefloraen. På kalkfattig grunn er beitemarkssopp en viktig indikator i forhold til verdi, i og med at de opptrer på beitemarker med langvarig hevd og lite eller ingen gjødsling.

Naturtypen har gått sterkt tilbake de siste tiårene over hele landet. Det er i første rekke i områder med aktivt utmarksbeite med sau det fins større arealer igjen. I Nord-Norge først og fremst på utmark ved kysten.

To naturbeitemarker ble avgrenset i Lødingen kommune, begge med verdi C. Jordsmonnet i begge områdene er fattig, og har kun trivielle karplantearter. Imidlertid ble det funnet beitemarkssopp i begge områdene.

I Hadsel kommune ble det avgrenset hele seks naturbeitemarker, hvorav tre hadde A-verdi, og de resterende B-verdi. To av disse lokalitetene hadde den varmekjære, og sterkt truete, og artsrike vegetasjonstypen Dunhavreeng (G7b). Lokalitetene ligger i nærheten av hverandre, ved Raftsundet. Det som ellers gir naturbeitemarkene i kommunen høy verdi er graden av hevd, samt relativt store forekomster av beitemarkssopp.

Sortland kommune fikk avgrenset en ny naturbeitemark med B-verdi ved Kleiva landbruksskole. Den ble besøkt for tidlig på året til å kunne finne beitemarkssopp, og det er noe som bør undersøkes.

Andøy kommune har nok en rekke naturbeitemarker, men flere av dem ligger noe avsides til og ble derfor ikke prioritert. Imidlertid ble det avgrenset to områder med naturtypen. Bleikmorenen var registrert i naturbase tidligere, men har nå fått en mer detaljert beskrivelse. Dette er et område med nasjonal verdi i naturtypesammenheng. Deler av området bærer imidlertid preg av gjengroing, og bør nok ha høyere beitetrykk. Det andre området er i lia ved Ånesvannet, og er en mer klassisk beiteli med for lavt beitetrykk i dag. Imidlertid er vegetasjonstypen også her dunhavreeng (G7b) som er en sterkt truet vegetasjonstype, og den har regional verdi.

Beiteskog (D06)

Skog som beites og har et tydelig beitepreg betegnes som beiteskog. Kartleggingsstatus for naturtypen er dårlig, kunnskapen om naturtypen i Norge er dårlig, og man kan regne med at den til en viss grad er oversett. Beiteskog regnes som en noe truet vegetasjonstype.

Det ble avgrenset en lokalitet med beiteskog i Andøy kommune (Fig. 4), men kun med C-verdi. Skogen var liten, på fattig mark, men hadde karakteristiske åpne gjenner, store maurtuer og en god del engarter i bunnsjiktet. Skogen lå i utkanten av en klassisk beiteli med sauer på beite, som ikke ble nærmere undersøkt.

Figur 4. Beiteskog ved Sellevoll i Andøy kommune. Foto: Gunn-Anne Sommersel

Kystlynghei (D07)

Langs kysten kan man enkelte steder finne treløse, beiteskapte heisamfunn, hvor røsslyng (*Calluna vulgaris*) ofte er dominerende art. I nord er også krekling (*Empetrum nigrum* sl.) viktig. Utbredelsen av kystlyngheiene blir oftest knyttet til milde vintre slik at sauene kan beite hele året. I tillegg ble lyngen svidd av med jevne mellomrom slik at den skal holde god fôr kvalitet på vinteren for sauene. Etter sviing kommer det opp mer gras og urter, som sauene foretrekker på sommeren. Sviingen ble gjort i mosaikk, slik at det alltid var tilgjengelig ønsket fôrtype. Kystlynghei blir regnet som en sterkt truet vegetasjonstype. Det er dessuten en av de såkalte ”utvalgte” naturtypene som det kan søkes tilskudd til å skjytte.

Det ble avgrenset en kystlynghei med A-verdi ved Kalsnes i Hadsel kommune. Man regner vanligvis utbredelsen av naturtypen nord til og med Lofoten, slik at denne lokaliteten er i ytterkant av sitt utbredelsesområde. I tillegg ser det ut til at den er godt hevdet med beite, og røsslyngen virker ung og frisk.

Rik kulturlandskapssjø (E08)

Naturtypen omfatter mesotrofe til eutrofe innsjøer i kulturlandskapet. Den har kun spredte forekomster i Nord-Norge. Den avgrensede lokaliteten i Hadsel kommune, Lomstjønnå, er bare delvis knytta til kulturlandskapet, men siden slike næringsrike vann er sjeldent i regionen, så må den kunne regnes som lokalt viktig.

Gråor-heggeskog (F05)

Gråor-heggeskog opptrer som regel på fuktig næringsrik jord i dalbunner langs elver. På steder med flom dannes disse med utformingen flommarksskog, og har da høyt grunnvann og mye slamavsetning. Den normale typen er høgstaudestrutsevingutforming. I Lødingen kommune ble det avgrenset en slik gråor-heggeskog i Kanstadbotn.

Gammel lauvskog (F07)

Lauvskog med mye gamle trær og dødt trevirke er viktige levesteder for sopp, lav, moser, insekter og andre dyrearter. Særlig gamle ospeholt er svært artsrike biotoper fordi barken er rik, og blir dessuten grovere, og får dermed flere voksesteder for andre organismer etter hvert som treet blir eldre.

I Lødingen kommune fins relativt mange ospeholt, men de fleste av dem består av kun unge trær. Det ble avgrenset to områder med gammel skog i kommunen, begge med noe kontinuitetspreg, men kun svakt, slik at begge områdene fikk kun C-verdi. Det samme gjelder også for de to avgrensede lokalitetene i Hadsel kommune.

Strandeng og strandsump (G05)

Strandeng er engvegetasjon på beskyttede, slake løsmassestrender som har regelmessig oversvømming av sjøvann, og består av salttolerante grasarter og urter. De er også gjerne påvirket av ferskvann fra landsiden. Mange slike områder ble tidligere slått eller beitet. Dersom slike områder er hevdet i dag, så er de gjerne beitet. Naturtypen regnes som noe truet.

Figur 5. Deler av et større strandengkompleks med A-verdi ved Ytterstad, Lødingen kommune. Foto: Gunn-Anne Sommersel

I Lødingen kommune ble det laget ny avgrensning og ny beskrivelse av en lokalitet som var kartlagt i den store havstrandsundersøkelsen på 1980-tallet (Elven et al., 1988). Denne strandenga ved Ytterstad (Fig. 5) fikk fortsatt A-verdi, den hevdes noe ved beite av sau, og var sammensatt av flere ulike vegetasjonstyper og hadde svært stort arts mangfold.

I Hadsel kommune, ved Grunnfjør, ble det avgrenset et nytt område med strandeng med B-verdi, like ved en tidligere avgrenset strandeng og et verneområde for fugl. Også denne strandenga er hevdet ved beite, men er mindre artsrik og sammensatt enn den i Lødingen.

De 29 avgrensede lokalitetene er beskrevet i fakta-ark (kapittel 8-10), men en oversikt er gitt her i tabell 1 og figur 20.

6.2 Rødlistede arter

I løpet av naturtypekartleggingen i Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy ble det funnet seks rødlistede arter. To av dem, seljekvitkjuke (*Antrodia macra* - NT) og gullvokspigg (*Mycoacia aurea* - VU), vokser på død ved. De fire andre, gyllen vokssopp (*Hygrocybe aurantiosplendens* - NT), sauevokssopp (*Hygrocybe ovina* - VU), skifervokssopp (*Hygrocybe lacmus* - NT) og lillagrå rødskivesopp (*Entoloma griseocyaneum* - VU) er alle på naturbeitemark.

Tabell 2. Rødlistede arter i kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy som ble funnet under naturtypekartlegging sommeren 2011.

Norsk navn	Vitenskapelig navn	Status	Lokalisering
Seljekvitkjuke	<i>Antrodia macra</i>	NT	Lok. 06 og 07 Lødingen
Gyllen vokssopp	<i>Hygrocybe aurantiosplendens</i>	NT	Lok. 09 og 10, Hadsel
Sauevokssopp	<i>Hygrocybe ovina</i>	VU	Lok. 09, Hadsel
Skifervokssopp	<i>Hygrocybe lacmus</i>	NT	Lok. 11, Hadsel
Gullvokspigg	<i>Mycoacia aurea</i>	VU	Lok. 18, Hadsel
Lillagrå rødskivesopp	<i>Entoloma griseocyaneum</i>	VU	Lok. 19, Hadsel

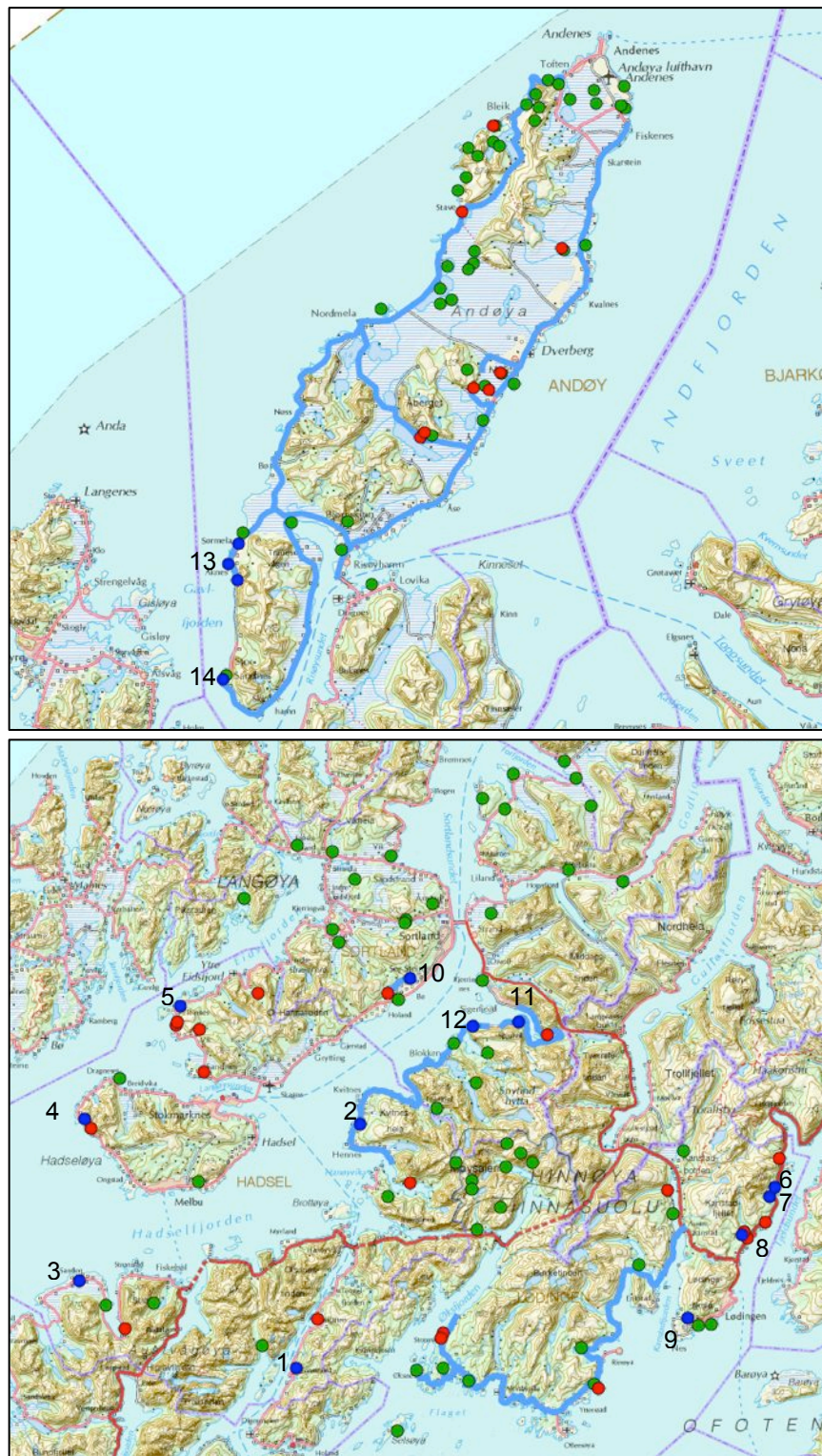
6.3 Besøkte områder uten verdi som naturtype

En del av resultatene er også hvilke områder som ble undersøkt, men som viste seg å ikke ha verdi. I Vesterålen som stedvis har en lav tetthet av verdifulle naturtyper er dette en stor del av kartleggingsjobben. Figur 6 viser en oversikt over disse områdene (mørkeblå punkter), sammen med markeringer for tidligere avgrensede lokaliteter (grønne punkter) og nye avgrensede lokaliteter (røde punkter), slik at man kan se fordelingen av de ulike områdene i regionen. Av tidligere avgrensede områder er det ikke tatt med marine lokaliteter i oversikten.

Søk etter gamle slåttemarker (og andre kulturlandskapslokaliteter nær kjørbar vei) er først og fremst foretatt langs de lyseblå avtegnede veiene i Andøy, Sortland og

Lødingen kommune (Fig. 6). Der det ikke er grønne eller røde punkter langs veiene, så er det ikke funnet kulturmarker i en tilstand som gir området verdi som naturtype.

Figur 6. Oversikt over naturtypelokaliteter 1) Lagt inn i naturbase tidligere (grønt punkt); 2) Nye eller endrede lokaliteter etter kartlegging i 2011 (rødt punkt); 3) Kartlagte områder uten verdi (mørkeblått punkt). Tallverdiene henviser til kort beskrivelse av lokaliteten i teksten i kapittel 6.2. I tillegg viser oversikten veier hvor man har sett etter kulturlandskapslokaliteter langs veien (lyseblå markering). Øverste kart viser Andøy kommune, nederste kart viser Lødingen, Hadsel og Sortland kommune.

Kort beskrivelse av besøkte lokaliteter uten verdi som naturtype

1. Tennstrand: Området ligger mellom Raften og Digermulen sørøst i Hadsel kommune. Det er sørvestvendte lier med noe beite, men mye preg av gjengroing og for lite intensivt beite for å holde skogen nede. Vanlige sørlige arter er bustnype, firkantperikum, gulskolm og blåknapp.
2. Hennes: Området ligger mellom Lonkanfjorden og Fiskefjorden øst i Hadsel kommune. Flere steder er det innslag med mindre intensivt drevne jordbruksarealer. Dette gjelder særlig i randsonen mellom innmarkene og de vestvendte skogsliene. Det er mye preg kløvereng med enkelte naturengarter som bla ryllik og blåklokke. Det ble i liten grad funnet beitemarkssopp som indikerer hevd og lite gjødsling.
3. Sanden: Området ligger mellom Grunnfjorden og Morfjord sørvest i Hadsel kommune. Mellom de intensivt drevne innmarkene og skogen opp mot fjellet østover er det enkelte arealer som har preg av naturbeitemark. Det ble ikke funnet særlig med beitemarkssopp eller utforminger av vegetasjon som indikerer lite gjødsling eller langvarig beitehevd.
4. Lerpvol: Utenfor Taen sørvest på Hadseløya er det store arealer med mellommark mellom de kommersielt drevne innmarkene og utmarka. I dette området har oppslag av busker og einer blitt ryddet mer intensivt de siste årene for å legge til rette for sauebeite. I lia er det kupert og blokkstein med en blanding av lyngvegetasjon og naturengarter. Marikåpe, finnskjegg, ryllik, blåklokke, tepperot, sauetelg og enkkvein er vanlige og dominante arter sammen med lyngvegetasjon. Lenger opp i lia blir lyngvegetasjonen og einer mer dominerende. Det ble funnet enkelte beitemarkssopp men arealene er for lite kartlagt til å gjennomføre en sikker verdisetting eller avgrensing. I sin helhet har beitelien på Taen trolig høyere verdi som naturbeitemarker.
5. Fleines: Dette er en beitemarkslokalitet sørvest på Langøya som ligger på en nedlagt gård og som delvis gjødsles av en forpakter. Rundt steiner og voller på marka er det preg av mer naturbeitemark med enkelte hagemarkstrær der det tydelig gjødsles mindre. Her er det mer innslag av naturengarter som marikåpe, ryllik og blåklokke. Det er relativt hyppig med vokssopp som gul vokssopp, kritt vokssopp samt enkelte rødskivesopp.
6. Djupfesthamn: I den vestvendte lia ovenfor riksveien er det arealer med ospeskog av noe yngre alder og lyngdominert vegetasjon. Det er lite død ved. Lokaliteten har på sikt mulighet til å utvikle seg til en verdifull naturtype dersom den ikke berøres av hogst.
7. Botnelva: Elva meandrer gjennom myrområder og oreskog med mye selje og har enkelte mindre flommarksarealer. Det er relativt sparsomt med død ved, og lokaliteten trolig for liten til at den verdisettes som lokalt verdifull.

8 Innenfor Lundlia: Her er det relativt store arealer med ospeskog av høyere alder og frodigere utforming. Lokaliteten er for dårlig kartlagt til at den er avgrenset som naturtyperlokaltitet men er trolig minst lokalt verdifull.

9. Øygaard: Utenfor Lødingen og nært Lødingen er det generelt store arealer med ospeskog. Flere potensielle lokaliteter ble besøkt men alle besto av yngre ospeskog på frisk lyngmark med noe småbregneinnslag. På sikt vil disse utvikle seg til verdifulle naturtyper, men har i dag for lite innslag med død ved og for unge trær til at de avgrenses som naturtypearealer.

10. Røa ved Sortland: Myr , blandet rikmyr og ombrotrof myr. Myra er delvis drenert, og har stedvis oppslag av busker. Deler av myra har fortsatt rikmyrsarter, men verken størrelse på myra eller artsforekomster gir den noen verdi som naturtype.

11. Spjutvik ved Siegerfjorden: Lita bygd med flere gamle slåttemarker. Ingen er i en tilstand som gir verdi som naturtype.

12. Ytterbrokløysa: Flere gamle slåttemarker. Ingen er i en tilstand som gir verdi som naturtype.

13. Åknes til Sørmele: Område med flere mindre gårder. Mange gamle slåttemarker, men enten kraftig gjengrodd eller konvensjonelt drevet.

14. Stor-Sandnes: En gammel, artsrik naturbeitemark på dynehei, fortsatt beitet av sau. Imidlertid så vidt påvirket av campingplassdrift at den ikke får verdi som naturtype.

Uten nummerering: Det ble undersøkt flere lavtliggende tjern eller innsjøer med potensial for rikere vannvegetasjon med bla soleienøkkerose. Dette ble ikke funnet, og følgende innsjøer ble vurdert: Litlvannet på Langøya, Langnestjønnen i Grunnfjørbotn, Indre og Ytre Gårdvatn nordvest på Langøya

7 KILDER

Artsportalen: www.artsportalen.artsdatabanken.no/

Arnesen, G, Birkeland, I., Nilsen, K. og Sortland, F. (2010). Verdifulle naturtyper og rovfuglforekomster i verneområdene rundt Møysalen i Vesterålen – kartlegging i hht. DN`s håndbok nr. 11 og nr. 13. *Ecofact rapport*, 103, 20 s.

Bjerke, J.W. (2005). Høymyrer i Andøy kommune – Kartlegging av forekomster primært på grunnlag av flybildeserier. *NINA Rapport* 82, 22 s.

Bjerke, J.W., Strann, K.-B., Frivoll, V. & Bergersen, E. (2004). Konsekvensutredning for Andmyran vindpark i Andøy kommune, Nordland – Berggrunn, vegetasjon, fugl og annet dyreliv. *NINA Oppdragsmelding* 855, 29 s.

Direktoratet for naturforvaltning (2007). *Kartlegging av naturtyper – Verdisetting av biologisk mangfold*. DN-håndbok 13, 2. utgave 2006 (oppdatert 2007).

Elven, R., Alm, T., Edvardsen, H., Fjelland, M., Fredriksen, K. E., Johansen, V. (1988). Botaniske verdier på havstrand i Nordland. C Beskrivelser for regionene Ofoten og Lofoten/Vesterålen. *Økoforsk rapport 1988: 2C*.

Fremstad, E. & Moen, A. (2001). *Truete vegetasjonstyper i Norge*. NTNU Vitenskapsmuseet Rapp. bot. Ser. 2001-4, 231 s.

Gaarder, G., Larsen, B.H., Melby, M.W., Jørgensen, L., Hatten, L. & Mogstad, D.K. (2005). *Rapport fra registreringer i kulturlandskap i Nordland i 2003-04*. Fylkesmannen i Nordland, Landbruksavdelingen (red.).

Larsen, B., Alvereng, P., Gaarder, G., Wergeland Krog, O.M. (2009). Skogvoll naturreservat, Andøy kommune. Naturtyper, fugl og sjøpattedyr. *Miljøfaglig Utredning Rapport*, 2009:41.

Moen, A. (1998). *Vegetasjon. Nasjonalatlas for Norge*. Statens kartverk, Hønefoss. 199 s.

Naturbase: www.naturbase.no

Often, A., Edvardsen, H., Vange, V. & Tveraabak, U. (2003). *Verdifulle kulturlandskap i Nordland. Rapport fra registreringer i perioden 1992-1995*. Mads G. Nettelbladt, miljøvern avdelingen og Heidi Romstad, landbruksavdelingen, Fylkesmannen i Nordland (red.).

Rekdal, Y., Bjørklund, P. & Angeloff, M. (1999). Vegetasjon og beite i Hadsel kommune. Rapport frå vegetasjonskartlegging. *NIJOS rapport*, 3/99.

Tveraabak, U. (2005). *Godt gammelt beite? Rapport til Fylkesmannen i Nordland om skriftlig dokumentasjon av kystlyngheier i Nordland*.

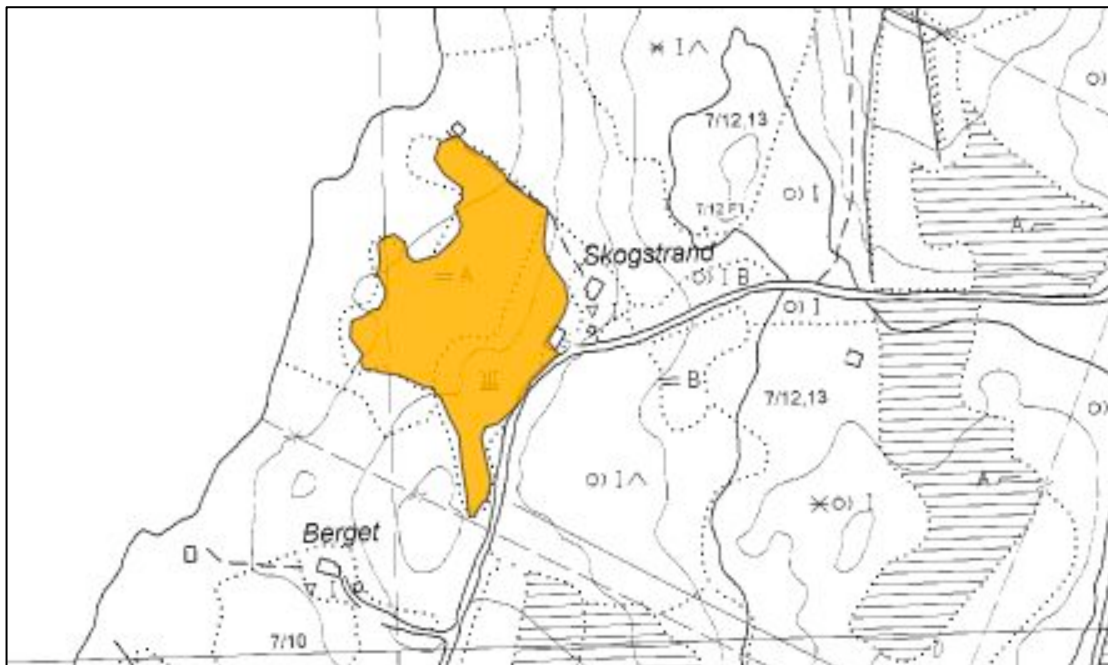
Vorren, K.-D. & Alm, T. (1994). Fjellfloraen på Nord-Andøya. *Polarflokken. Medlemsblad for Nord-Norsk avdeling av norsk botanisk forening*. Nr. 2. Volum 8. s. 72-87.

Walseng, B., Eie, J.A. & Halvorsen, G. Utbredelsen til ferskvannsdyr i Lofoten og Vestrålen. *NINA forskningsrapport*, 12: 1-75

8 FAKTA-ARK FOR LOKALITETER I LØDINGEN

8.1 Lokalitet 01 – Skogstrand

Naturtype (%):	D01 – Slåttemark	
Utforming:	D0103 – Sølvbunke-eng (70%) D0104 – Frisk fattigeng (30%)	
Supplerende naturtype (%)		
Utforming:		
Verdi:	C	
Undersøkt dato:	10.07.2011	

Innledning

Området ble kartlagt 10. juli 2011, av Gunn-Anne Sommersel (Ecofact) og Iulie Aslaksen. Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med andre gangs naturtypekartlegging av kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy i Vesterålen, Nordland.

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger i svakt hellende skråning mot vest, på østsida av Øksfjorden, mellom Dingneset og Forneset. Det er vei og gårdshus på østsida, ellers er det skog og gjerder som avgrensar lokaliteten.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Dette er en gammel slåttemark som nå står brakk. Den er under vesentlig gjengroing, og har mye sølvbunke. Imidlertid er det også mange av de vanlige engartene på fattig eng til stede i større mengder, særlig i litt skynnere områder. Noen steder er dreneringen dårlig, og her kommer det inn fuktelskende arter. Hovedinntrykket er likevel en mosaikk av sølvbunke-eng og frisk fattigeng.

Gammel slåttemark under gjengroing på Skogstrand i Lødingen. Foto: Gunn-Anne Sommersel.

Artsmangfold:

Feltsjiktet domineres av gras, særlig sølvbunke (*Deschampsia cespitosa*), men også godt med engkvein (*Agrostis capillaris*), engreverumpe (*Alopecurus pratensis*), fjellgulaks (*Anthoxanthum nipponicum*), rødsvingel (*Festuca rubra*), timotei (*Phleum pratense*), fjellrapp (*Poa alpina*) og seterrapp (*Poa pratensis* ssp. *alpigena*). I ytterkantene av enga er det mye skogørkvein (*Calamagrostis phragmitoides*). Inn i mellom grasene finner man urter som ryllik (*Achillea millefolium*), nyseryllik (*Achillea ptarmica*), marikåper (*Alchemilla* sp.), harerug (*Bistorta vivipara*), følblom (*Leontodon autumnalis*), engsoleie (*Ranunculus acris*), småengkall (*Rhinanthus minor*), engsyre (*Rumex acetosa*), gullris (*Solidago virgaurea*) og kvitkløver (*Trifolium repens*). I områder er det gjengroing av store bregner av ulike arter, samt oppslag av bjørk (*Betula pubescens*), rogn (*Sorbus aucuparia*) og storvokste urter som mjødukt (*Filipendula ulmaria*), kvitbladtistel (*Cirsium heterophyllum*) og stornesle (*Urtica dioica*).

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Lokaliteten drives ikke. Den største trusselen er derfor gjengroing.

Verdivurdering:

Lokaliteten får en C-verdi fordi det er en gammel slåttemark som fortsatt har et visst preg som det, men vegetasjonstypen er triviell, og gjengroingen er kommet nokså langt. Den kan sannsynligvis restaureres med stor arbeidsinnsats og det kan øke verdien.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

Lokaliteten kan utvikle seg i positiv retning med tanke på artsmangfold hvis det blir satt i gang passende restaurering og skjøtsel. Oppslag av busker bør fjernes, deler av området bør dreneres, visne plantedeler fjernes fra bunnsjiktet og deretter gjenoppta gammel driftsform.

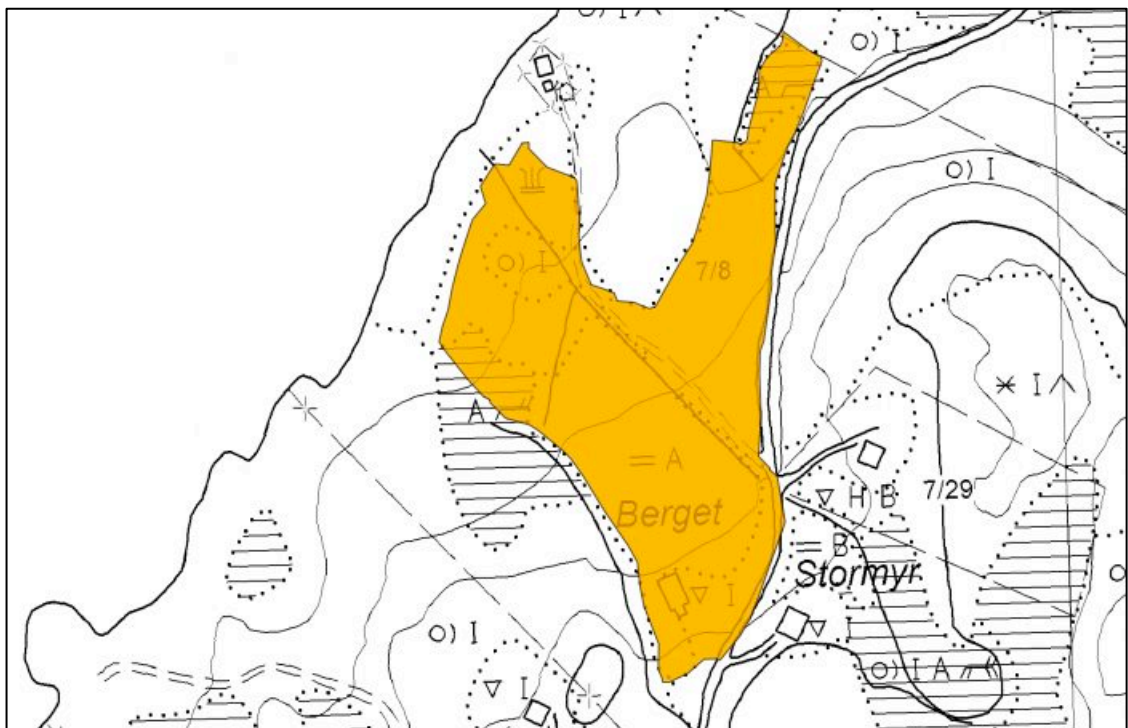
Kilder:

Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. *Ecofact rapport 173*, 105 s.

8.2 Lokalitet 02 – Berget/Stormyr

Naturtype (%):	D01 – Slåttemark	
Utforming:	D0104 – Frisk fattigeng	
Supplerende naturtype (%)		
Utforming:		
Verdi:	C	
Undersøkt dato:	10.07.2011	

Innledning

Området ble kartlagt 10. juli 2011, av Gunn-Anne Sommersel (Ecofact) og Iulie Aslaksen. Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med andre gangs naturtypekartlegging av kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy i Vesterålen, Nordland.

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger i svakt hellende skråning mot vest, fra veien og ned mot sjøen, på østsida av Øksfjorden, mellom Dingneset og Forneset. Det er vei og gårdshus på østsida, ellers er det skog/trær og gjerder som avgrensner lokaliteten. Grunneier opplyser at det var drift på gården fram til 1989, og det har gått sauer i området noe etter det. Nå slås det av og til for å holde landskapet åpent. Det ser ut som det er brukt

tunge maskiner, og sannsynligvis også gjødsling. Engene har blitt tilsådd med grasblanding, og jorda har blitt snudd. Det er en del gamle rydningsrøyser i området, som opplyses av grunneier er tatt med på et kulturminnekart.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Dette er en gammel slåttemark, som fortsatt er lite gjengrodd. Imidlertid har bruken av tunge maskiner, og muligens gjødsling samt sauebeite forringet slåttemarkskvaliteten. I den nordligste smale utstikkeren av enga er det myrpreget, men det kan fortsatt regnes som naturtypen slåttemark. Hovedinntrykket av vegetasjonstypen er frisk fattigeng med noe innslag av gjengroingsarter og mer fuktighetskrevende arter.

Slåttemark som har vært driftet med tungt utstyr, på Berget/Stormyr i Lødingen. Foto: Gunn-Anne Sommersel.

Artsmangfold:

Feltsjiktet domineres av gras, med noenlunde jevn fordeling av engkvein (*Agrostis capillaris*), engreverumpe (*Alopecurus pratensis*), sølvbunke (*Deschampsia cespitosa*), rødsvingel (*Festuca rubra*) og seterrapp (*Poa pratensis* ssp. *alpigena*). I ytterkantene av enga fins blant annet knereverumpe (*Alopecurus geniculatus*) og skogrørkvein (*Calamagrostis phragmitoides*). Inn i mellom grasene finner man urter som ryllik (*Achillea millefolium*), harerug (*Bistorta vivipara*), følblom (*Leontodon autumnalis*), engsoleie (*Ranunculus acris*), krypssoleie (*Ranunculus repens*), engsyre (*Rumex acetosa*), gullris (*Solidago virgaurea*), løvetann (*Taraxacum* sp.) og kvitkløver (*Trifolium repens*). I områder er det gjengroing av store bregner av ulike arter, samt oppslag av bjørk (*Betula pubescens*) og storvokste urter som sløke (*Anthriscus sylvestris*), geitrams (*Chamerion angustifolium*) og høymole (*Rumex longifolius*).

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Området slås med tunge maskiner, noe som er uheldig for jordkvaliteten og endrer artsinventaret. De delene som ikke blir slått trues av gjengroing.

Verdivurdering:

Lokaliteten får en svak C-verdi fordi det er en gammel slåtteåker som ikke er vesentlig gjengrodd, slik at den landskapsmessig har mye av de gamle kvalitetene igjen. Engene ligger fint til i forhold til husene, og det fins kulturminner i form av rydningsrøyser. Bruken av tungt utstyr og trivielt artsinventar gjør imidlertid at verdien ikke er høyere.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

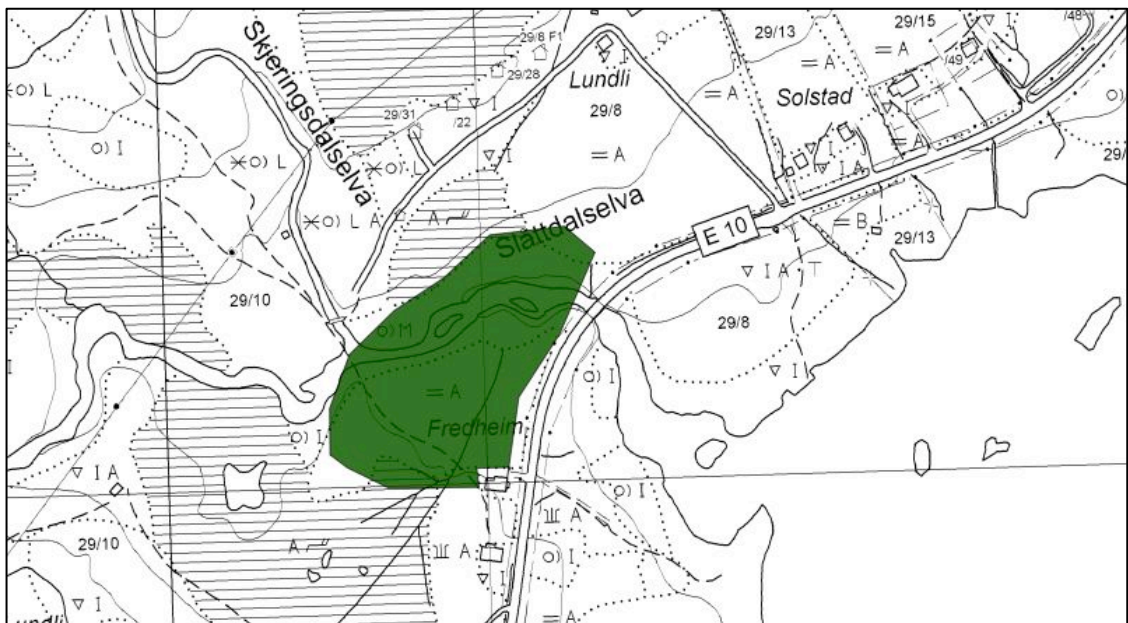
Viktigste mål vil være å holde lokaliteten åpen, og gjerne også få rydningsrøysene tydeligere fram.

Kilder:

Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. *Ecofact rapport 173*, 105 s.

8.3 Lokaltet 03 – Lundli

Naturtype (%):	D04 – Naturbeitemark	
Utforming:	D0404 – Frisk fattigeng	
Supplerende naturtype (%)		
Utforming:		
Verdi:	B	
Undersøkt dato:	01.10.2011	

Innledning

Området ble kartlagt 1. oktober 2011, av Gunnar Kristiansen. Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med andre gangs naturtypekartlegging av kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy i Vesterålen, Nordland.

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger på nordsiden av riksveien (E10) omtrent fire kilometer øst for Lødingen. Den avgrenses av riksveien mot sør og gårdsbebyggelse mot nord og øst. Lokaliteten er hovedsakelig det flate jordet som ligger inntil elva. Det er fuktige arealer i kombinasjon med høyere nivåer med mer steinrik og upåvirket mark mot utkanten av jordet mot veien. Det beiter hester i området.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Lokaliteten er en naturbeitemark hvor flate partier sannsynligvis er gjødslet noe, men utkantene av området og steinete partier har et artsinventar som viser til lite eller ingen gjødsling. Jordsmonnet er fattig på kalk.

Naturbeitemark ved Lundli. Foto: Gunnar Kristiansen.

Artsmangfold:

Vanlige arter i flate partier på enga er engkvein (*Agrostis capillaris*), engsoleie (*Ranunculus acris*) og ryllik (*Achillea millefolium*). På de fuktige partiene kommer mosedekket mer dominerende inn og myrhatt (*Comarum palustre*) på de aller fuktigste nivåene. Mot ytterkanten er det mer urterikt med følblom (*Leontodon autumnalis*), marikåpe (*Alchemilla* sp.), småmarimjelle (*Melampyrum sylvaticum*) og småengkall (*Rhinanthus minor*). Her ble det også registrert mye kritt vokssopp (*Hygrocybe virginea*), engvokssopp (*Hygrocybe pratensis*) og liten vokssopp (*Hygrocybe insipida*) samt flere andre beitemarkssopp, deriblant flere arter rødskivesopp (*Entoloma* spp.).

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Det beites i dag av hester, usikkert om det også er andre dyr. Det kan synes som det delvis gjødsles, men dette bør undersøkes. De mest alvorlige truslene er opphør av beite eller økt gjødsling.

Verdivurdering:

Lokaliteten får en svak B-verdi, hovedsakelig på grunnlag av mengden beitemarkssopp, som er klare indikatorer på langvarig drift med liten eller ingen bruk

av gjødsel.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

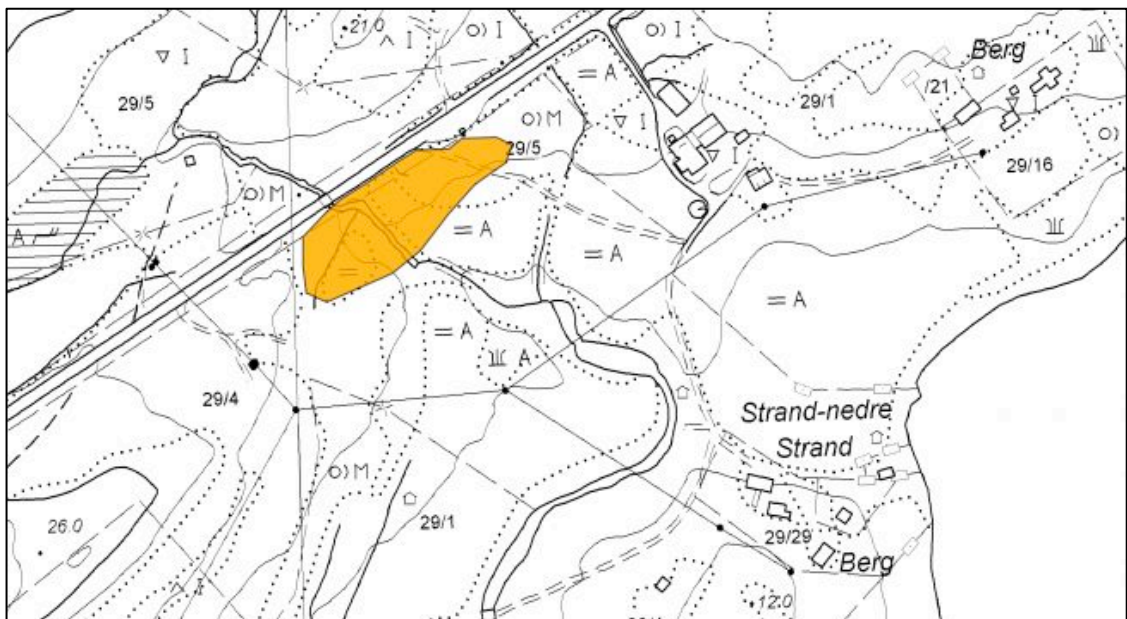
Det er viktig at beitet opprettholdes like aktivt som det er i dag og gjerne mer intensivt. Området bør imidlertid ikke gjødsles om man ønsker å beholde artsinventaret.

Kilder:

Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. *Ecofact rapport 173*, 105 s.

8.4 Lokalitet 04 – Øvre Strand

Naturtype (%):	D04 – Naturbeitemark	
Utforming:	D0403 – Sølvbunke-eng D0404 – Frisk fattigeng	
Supplerende naturtype (%)		
Utforming:		
Verdi:	C	
Undersøkt dato:	08.10.2011	

Innledning

Området ble kartlagt 8. oktober 2011, av Gunnar Kristiansen. Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med andre gangs naturtypekartlegging av kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy i Vesterålen, Nordland.

Beliggenhet/avgrensning, naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger på nedsiden av riksveien der den krysser den lille elva gjennom området. Den avgrenses av riksveien mot nord og aktivt drevne jorder i andre retninger. Lokaliteten har et forholdsvis beskjedent areal og ligger på begge side av elva. Jordsmonnet er fattig på baser.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Lokaliteten er en naturbeitemark på fattig mark, som synes å være nokså lite påvirket av gjødsling. Det beiter storfe i området. Utformingen er delvis sølvbunke-eng (G3)

med tuedannelse, og noe frisk fattigeng (G4). Det er fuktige arealer langs elva med selje i kombinasjon med høyere nivåer på en bakkekam med mer upåvirket mark som synes å ha vært holdt i hevd over tid.

Naturbeitemark ved Øvre Strand. Foto: Gunnar Kristiansen.

Artsmangfold:

Vanlige arter er engkvein (*Agrostis capillaris*), engsoleie (*Ranunculus acris*) og ryllik (*Achillea millefolium*) med tuer av sølvbunke (*Deschampsia cespitosa*) jevnt overalt. På de fuktige partiene kommer mosedekket mer dominerende inn. Mot ytterkanten og på vollen er det mer urterikt med blant annet marikåpe (*Alchemilla* sp.), småmarimjelle (*Melampyrum sylvaticum*), engfrytle (*Luzula multiflora*) og blåklokke (*Campanula rotundifolia*). Der ble det også registrert gul vokssopp (*Hygrocybe chlorophana*), kritt vokssopp (*Hygrocybe virginea*), og skjor vokssopp (*Hygrocybe ceracea*) som indikerer at arealene har verdi som naturbeitemark.

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Området beites i dag av storfe og deler av arealene synes nylig å være ryddet for trær. Det kan synes som det delvis gjødsles, men dette bør undersøkes. De viktigste truslene er opphør av beite og mer ekstensiv gjødsling. I tillegg er det et problem som ofte oppstår i gamle og fuktige beiter med sau eller storfe at man får dannet tuer med sølvbunke. Beitedyrene spiser ikke dette, og tråkking utenom tuene forsterker problemet. Sølvbunketuer holder også andre arter borte, slik at disse arealene gjerne er svært artsfattige.

Verdivurdering:

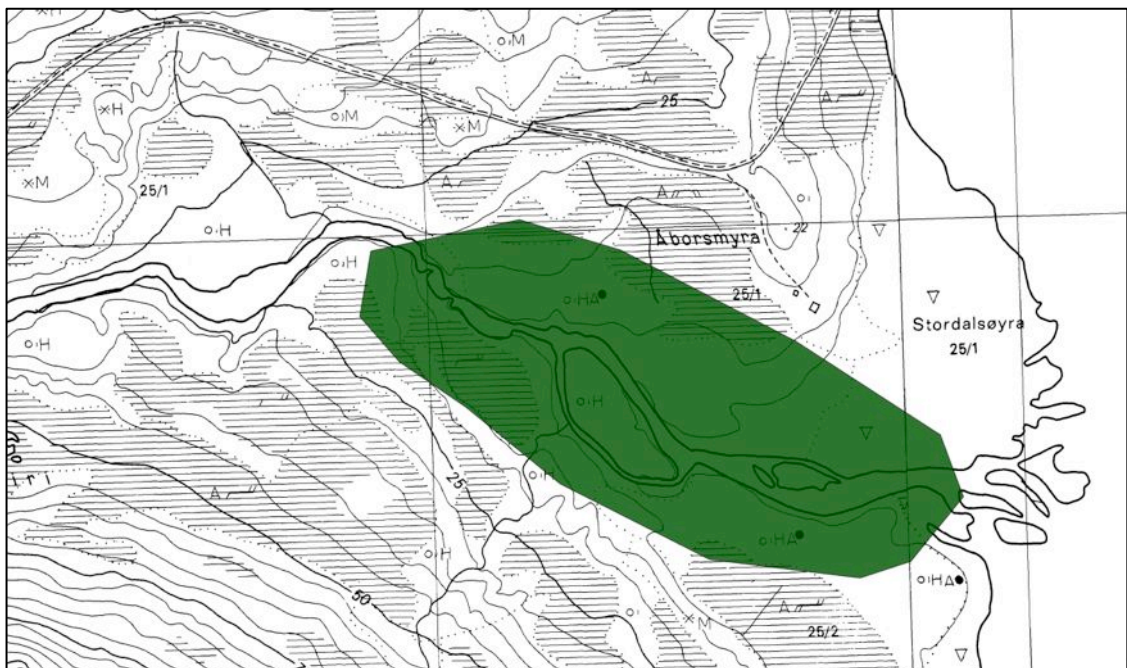
Lokaliteten får en sterk C-verdi. Beitemarkssoppen er klare indikatorer på langvarig drift med liten eller ingen bruk av gjødsel, men soppen fins kun på et lite areal av det begrensede området. Det er lite av naturbeitemark ellers i kommunen. Dannelsen av sølvbuketuer er et problem som svekker verdien av området.

Kilder:

Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. *Ecofact rapport 173*, 105 s.

8.5 Lokalitet 05 - Stordalselva

Naturtype (%):	F05 Gråor-heggeskog	
Utforming:	F0501 Flommarkskog	
Supplerende naturtype (%)		
Utforming:		
Verdi:	B	
Undersøkt dato:	08.10.2011	

Innledning

Området ble kartlagt 8. oktober 2011, av Gunnar Kristiansen. Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med andre gangs naturtypekartlegging av kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy i Vesterålen, Nordland.

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger ved Kanstadbotn i Innerfjorden på vestsiden av denne. Den utgjør utløpsområdet og flommarksarealer i nedre deler av Stordalelva som har utløp til fjorden litt utenfor veienden ved Kanstadsætra

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Lokaliteten er en godt utviklet flommarksskog med høgstaude-strutseving-utforming (C3a) med noe beskjedent areal. Skogen er fortsatt flompåvirket, det er høyt

grunnvann og skogen har god kontinuitet med hensyn på dødt trevirke.

Artsmangfold:

Det er hovedsakelig rein strutseving-gråorskog på flomutsatte arealer, og med høyt grunnvann som dominerer. Skogen er frodig, med arter som for eksempel turt (*Cicerbita alpina*), kvitbladtistel (*Cirsium heterophyllum*), mjødukt (*Filipendula ulmaria*), enghumleblom (*Geum rivale*) og skogstorknebb (*Geranium sylvaticum*). Det forekommer i tillegg mye død ved av forskjellige nedbrytningsstadier. Det ble ikke søkt spesielt etter ”død ved”-arter, men potensialet for et stort mangfold, og sjeldne arter av bark og poresopp er stort.

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Området synes ikke i dag å være brukt til beite eller hogst.

Verdivurdering:

Lokaliteten får B-verdi på grunn av god kontinuitet i tresjiktet og fortsatt flompåvirkning. Skogen er ellers lite berørt og frodig. Denne naturtypen er dessuten meget sjeldent forekommende i regionen.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

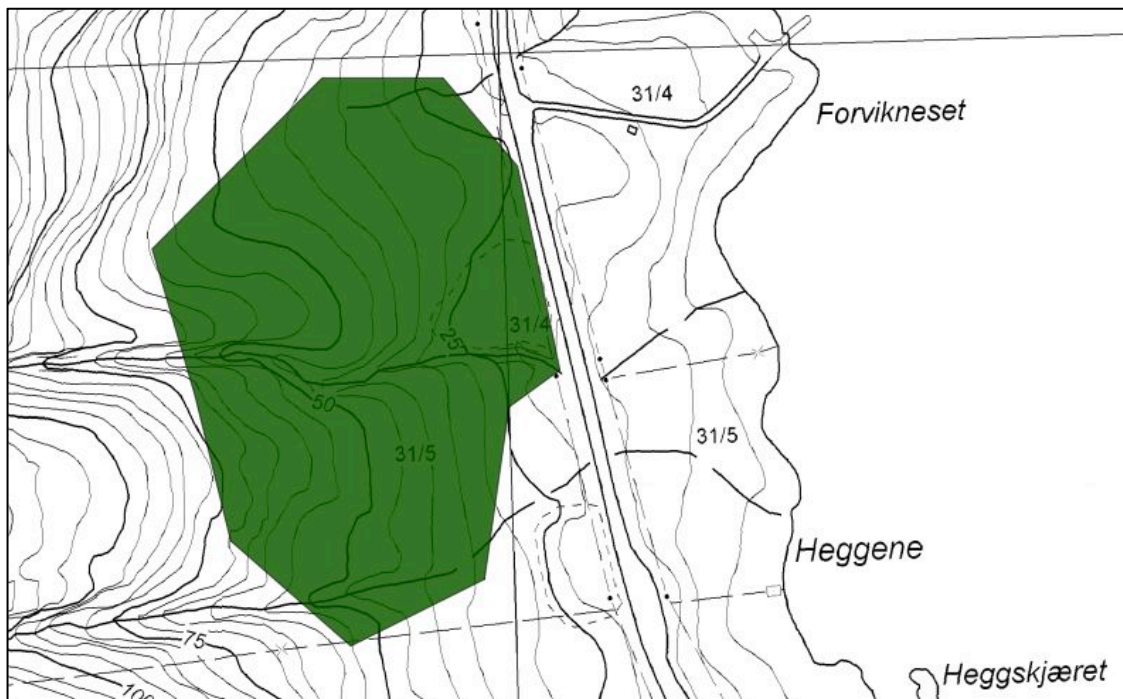
Det er viktig at skogen unntas for hogst og at den videre får forbli naturskog i fremtiden der de naturlige flomprosessene får fortsette. Man bør unngå alle forhold som påvirker den naturlige vannreguleringen.

Kilder:

Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. *Ecofact rapport 173*, 105 s.

8.6 Lokalitet 06 - Heggedalen

Naturtype (%):	F07 - Gammel lauvskog	
Utforming:	F0701 - Gammelt ospenholt	
Supplerende naturtype (%)		
Utforming:		
Verdi:	B	
Undersøkt dato:	02.10.2011	

Innledning

Området ble kartlagt 1. oktober 2011, av Gunnar Kristiansen. Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med andre gangs naturtypekartlegging av kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy i Vesterålen, Nordland.

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger ved riksveien i den sørvendte lia ved Heggeelva utenfor Fiskfjorden. Den utgjør ospenholtene og den elvenære vegetasjonen langs Heggeelva.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Lokaliteten er et ospenholt med et noe beskjedent areal. Trærne har brukbare

dimensjoner med brystdiameter opp til 40 cm. Vegetasjonen er bærlyngdominert med innslag av småbregnevegetasjon. Langs elva forekommer osp (*Populus tremula*) og selje (*Salix caprea*) i blanding med mye rogn (*Sorbus aucuparia*). Her er vegetasjonen mer småbregnedominert med innslag av høgstaudevegetasjon. Det er enkelte læger av osp og selje, spesielt langs elva. Dette er meget sjeldent forekommende i regionen.

Artsmangfold:

Det enkelte større læger av selje og enkelte ospelæger langs elva. Enkelte av ospene inn mot den lille elvekløfta i øvre del har store dimensjoner. Det ble registrert rødlistearten seljekvitkjuke (*Antrodia macra* - NT) på osp.

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Området synes ikke i dag å være brukt til beite eller hogst.

Verdivurdering:

Lokaliteten får en svak B-verdi på grunn av et noe beskjeden areal med ospeskog, og noe lite kontinuitetspreg. Likevel er det noe død ved av osp og skogen har utviklet seg mot gammel skog, og forekomst av en rødlistet art. Gammel skog er meget sjeldent i regionen.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

Det er viktig at skogen unntas for hogst og at den videre får utvikle seg mot mer naturskog i fremtiden der den naturlige prosessene får fortsette.

Kilder:

Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. *Ecofact rapport 173*, 105 s.

8.7 Lokalitet 07 - Ved Svadfjellet, øst for Lundli

Naturtype (%):	F07 - Gammel lauvskog	
Utforming:		
Supplerende naturtype (%)		
Utforming:		
Verdi:	B	
Undersøkt dato:	02.10.2011	

Innledning

Området ble kartlagt 2. oktober 2011, av Gunnar Kristiansen. Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med andre gangs naturtypekartlegging av kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy i Vesterålen, Nordland.

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger i den sørvestvendte lia øst for Lundli noen kilometer øst for Lødingen langs E10. Den utgjør ei skogli som avgrenses av fjellterreng på øversiden og bebyggelse og en dalflate på nedsiden.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Lokaliteten er ei variert skogsli med blanding av furu (*Pinus sylvestris*), osp (*Populus tremula*), selje (*Salix caprea*) og bjørk (*Betula pubescens*). Det er varierte vegetasjonstyper fra lyngdominert vegetasjon til mer høgstaudepreget

vegetasjon med større innslag av høgstauder og strutseving. Arealet er relativt stort med eldre skog som begynner å få kontinuitetspreg.

Lundlia sees i bakgrunnen på bildet. Foto: Gunnar Kristiansen.

Artsmangfold:

Det var enkelte læger av furu (*Pinus sylvestris*) og selje (*Salix caprea*) i lia. Deler syntes å være mindre berørt av hogst enn det som er vanlig i regionen. Signalarten rutetømmersopp (*Antrodia xantha*) ble registrert på furu. Rødlistearten seljehvitkjuke (*Antrodia macra* - NT), ble registrert på osp. I tillegg ble det funnet en korallsopp (*Ramaria* sp.) som ikke er bestemt til art.

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Området synes ikke i dag å være brukt til beite eller hogst. Det et større areal med granplanting like nedenfor lia av eldre alder

Verdivurdering:

Lokaliteten får en svak B-verdi på grunn av funn av en rødlisteart på død ved, i tillegg til store arealer med eldre skog av frodigere utforming. Det er noe lite kontinuitetspreg i skogen og sparsomt med død ved, likevel er gammelskogspreget større enn det som er dominerende i regionen.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

Det er viktig at skogen unntas for hogst og at den videre får utvikle seg mot mer naturskog i fremtiden der de naturlige prosessene får fortsette.

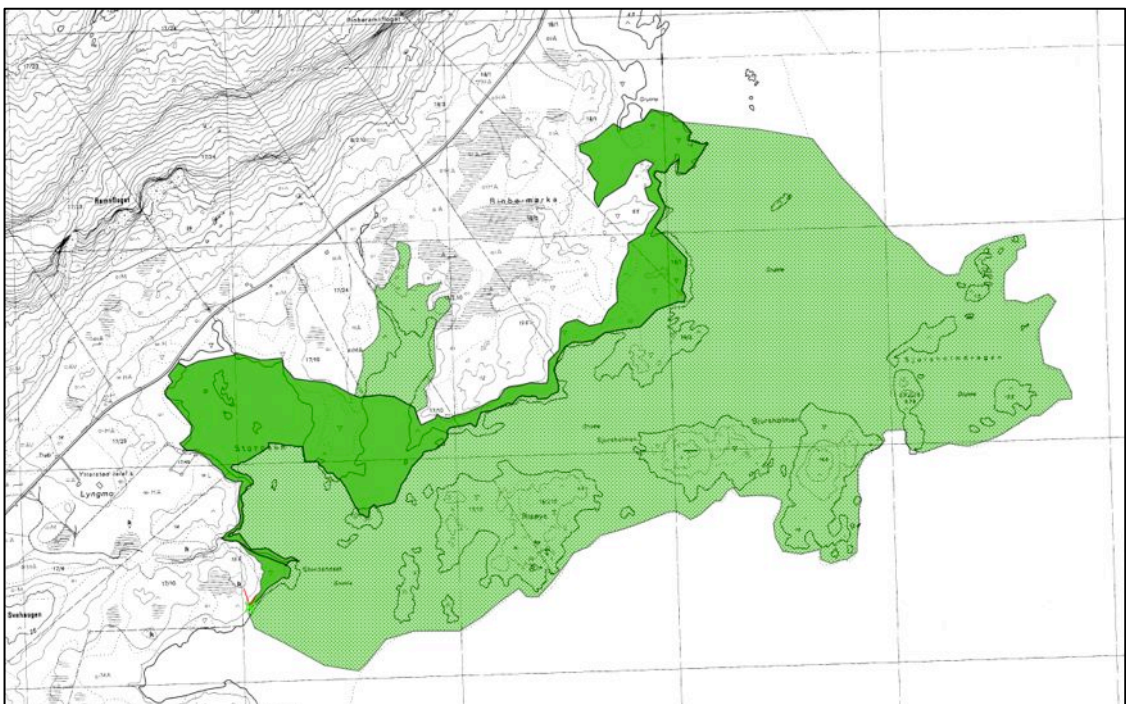
Kilder:

Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. *Ecofact rapport 173*, 105 s.

8.8 Lokalitet 08 – Ytterstad

Naturtype (%):	G05 – Strandeng og strandsump (90%)	
Utforming:		
Supplerende naturtype (%):	D04 – Naturbeitemark (10%)	
Utforming:		
Verdi:	A	
Undersøkt dato:	10.07.2011	

Innledning

Området ble kartlagt 10. juli 2011, av Gunn-Anne Sommersel (Ecofact) og Iulie Aslaksen. Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med andre gangs naturtypekartlegging av kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy i Vesterålen, Nordland.

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger nedenfor veien, like nord for Offersøya, og følger strandsonen i ca 1,5 km. Substratet er en blanding av tynn marin avsetning og bart fjell. Avgrensingen mot sjøsiden er sublittoralen (nedre tidevannsgrense), mens det mot landsiden er forekomst av skogs-/buskvegetasjon. Nord for det avgrensede området var det gjengroing av store gras og urter. Kun deler av området var farbart under befaringen, det ble avgrenset med håndholdt GPS, og er avmerket med mørkere grønn farge på

kartet. Områder markert med lysere farge er avgrenset ved hjelp av kart i ettertid. Imidlertid kunne vi tydelig se på avstand at tilstanden på de områdene som ikke ble undersøkt var tilfredsstillende.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Dette er et større strandengkompleks som hevdes noe ved beite av sau, men beitetrykket ser ut til å være lavt. Komplekset inneholder flere vegetasjonstyper, hvorav de viktigste er salin og brakk forstrand/panne, med salturtutforming (U3), saltenger (U4 og U5) og brakkvannseng (U7). En supplerende naturtype er naturbeitemark, med utformingen middels baserik eng nordpå (G8), som regnes som en noe truet vegetasjonstype. Inn i mellom forekommer også strandberg, men på sur berggrunn, og derfor ikke en egen naturtype.

Utformingen middels baserik eng nordpå, i indre deler av strandenga ved Ytterstad i Lødingen. Foto: Gunn-Anne Sommersel

Brakkvannsenseng i strandeng og strandengkomplekset ved Ytterstad i Lødingen. Her kan man tydelig se avgrensningen mot skog innover land. Foto: Gunn-Anne Sommersel

Artsmangfold:

Området var artsrikt, med over 100 registrerte arter, og man kan anta at det ville blitt funnet flere med lenger tid i området.

I strandenga var det dominans av gras og starr. Noen forekommer på mange typer enger som engkvein (*Agrostis capillaris*), gulaks (*Anthoxanthum odoratum*), smyle (*Avenella flexuosa*), slåttestarr (*Carex nigra* ssp. *nigra*), kornstarr (*C. panicea*), rødsvingel (*Festuca rubra*), engfrytle (*Luzula multiflora*) og hengeaks (*Melica nutans*). Andre er mer knytta til våtere områder, enten myr eller strandeng, som hundekvein (*Agrostis canina*), rustsivaks (*Blysmopsis rufa*), buestarr (*Carex maritima*), musestarr (*C. serotina* ssp. *pulchella*), småsivaks (*Eleocharis quinqueflora*) og fjøresivaks (*E. uniglumis*), marigras (*Hierocloë odorata*), saltsiv (*Juncus gerardii*), blåtopp (*Molinia caerulea*) og saltgras (*Puccinellia* sp.).

De områdene som ble klassifisert som naturbeitemark var langt mer urterike. De eneste to grasene som eksklusivt ble funnet her, var dunhavre (*Avenula pubescens*) og fjellrapp (*Poa alpina*). I tillegg kan det trekkes fram urter som ryllik (*Achillea millefolium*), harerug (*Bistorta vivipara*), marinøkkel (*Botrychium lunaria*), blåklokke (*Campanula rotundifolia*), lodnerublom (*Draba incana*), fjellbakkestjerne (*Erigeron borealis*), bleiksøte (*Gentianella aurea*), fjæresøte (*Gentianopsis detonsa*), enghumleblom (*Geum rivale*), tiriltunge (*Lotus corniculatus*), engsoleie (*Ranunculus acris*), småengkall (*Rhinanthus minor*), fjelltistel (*Saussurea alpina*), bitterbergknapp (*Sedum acre*), dvergjamne (*Selaginella selaginoides*) og fjellfrøstjerne (*Thalictrum alpinum*). Mange av dem som peker mot kalkholdig substrat. Noe gjengroing av einer (*Juniperus communis*).

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Området beites av sau, men beitetrykket er lavt. Den største trusselen for begge naturtypene er derfor gjengroing som følge av opphør av beite. Sannsynligvis har det rike naturbeiteområdet vært større, men er nå gjenvokst av skog/busker. Andre trusler er eventuell byggeaktivitet. Man kan allerede se innerst i Storoasen at veifyllingen har påvirket de aller innerste delene noe.

Verdivurdering:

Lokaliteten får en A-verdi fordi det har to naturtyper i mosaikk, hvorav begge har utforminger som er noe truet. Hovednaturtypen er et relativt stort strandengkompleks med mange utforminger, hvor soneringene ser ut til å være intakte. Supplerende naturtype er artsrik naturbeitemark med flere noe eksklusive arter for området, den er velutviklet og ser ut til å ha lang kontinuitet samt er fortsatt i drift, om enn med et noe lavt beitetrykk.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

For begge naturtypene bør beitetrykket økes. Man kan også vurdere å fjerne oppslag av busker og kratt et stykke innover land. Særlig einer bør man være oppmerksom på. Den kan øke arealet også ved økt beitetrykk.

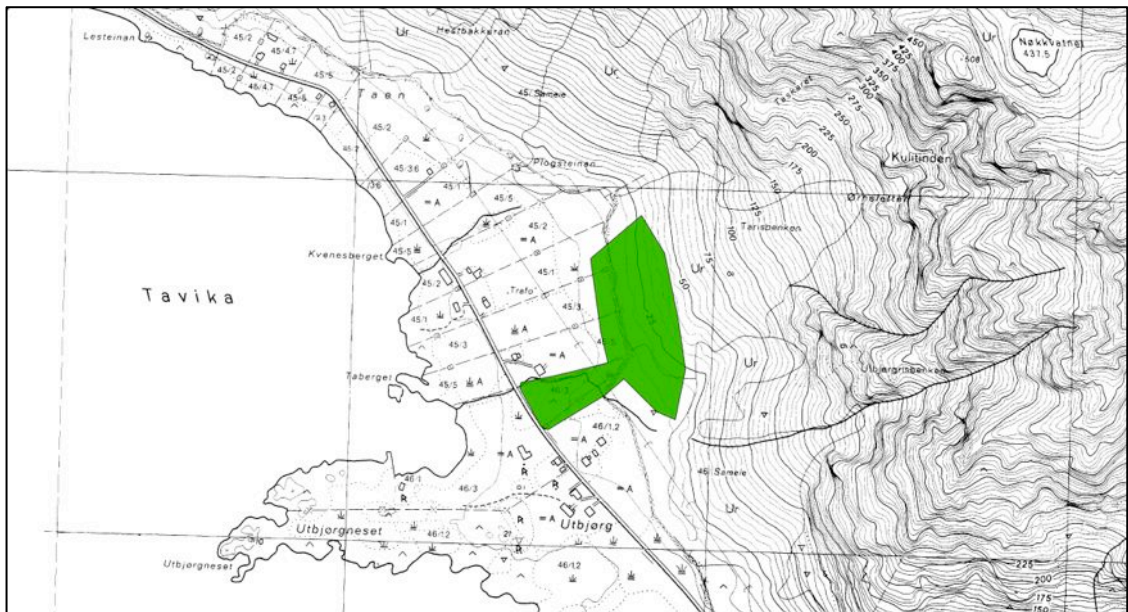
Kilder:

Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. *Ecofact rapport 173*, 105 s.

9 FAKTA-ARK FOR LOKALITETER I HADSEL

9.1 Lokalitet 09 - Taen

Naturtype (%):	D04 – Naturbeitemark	
Utforming:	D0405 – Finnskjeggeng	
Supplerende naturtype (%)		
Utforming:		
Verdi:	A	
Undersøkt dato:	25.08.2011	

Innledning

Området ble kartlagt 25. august 2011, av Gunnar Kristiansen. Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med andre gangs naturtypekartlegging av kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy i Vesterålen, Nordland.

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger på sørvestsiden av Hadseløya mellom Utbjørneset og Taneset, og er navnsatt som Taen på kart. Dette er en beitemark som strekker seg som en kile fra veien mot fjellfoten. Hovedområdet består av lifoten og lisiden innenfor samt ovenfor dyrket mark. Den dyrkede marken er inngjerdet, og på denne måten adskilt fra beitemarkene.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Lokaliteten er en naturbeitemark som er godt utviklet og hovedsakelig synes den å holdes godt i hevd ved aktivt sauebeite og rydding av trevegetasjon. Utformingen i lifoten og lisidene kan klassifiseres som finnskjegg-eng (G5), og har typiske beitemarkarter. Den er heller ikke påvirket av gjødsling. Flata er svakt gjødslet og har mer dominans av gras og kløvereng.

Naturbeitemark ved Taen i Hadsel. Foto: Gunnar Kristiansen

Artsmangfold:

Det er mye oppslag av einer (*Juniperus communis*) i lisida, og trevegetasjonen ryddes aktivt. Høyere opp i lia blir det mer blokkur og mer sammenhengende med einer. Feltsjiktet har lyngtuer med blåbær (*Vaccinium myrtillus*) og tyttebær (*Vaccinium vitis-idaea*), samt tuer med sølvbunke (*Deschampsia cespitosa*). Dominante urter er marikåpe (*Alchemilla* sp) og fjellmarikåpe (*Alchemilla alpina*), blåklokke (*Campanula rotundifolia*), følblom (*Leontodon autumnalis*), tepperot (*Potentilla erecta*), grassyre (*Rumex graminifolius*) og ryllik (*Achillea millefolium*). Vanlige grasarter er sølvbunke, engkvein (*Agrostis capillaris*) og finnskjegg (*Nardus stricta*). Flaten ned mot veien er mer nedbeitet med grasdominans og spredt med blokkstein innimellom. Denne gjødsles svakt der det ikke er blokkstein og forhøyninger i terrenget, og det er en innhegning for samling av sau.

Det ble registrert et stort mangfold med beitemarksopp blant annet honningvokssopp (*Hygrocybe reidii*), kjeglevokssopp (*Hygrocybe conica*) seig vokssopp (*Hygrocybe laeta*) og mye gul vokssopp (*Hygrocybe chlorophana*) samt rødlistartene; gyllen vokssopp (*Hygrocybe aurantiosplendens*) (NT) og sauevokssopp (*Hygrocybe ovina*)

(VU) som er rødlistet.

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Området beites i dag aktivt av sau, og trevegetasjonen ryddes aktivt i lifoten og nedre del av lia. Området har mye sauehold der sauen bruker lifoten og lisidene til mellombeite og har jordbruksdrift langt tilbake i tid. Det er et åpent landskap preget av beite i stor grad på denne delen av Hadseløya. Den største trusselen i området er opphør av beite eller økt gjødsling.

Verdivurdering:

Lokaliteten får A-verdi på grunn av et artsinventar, av først og fremst beitemarkssopp, som indikerer langvarig drift uten gjødsling. Vegetasjonen er kalkfattig, og kan derfor ikke brukes som indikator på dette alene, men også her er mengden beitemarkssopp som finnskjegg og einer godt representert. Rødlistede arter som gyllen vokssopp (*Hygrocybe aurantiosplendens*) (NT) og sauevokssopp (*Hygrocybe ovina*) (VU) styrker verdien. Disse er uvanlige for regionen. Arealene er i tillegg relativt store, topografien er variert

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

Det er viktig at saueholdet opprettholdes like aktivt som det er i dag, og at trevegetasjonen fortsatt ryddes slik at liene kan fungere som aktive beiteområder. Flata ned mot veien som har naturbeitepreg bør ikke gjødsles.

Kilder:

Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. *Ecofact rapport 173*, 105 s.

9.2 Lokalitet 10 - Slåttnesdalen

Naturtype (%):	D04 – Naturbeitemark
Utforming:	D0404
Supplerende naturtype (%)	
Utforming:	
Verdi:	A
Undersøkt dato:	25.08 og 24.09 2011

Innledning

Området ble kartlagt 25. august og 24. september 2011, av Gunnar Kristiansen. Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med andre gangs naturtypekartlegging av kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy i Vesterålen, Nordland.

Beliggenhet/avgrensning, naturgrunnlag:

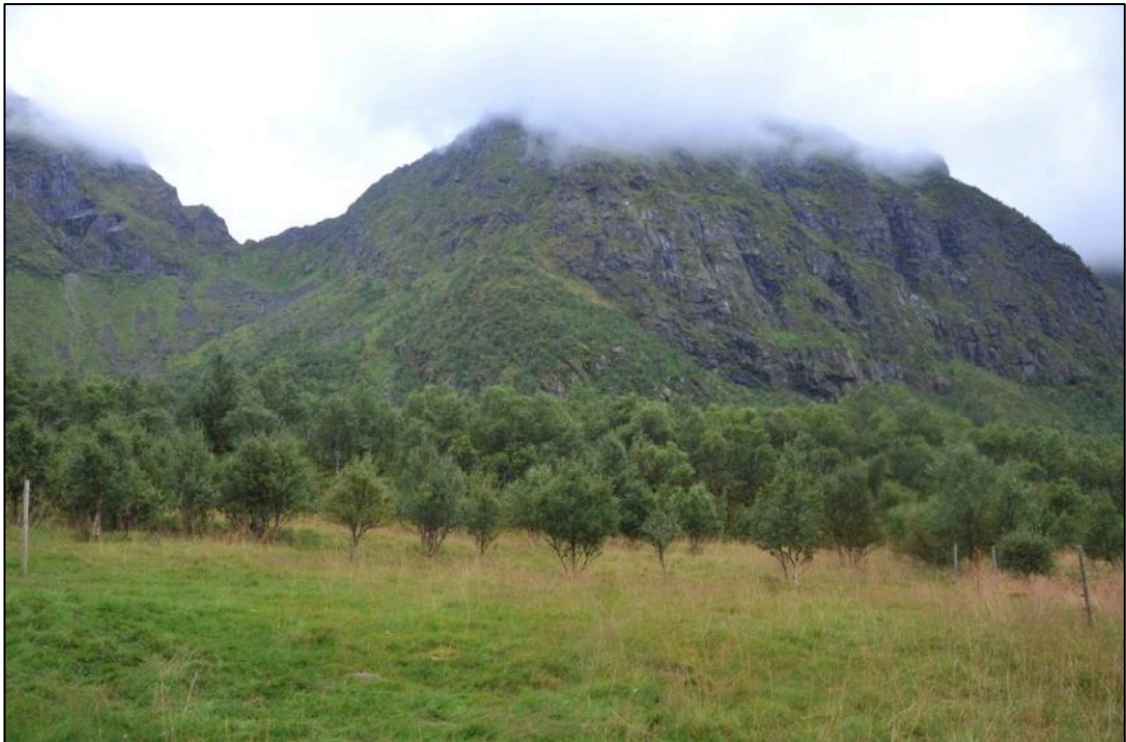
Lokaliteten ligger på vestsiden av Langøya. Den utgjør den nordlige delen av Slåttnesdalen som ligger innerst i Slåttnesbugen. Lokaliteten starter ved skogsveien som går på nordsiden, innover omtrent fire hundre meter fra avkjørselen. Den strekker seg derfra helt inn til dalbunnen på begge sider av veien men det er den sørvestvendte lisen som utgjør hoveddelen av lokaliteten.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Lokaliteten framstår i dag som beitemark hvorav en del er åpen og kan klart

klassifiseres som naturbeitemark, mens andre deler er i ferd med å utvikles til beiteskog. Det kan se ut som begge har vært slåttemark tidligere, noe som også støttes av stedsnavnet Slåttnesdalen. Som beitemark synes begge å holdes godt i hevd ved aktivt sauebeite og rydding av ny trevegetasjon. Utformingen har typiske beitemarksarter, og er ikke påvirket av gjødsling. Det er en åpen, sterkt beitepreget bjørkeskog med noe lyngutforming, enkelte fuktpartier i kombinasjon med rene åpne beitebakker med klaser av einer spredt overalt.

Naturbeitemark i Slåttnesdalen, Hadsel. Foto: Gunnar Kristiansen.

Artsmangfold:

Den mer lyngpregete bjørkeskogen har blokkebær-tyttebærutforming i kombinasjon med mye grasoppslag.

Beiteengene er preget av grasvegetasjon med tuer med sølvbunke (*Deschampsia cespitosa*), engkvein (*Agrostis capillaris*), sauesvingel (*Festuca ovina*), finnskjegg (*Nardus stricta*). Engfrytle (*Luzula multiflora*) er vanlig. Av urter forekommer det bla marikåpe (*Alchemilla* sp.), fjellmarikåpe (*Alchemilla alpina*), blåklokke (*Campanula rotundifolia*), storkenebb (*Geranium sylvaticum*), engsyre (*Rumex acetosa*). I engområdene ble det også registrert et stort mangfold med beitemarksopp, blant annet honningvokssopp (*Hygorcybe reidii*), som er uvanlig i regionen, og mange funn av gul vokssopp (*Hygrocybe chlorophana*). Rødlistearten gylden vokssopp (*Hygrocybe aurantiosplendens*) (NT) ble også funnet. Videre forekom det mye rødskivesopp som beiterødskivesopp (*Entoloma sericeum*), silkerødskivesopp (*Entoloma sericellum*) samt den noe uvanlige vorterødskivesopp (*Entoloma papillatum*). En slik forekomst av beitemarkssopp indikerer langvarig hevd uten gjødsling.

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Området beites i dag aktivt av sau, og oppslag av trevegetasjon ryddes aktivt. Området har mye sauehold der sauen bruker store arealer aktivt til beite. Den største trusselen er opphør av beite med påfølgende gjengroing, eventuelt gjødsling.

Verdivurdering:

Lokaliteten får verdi A på grunn av et artsinventar med beitemarkssopp som indikerer langvarig drift uten bruk av gjødsel. Artsmangfoldet av beitemarkssopp synes å være stort, også med et funn av en rødlisteart.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

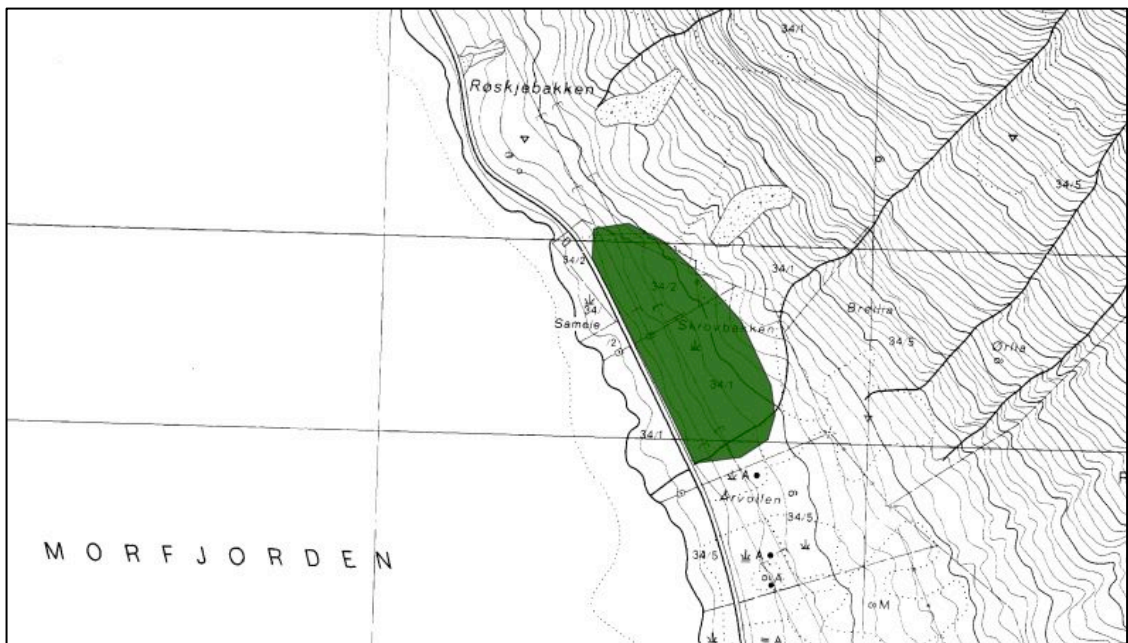
Det er viktig at saueholdet opprettholdes like aktivt som det er i dag og at trevegetasjonen fortsatt ryddes slik at arealene kan fungere som aktive beiteområder. Gjødsling av området må unngås.

Kilder:

Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. *Ecofact rapport 173*, 105 s.

9.3 Lokalitet 11 - Morfjorden

Naturtype (%):	D04 – Naturbeitemark	
Utforming:	D0403 – Sølvbunkeeng D0405 - Finnskjeggeng	
Supplerende naturtype (%)		
Utforming:		
Verdi:	B	
Undersøkt dato:	25.08 og 23.09.2011	

Innledning

Området ble kartlagt 25. august og 23. september 2011, av Gunnar Kristiansen. Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med andre gangs naturtypekartlegging av kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy i Vesterålen, Nordland.

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger på vestsiden av Austvågøya. Den utgjør den nordlige lia før du kommer inn til fjordbotnen i Morfjorden. Lokaliteten avgrenses av fylkesveien på nedsiden, av skogliene i høyden og gårdene med aktivt dyrkede jorder på innsiden.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Lokaliteten er en frodig naturbeitemark som er nokså godt utviklet. Hovedsakelig synes den å holdes i hevd ved beite av storfe. Utformingen har typiske

beitemarksarter, og er ikke påvirket av gjødsling. Vegetasjonstypene er sølvbunkeeng (G3), finnskjøggeng (G5) i tørrere områder, samt frodigere områder med gjengroing av store bregner og høgstauder.

Naturbeitemark Morfjord. Foto: Gunnar Kristiansen.

Artsmangfold:

Det er tett med sølvbunkeetuer (*Deschampsia cespitosa*), noe som er typisk for arealer som beites av storfe. Ryllik (*Achillea millefolium*) er meget vanlig. Fuktigere og frodigere arealer har klaser med strutseving (*Matteuccia struthiopteris*), ormetelg (*Dryopteris filix-mas*), kvitbladtistel (*Cirsium heterophyllum*), storkenebb (*Geranium sylvaticum*) og bekkeblom (*Caltha palustris*). Vanlige arter er ellers engsoleie (*Ranunculus acris*), grassyre (*Rumex graminifolius*), marikåpe (*Alchemilla* sp.), fjellmarikåpe (*Alchemilla alpina*), følblom (*Leontodon autumnalis*), småengkall (*Rhinanthus minor*) og pengurt (*Thlapsi arvense*). På knauser i beitemarka er det tørrere vegetasjon med lyngtuer, ryllik og finnskjøgg (*Nardus stricta*). Mot høyden er det overgang til frodigere, mer åpen løvskog. Det ble registrert et brukbart mangfold med beitemarksopp blant annet liten vokssopp (*Hygrocybe insipida*) og gul vokssopp (*Hygrocybe chlorophana*) (meget vanlig). Rødlistearten skifervokssopp (*Hygrocybe lacmus*) (NT), forekom i ett større antall, og er ikke registrert i Vesterålen tidligere.

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Området beites i dag aktivt av storfe og noe sau (trolig). Det kan synes som beitet er for lite intensivt. Største trussel er gjengroing på grunn av for svakt, eller totalt opphør av beite.

Verdivurdering:

Lokaliteten får B-verdi siden det er en naturbeitemark med et artsinventar av beitemarkssopp som indikerer langvarig drift uten, eller med liten bruk av gjødsel. I tillegg ble rødlistearten skifervokssopp (NT) funnet. Denne arten er ikke registrert i Vesterålen tidligere.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

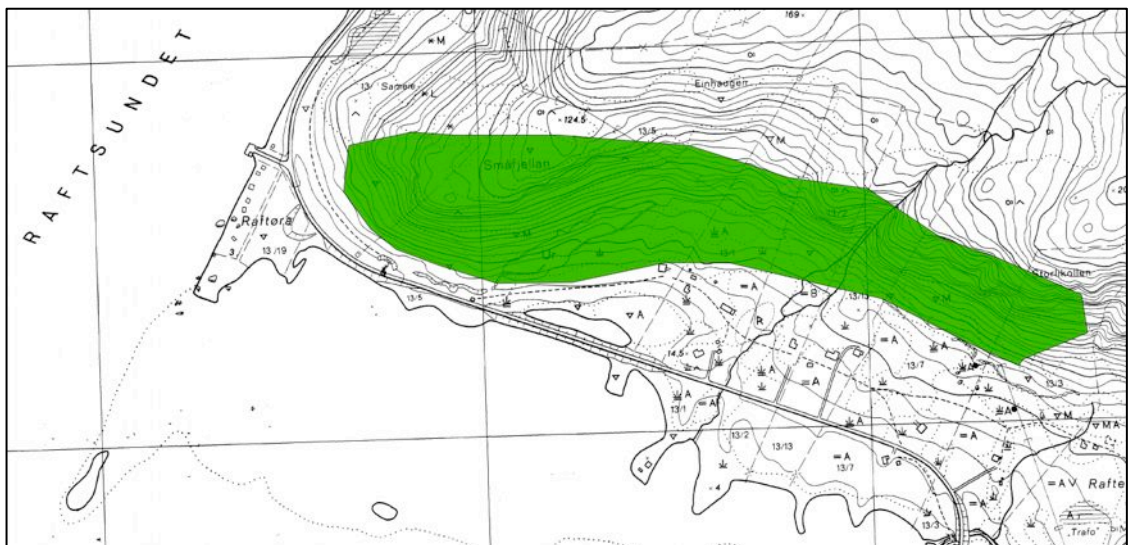

Det er viktig at beitet opprettholdes like aktivt som det er i dag og gjerne mer intensivt.

Kilder:

Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. *Ecofact rapport 173*, 105 s.

9.4 Lokalitet 12 - Raften

Naturtype (%):	D04 – Naturbeitemark
Utforming:	D0407 – Dunhavreeng
Supplerende naturtype (%)	
Utforming:	
Verdi:	A
Undersøkt dato:	24.08.2011

Innledning

Området ble kartlagt 24. august 2011, av Gunnar Kristiansen. Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med andre gangs naturtypekartlegging av kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy i Vesterålen, Nordland.

Beliggenhet/avgrensning, naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger på østsiden av Raftsundet, omtrent 10 kilometer fra E10 mot Digermulen. Den utgjør den bratte sørvendte lisen av en større morene ved bygda Raften i Raftvågen. Lokaliteten strekker seg fra gårdene og ut til enden av morenen.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Lokaliteten er naturbeitemark i bratt terreng, med store arealer med sterkt beitepåvirket vegetasjon oppover bakkene. Den er godt utviklet og holdt i hevd. Hovedsakelig holdes den i hevd ved aktivt sauebeite. Arealene er tydelig ryddet for stein som ligger som røyser i nedre deler. Vegetasjonstypen er frisk/tørr middels baserik eng fortrinnsvis i lavlandet, med utformingen dunhavreeng (G7b). Denne

utformingen regnes som en sterkt truet vegetasjonstype (EN).

Naturbeitemark i lia i bekgrunnen ved Raften. Foto: Gunnar Kristiansen.

Artsmangfold:

I de bratte beitebakkene er det en dominans med varmekjære urter som bustnype (*Rosa mollis*) og firkantperikum (*Hypericum maculatum*). På et sted er bakken så bratt at det har gått utrasninger. Det er videre mye øyentrøst (*Euphrasia* sp.), ryllik (*Alchemilla millefolium*), sølvbunke (*Deschampsia cespitosa*), engkvein (*Agrostis capillaris*) og kvitmjølke (*Epilobium lactiflorum*). Andre arter som er notert er blåknapp (*Succisa pratensis*), dunhavre (*Avenula pubescens*), småsyre (*Rumex acetosella*), tiriltunge (*Lotus corniculatus*), skogstorkenebb (*Geranium sylvaticum*), gulddå (*Galeopsis speciosa*), kvassdå (*Galeopsis tetrahit*) og stemorsblomst (*Viola tricolor*). I de bratteste partiene under et fremspring av berg i beitebakken ble det registrert småsmelle (*Atocion rupestre*), berggull (*Erysimum strictum*), linmjølke (*Epilobium davuricum*) og bergfrue (*Saxifraga cotyledon*). Naturbeitemarka kan karakteriseres som en tørr, sørlig type. Det ble registrert relativt lite med beitemarksopp uten funn av spesielle arter men potensialet for funn av sjeldne arter er til stede.

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Området beites i dag aktivt av sau, og området virker å ha mye sauehold. Det er viktig at arealene ikke blir gjødslet. Beitetrykket bør sannsynligvis også opprettholdes på dagens nivå.

Verdivurdering:

Lokaliteten får verdi A på grunn av godt utviklet, og spesielt utformet beitemarksvegetasjon som ikke er vanlig i regionen. Det er store arealer med den varmekjære, sterkt truete vegetasjonstypen dunhavreeng (G7b). Naturbeitemarkene utgjør en del av et helhetlig kulturlandskap. Artsmangfoldet av beitemarkssopp synes imidlertid å være noe lavt, uten spesielle funn, men feltarbeidet ble utført på et tidspunkt da det var kommet lite sopp i området, slik at dette bør undersøkes nærmere.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

Det er viktig at saueholdet opprettholdes like aktivt som det er i dag og at trevegetasjonen eventuelt ryddes slik at området kan fungere som aktive beitearealer i fremtiden. Området må ikke gjødsles.

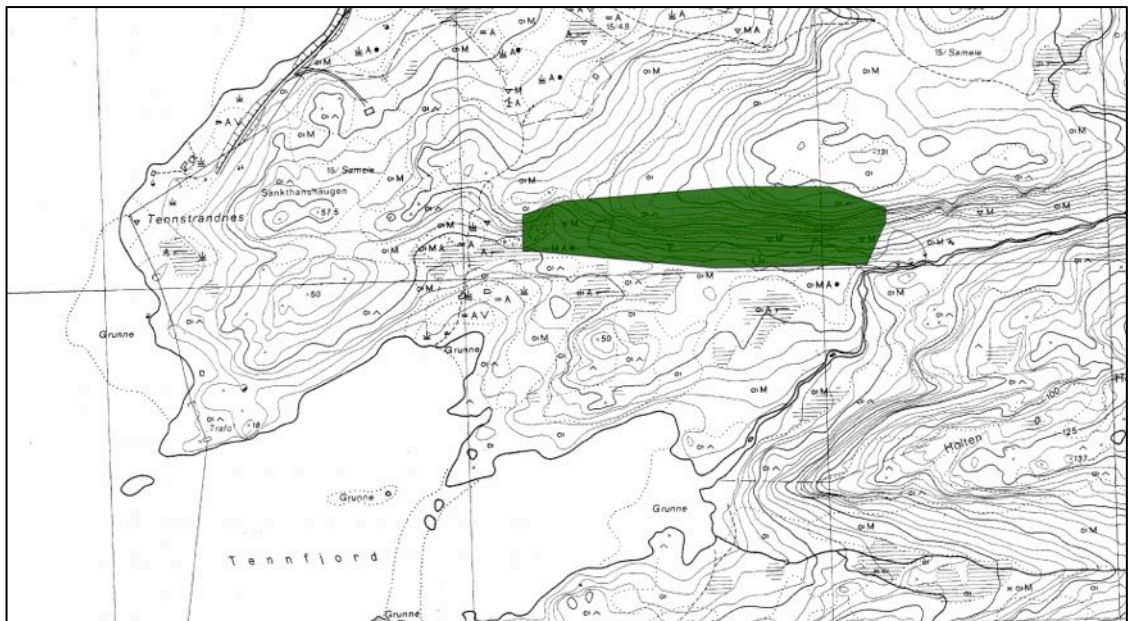
Kilder:

Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. *Ecofact rapport 173*, 105 s.

9.5 Lokalitet 13 - Tennstrandneset

Naturtype (%): D04 – Naturbeitemark
Utforming: D0407 - Dunhavreeng
Supplerende naturtype (%)
Utforming:
Verdi: B
Undersøkt dato: 24.08.2011

Innledning

Området ble kartlagt 24. august 2011, av Gunnar Kristiansen. Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med andre gangs naturtypekartlegging av kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy i Vesterålen, Nordland.

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger på østsiden av Raftsundet omtrent 11 kilometer fra E10 mot Digermulen. Den utgjør den sørvendte lisen innenfor Tennstrandneset. Lokaliteten strekker seg fra gården og går innover lia mot dalbunnen, og avgrenses mot sør av dalbunnen og mot nord av toppen av neset.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Lokaliteten er en naturbeitemark i brattere terreng, med noe beitepåvirket vegetasjon

oppover bakkene. Vegetasjonstypen er dunhavreng (G7b), og er en sterkt truet vegetasjonstype. Den er noe holdt i hevd av sau som beiter i området. Beitet har trolig vært mye mer intensivt tidligere, og lia har preg av gjengroing med oppslag av løvtrær og einer. Arealene er tidligere ryddet for vegetasjon, og har trolig i større grad vært utnyttet som slåttemark. Naturbeitemarka kan karakteriseres som en tørr, sørlig type.

Artsmangfold:

Hele lia har dominans med varmekjære urter som bustnype (*Rosa mollis*), firkantperikum (*Hypericum maculatum*) og blåknapp (*Succisa pratensis*). Vanlige arter ellers er dunhavre (*Avenula pubescens*), stemorsblomst (*Viola tricolor*), tiriltunge (*Lotus corniculatus*), tepperot (*Potentilla erecta*), gulskolm (*Lathyrus pratensis*), villøk (*Allium oleraceum*), berggull (*Erysimum strictum*), jonsokblom (*Silene dioica*), blåklokke (*Campanula rotundifolia*). Andre arter som er notert er kranskonvall (*Polygonatum verticillatum*), småsyre (*Rumex acetosella*), blankveronika (*Veronica polita*), legeveronika (*Veronica officinalis*), småsmelle (*Atocion rupestre*) engfiol (*Viola canina*), ormetelg (*Dryopteris filix-mas*), maiblom (*Maianthemum bifolium*) og pengeurt (*Thlapsi arvense*). Osp (*Populus tremula*) forekommer spredt mens rogn (*Sorbus aucuparia*) og vanlig selje (*Salix caprea*) er vanlig forekommende. Det ble registrert relativt lite med beitemarksopp uten funn av spesielle arter. Det var trolig for tørt og tidlig for registrering av sopp.

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Området beites i dag noe av sau, men beitet er for lite intensivt til å holde området i hevd. Det er viktig at arealene ikke blir gjødslet.

Verdivurdering:

Lokaliteten får en svak B-verdi siden det er en naturbeitemark med en sterkt truet vegetasjonstype, så selv om det er en viss grad av gjengroing på grunn av for lavt beitetrykk, så virker det fortsatt mulig å restaurere området, og deretter øke beitetrykket.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

Det er viktig at beitetrykket blir mer aktivt enn det som er i dag og at trevegetasjonen eventuelt ryddes slik at området kan fungere som aktive beitearealer i fremtiden.

Kilder:

Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. *Ecofact rapport 173*, 105 s.

9.6 Lokalitet 14 - Kalsnes, Vardvikåsen

Naturtype (%):	D04 - Naturbeitemark
Utforming:	D0404 – Frisk fattigeng
Supplerende naturtype (%)	
Utforming:	
Verdi:	B
Undersøkt dato:	23.09.2011

Innledning

Området ble kartlagt 23. september 2011, av Gunnar Kristiansen. Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med andre gangs naturtypekartlegging av kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy i Vesterålen, Nordland.

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger på vestsiden av Langøya mellom Kalsnes og Fleines. Den utgjør en moreneavsetning avgrenset mot en stor slak toppflate med kystlynghei, og med slak overgang til brattere fjellsider og bratte skråninger ned mot sør og vest. Den avgrenses av bebyggelse og aktivt drevet jordbruksarealer mot vest og sør, mens kystlyngheia overtar i høyden mot øst.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Lokaliteten er naturbeitemarker i bratt terreng. Den synes godt utviklet, og

hovedsakelig holdes den i hevd ved aktivt sauebeite.

Naturbeitemark og kystlynghei. Foto: Gunnar Kristiansen.

Artsmangfold:

I de brattere beitebakkene er det spredt med einer og blåbærlyng med mye innslag av urter og gras. Typiske eller dominante arter er sauesvingel (*Festuca ovina*), engfrytle (*Luzula multiflora*), blåklokke (*Campanula rotundifolia*), marikåpe (*Alchemilla* sp.), fjellmarikåpe (*Alchemilla alpina*), storkenebb (*Geranium sylvaticum*), tepperot (*Potentilla erecta*), ryllik (*Achillea millefolium*). Tuer med sølvbunke (*Deschampsia cespitosa*) kommer inn der det synes å være mindre beite. Høyere opp i lia blir det mer blokkur, og mer oppslag med einer (*Juniperus communis*). Det er relativt lite beitemarksopp i enga på lokaliteten og det er ikke notert spesielle funn.

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Området beites i dag aktivt av sau, og området virker å ha mye sauehold. Det er viktig at arealene ikke blir gjødslet.

Verdivurdering:

Lokaliteten får verdi B siden det er naturbeitemark i god hevd.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

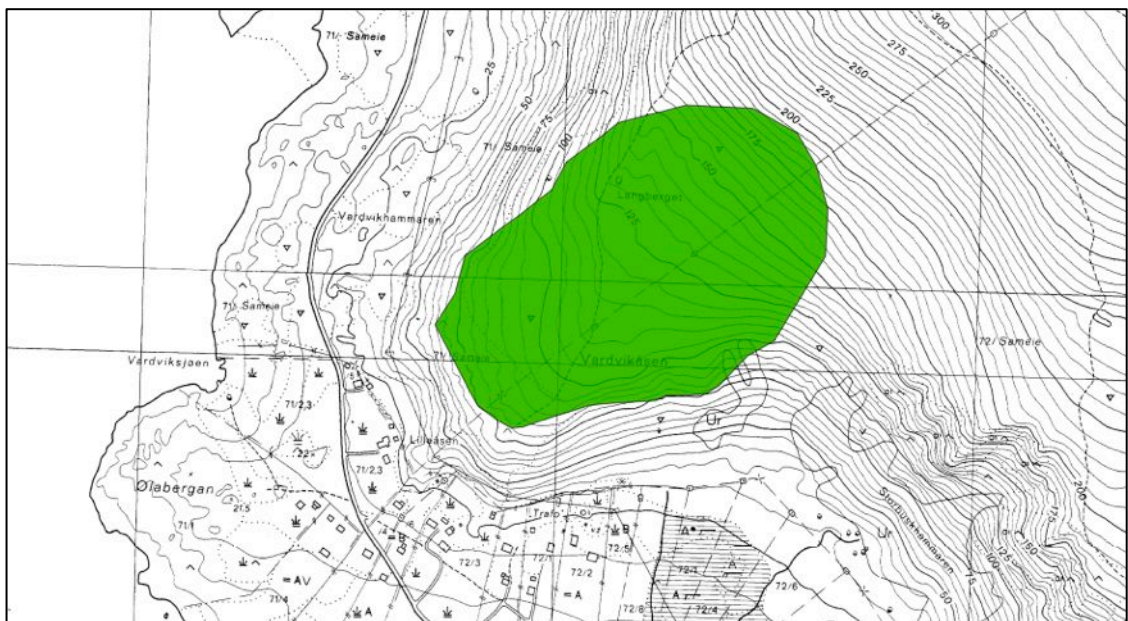
Det er viktig at saueholdet opprettholdes like aktivt som det er i dag og at oppslag av trær eventuelt ryddes slik at området kan fungere som aktive beitearealer.

Kilder:

Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. *Ecofact rapport 173*, 105 s.

9.7 Lokalitet 15 - Kalsnes, Vardvikåsen/Lyngberget

Naturtype (%): D07 Kystlynghei (70%)
Utforming:
Supplerende naturtype (%):
Utforming:
Verdi: A
Undersøkt dato: 23.09.2011

Innledning

Området ble kartlagt 23. september 2011, av Gunnar Kristiansen. Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med andre gangs naturtypekartlegging av kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy i Vesterålen, Nordland.

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger på vestsiden av Langøya mellom Kalsnes og Fleines. Den utgjør den store slake toppflata på en moreneavsetning, som avgrenses av en slak overgang til brattere fjellsider og bratte skråninger ned mot sør og vest med naturbeitemark, mens fjellterreng overtar i høyden mot øst.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Naturtypen er kystlynghei, og anses som en sterkt truet vegetasjonstype (EN). Den synes godt utviklet, og hovedsakelig holdes den i hevd ved aktivt sauebeite.

Røsslyngen i heia virker frisk, noe som tyder på at beitetrykket er tilstrekkelig. Kystlyngheia er her i ytterpunktet av sin utbredelse, siden den normalt regnes å gå nord til og med Lofoten.

Naturbeitemark og kystlynghei. Foto: Gunnar Kristiansen.

Artsmangfold:

Det er store arealer med røsslyng (*Calluna vulgaris*). Videre er det bærlyngmark med veksling mellom blokkebær-tyttebær-krekling og blåbær i forsenkningene. Det forekommer urter som fjellmarikåpe (*Alchemilla alpina*), blåklokke (*Campanula rotundifolia*), øyentrøst (*Euprasia* sp.), engfrytle (*Luzula multiflora*). Hist og her forekommer også litt småbregnevegetasjon. Høyere opp i lia blir det mer blokkur, og mer oppslag med einer (*Juniperus communis*).

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Området beites i dag aktivt av sau, og området virker å ha mye sauehold. Det er viktig at arealene ikke blir gjødslet. Foreldelse av røsslyngen på grunn av manglende lyngbrenning og/eller for svakt beitetrykk er en trussel for slike områder over tid. I sammenheng med det er også gjengroing av einer vanlig.

Verdivurdering:

Lokaliteten får verdi A på grunn av godt utviklet kystlynghei i god hevd, utenfor sitt vanlige utbredelsesområde. Den inngår til dels i et helhetlig kulturlandskap med sauedrift, og arealet er relativt stort.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

Det er viktig at saueholdet opprettholdes like aktivt som det er i dag og at eventuelt oppslag av busker/trær ryddes. Vi vil anbefale utarbeidelse av skjøtelsesplan for området, hvor også driftshistorien undersøkes, og man ser nærmere på eventuelle andre deler av kulturlandskapet i området.

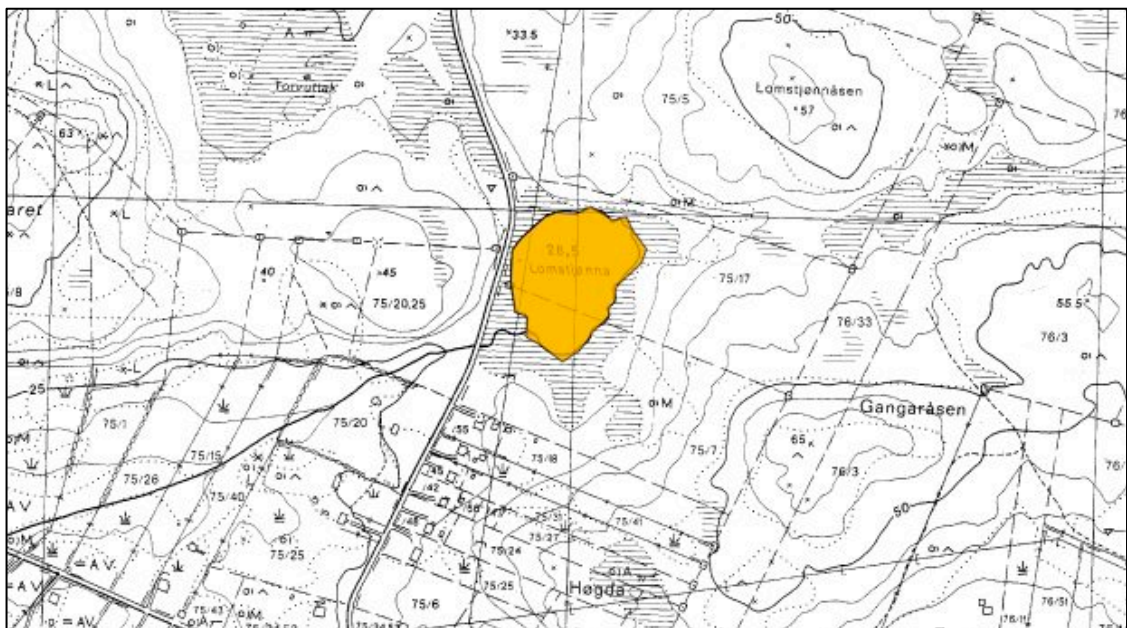
Kilder:

Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. *Ecofact rapport 173*, 105 s.

9.8 Lokalitet 16 - Lomstjønna

Naturtype (%):	E08 Rik kulturlandskapssjø	
Utforming:		
Supplerende naturtype (%):		
Utforming:		
Verdi:	C	
Undersøkt dato:	25.08.2011	

Innledning

Området ble kartlagt 25. oktober 2011, av Gunnar Kristiansen. Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med andre gangs naturtypekartlegging av kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy i Vesterålen, Nordland.

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger på sørsiden av Langøya, på åsen som er mellom Skjelvågen på sørsiden og Vikbotn på vestsiden av øya. Den består av et lite vatn som ligger på østsiden inntil fylkesveien som går rundt øya.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Lokaliteten er et tjern med frodige våtmarksoner rundt og belter med starrvegetasjon og flyteblads-langsskuddsplanter.

Artsmangfold:

Kantsonen rundt vannet består av fuktig bjørkeskog med selje og sumpsoner med myrhatt (*Comarum palustre*) og bukkeblad (*Menyanthes trifoliata*) ned mot vannet. Det er godt utviklete belter med flaskestarr (*Carex rupestris*), nordlandstarr (*Carex aquatilis*) og elvesnelle (*Equisetum fluviatile*) i vannet. Soleienøkkerose (*Nuphar pumila*) forekommer i relativt store bestander på nord og østsiden av vannet. Dette er en sjelden art i regionen. Det ble observert et reir av noe som sannsynligvis var smålom (*Gavia stellata*) i vannkanten i indre del. Seks brunnakker (*Anas penelope*) ble observert på vannet.

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Vannet kan være utsatt for tilsig av næringssalter fra omkringliggende arealer og bebyggelsen, men dette må undersøkes nærmere

Verdivurdering:

Selv om lokaliteten bare delvis er knyttet til kulturlandskapet, får den C-verdi på grunn av godt utviklet vannvegetasjon med forekomst av soleienøkkerose (*Nuphar pumila*), og på grunn av at slike mer næringsrike vatn er sjeldent i regionen.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

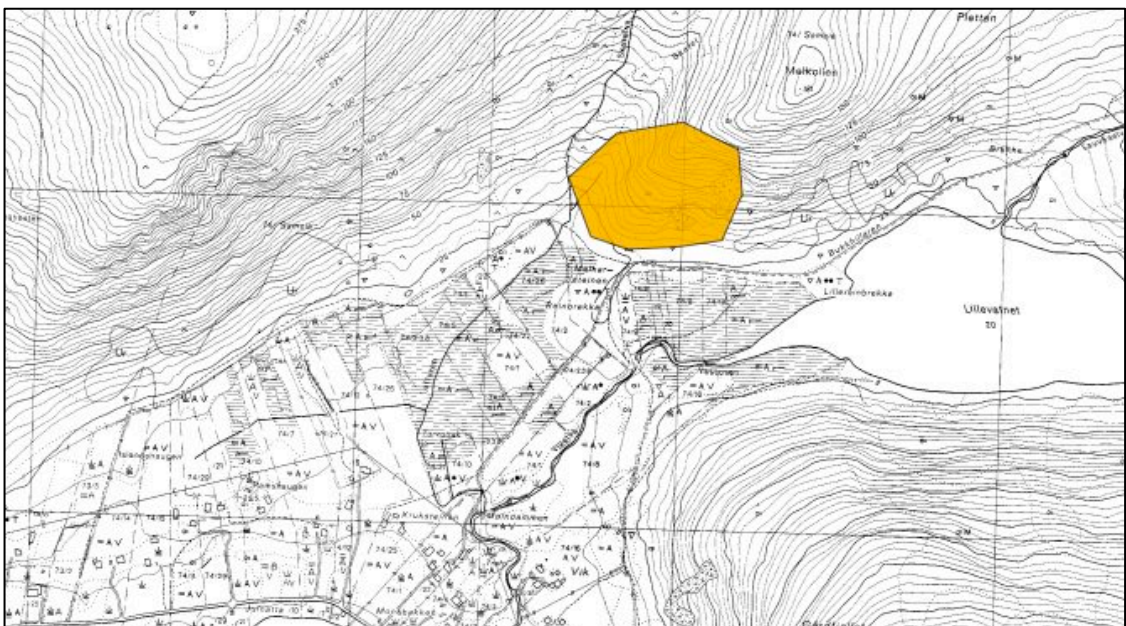
Det bør undersøkes om lokaliteten er utsatt for tilførsel av næringssalter.

Kilder:

Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. *Ecofact rapport 173*, 105 s.

9.9 Lokalitet 17 - Vik

Naturtype (%):	F07 - Gammel lauvskog	
Utforming:	F0701-Gammelt ospeholt	
Supplerende naturtype (%)		
Utforming:		
Verdi:	C	
Undersøkt dato:	24.08.2011	

Innledning

Området ble kartlagt 24. august 2011, av Gunnar Kristiansen. Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med andre gangs naturtypekartlegging av kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy i Vesterålen, Nordland.

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger på sørvestsiden av Langøya, i Vik mellom Årneset og Kallsneset. Den ligger i nordsiden av den åpne dalgangen som går innover til Litlevatnet. Dette er ei sørøstvendt li med noe gammel beitemark og blokkur. Det er etablert et større, men yngre ospeholt i øvre deler av lokaliteten.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Lokaliteten er gammel beitemark som er i gjengroing, og et yngre ospeholt med lyngsmåbregne vegetasjon. Lia har noe lågurtspreg med varmekjær vegetasjon under

berghamrer og blokkur. Det er mye einer.

Artsmangfold:

Det er et yngre ospeholt med et stort areal med lite eller ingen død ved. På sikt vil skogen kunne utvikle seg til mer naturskogspreget med potensial for sjeldne arter knyttet til osp og død ved av osp. I lia innimellom blokkura og under bergfoten er det registrert lågurtspreget, varmekjær vegetasjon og mye oppslag av einer (*Juniperus communis*). Einer og ormetelg (*Dryopteris filix-mas*) er vanlige arter. Det er videre registrert arter som villøk (*Allium oleraceum*), småsmelle (*Atocion rupestre*), kranskonvall (*Polygonatum verticillatum*), kvitbladtistel (*Cirsium helenoides*), vendelrot (*Valeriana sambucifolia*), blankveronika (*Veronica polita*), tiriltunge (*Lotus corniculatus*), firblad (*Paris quadrifolia*) og gjerdevikke (*Vicia sepium*)

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Flatene oppover dalen beites i dag aktivt av sau, men dette utgjør ingen påvirkning på denne lia. Ospeholt er tradisjonelt utsatt for hogst eller treslagsskifte.

Verdivurdering:

Lokaliteten får verdi C på grunn av at skogen er så ung med lite død ved. På sikt vil den kunne utvikle seg mot mer naturskog og danne grunnlag for et større mangfold av arter blant annet knyttet til død

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

Denne lokaliteten bør få utvikle seg fritt uten rydding eller hogst.

Kilder:

Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. *Ecofact rapport 173*, 105 s.

9.10 Lokalitet 18 - Lonkanfjorden

Naturtype (%):	F07 – Gammel lauvskog	
Utforming:		
Supplerende naturtype (%):		
Utforming:		
Verdi:	B	
Undersøkt dato:	23.09.2011	

Innledning

Området ble kartlagt 23. september 2011, av Gunnar Kristiansen. Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med andre gangs naturtypekartlegging av kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy i Vesterålen, Nordland.

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger på nordsiden av Lonkanfjorden og utgjør den sørvendte skogslia fra veiden ved Kaljord og inn til fjordbotn. Den starter der fjorden dreier østover et par kilometer innenfor veiden. Lokaliteten strekker seg fra sjøen og helt opp til toppen av lia.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Naturtypen er gammel lauvskog. Utformingene er en blandingskog av bjørk (*Betula pubescens*), or (*Alnus incana*) og selje (*Salix caprea*) med enkelte oppslag av osp

(*Populus tremula*) i ei forholdsvis bratt li. Det er tydelig at området også har vært beitet tidligere i tillegg til gamle slåttemarkar innimellom. Generelt er det et stort mangfold av vegetasjonstyper og treslagssetting, og det veksler mellom lågurtskog og storbergne-høgstaudeskog i variert og bratt terreng.

Artsmangfold:

Området har i stor grad varmekjære arter som bustnype (*Rosa mollis*) og firkantperikum (*Hypericum maculatum*). Det er relativt sparsomt med død ved, men det forekommer en del død ved av selje (*Salix caprea*) og bjørk (*Betula pubescens*) av anselige dimensjoner. Sammenlignet med storparten av skogliene i regionen har imidlertid denne lokaliteten et sterkere kontinuitetspreg enn de andre. Det er registrert signalarter på verdifull løvskog, som skorpekjuke (*Datronia mollis*), sokkjuke (*Polyporus leptocephalus*) og sinoberkjuke (*Pycnoporus cinnabarius*). Rødlistearten gullvokspigg (*Mycoacia aurea* - VU) ble også funnet på ei grov læger av or.

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Området synes ikke i dag å være brukt til beite eller hogst

Verdivurdering:

Lokaliteten får verdi B på grunn av godt utviklet og variert rikere løvskog med varmekjær vegetasjon over store arealer som ikke er vanlig i regionen. Det var et funn av rødlistearten gullvokspigg (VU), men ellers et noe begrenset mangfold av arter knyttet til død ved, derfor kan ikke høyere verdi enn B forsvares.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

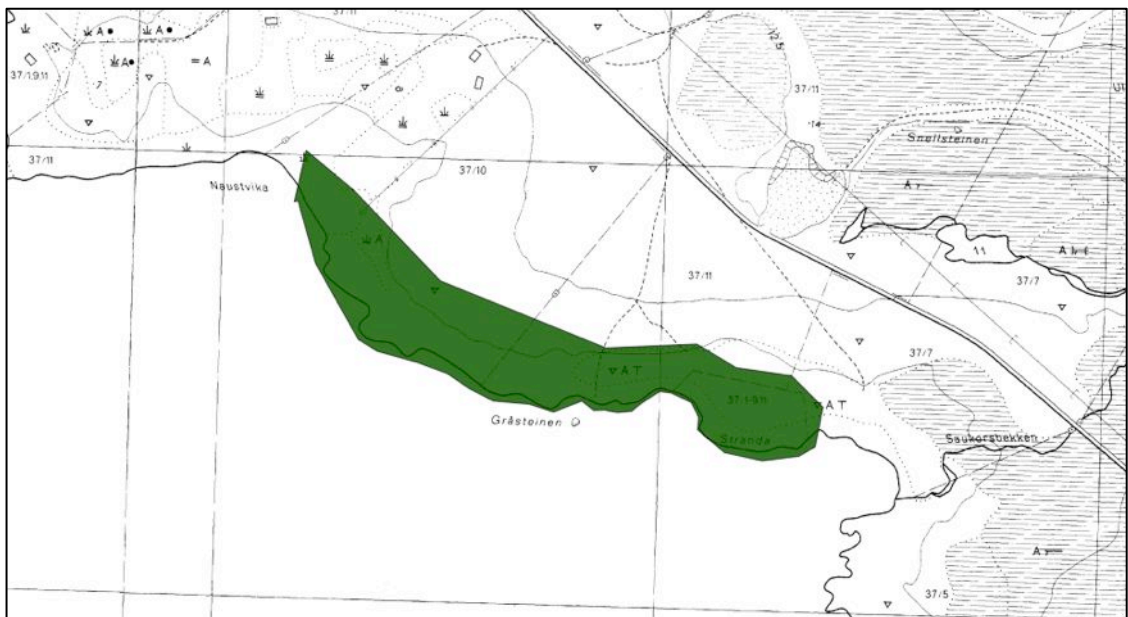
Det er viktig at lia unntas for hogst og at den videre får utvikle seg fritt mot mer naturskog i fremtiden.

Kilder:

Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. *Ecofact rapport 173*, 105 s.

9.12 Lokalitet 19 - Grunnførjord

Naturtype (%):	G05 – Strandeng og strandsump	
Utforming:	G0503 - Hevdet med beite	
Supplerende naturtype (%)		
Utforming:		
Verdi:	B	
Undersøkt dato:	22.09.2011	

Innledning

Området ble kartlagt 22. september 2011, av Gunnar Kristiansen. Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med andre gangs naturtypekartlegging av kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy i Vesterålen, Nordland.

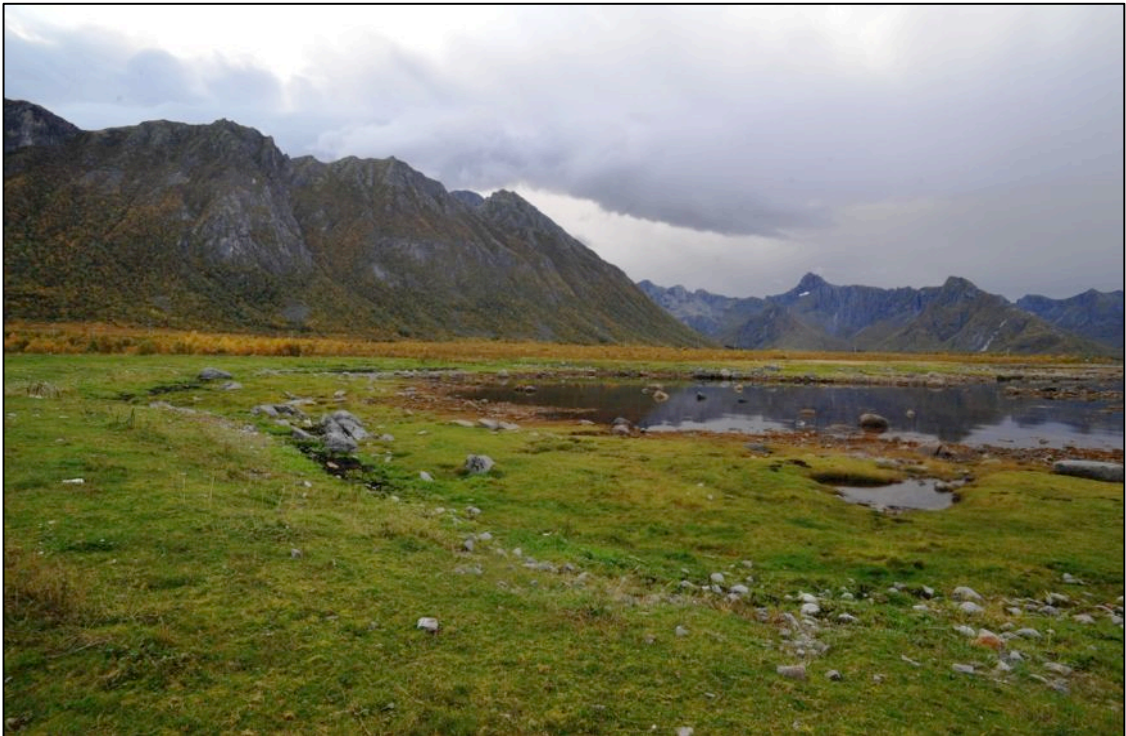
Beliggenhet/avgrensning, naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger på nordvestsiden av Austvågøya omtrent 20 kilometer fra Fiskebøl. Den utgjør de flate beitearealene helt ned mot sjøen utenfor eidet over fjorden. Mellom lokaliteten og veien og mot vest og øst er det gårder, jorder og myrområder. Lokaliteten er lokalisert i utkanten av et verneområde for fugl.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Naturtypen er strandeng og strandsump, på flate arealer helt ned mot strandkanten. Den har delvis preg av eng øverst, med overgang til mer typisk strandeng som er

beitepåvirket ned mot sjøen. Arealene beites aktivt av storfe og det er godt utviklet beitemarksvegetasjon som holdes godt i hevd. Det er godt utviklete tangvoller på stranda utenfor beitemarka.

Naturbeitemark i strandflaten, Grunnfjorð, Austvågøy. Foto: Gunnar Kristiansen.

Artsmangfold:

Naturbeitemarka er preget av hardt beitet gras med dunhavre (*Avenula pubescens*), engrapp (*Poa pratensis*), engkvein (*Agrostis capillaris*) og rødsvingel (*Festuca rubra*) og små tuer med sølvbunke (*Deschampsia cespitosa*). Det er mye innslag av urter som marikåpe (*Alchemilla* sp.) (dominerende), engsoleie (*Ranunculus acris*), blåklokke (*Campanula rotundifolia*), småengkall (*Rhinanthus minor*), ryllik (*Achillea millefolium*) og gåsemure (*Potentilla anserina*). På fuktigere partier forekommer bl.a. molte (*Rubus chamaemorus*). Mot stranda er det hyppigere med pengeurt (*Thlapsi arvense*), blåklokke (*Campanula rotundifolia*), gåsemure samt brennesle (*Urtica dioica*). Strandenga har soner med vassarve (*Stellaria media*), skjørbuksurt (*Cochlearia officinalis*), strandrug (*Leymus arenarius*) og rødsvingel. Andre vanlige arter er strandkjeks (*Ligusticum scothicum*), tangmelde (*Atriplex prostrata* ssp. *prostrata*) og strandkjempe (*Plantago maritima*).

Artsmangfoldet av beitemarkssopp synes å være høyt, med flere arter vokssopp og rødskivesopp, blant annet kritt vokssopp (*Hygrocybe virginea*), skjør vokssopp (*H. ceracea*), mønjevokssopp (*H. coccinea*), tjærerødskivesopp (*Entoloma poliopus*), silkerødskivesopp (*E. sericellum*) og rødlistearten lillagrå rødskivesopp (*E. griseocyaneum* - VU). Det ble også funnet flere arter rødskivesopp som er til konfirmering.

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Området beites i dag aktivt av storfe, og området virker å ha intensivt beitetrykk. Det er viktig at arealene ikke blir gjødslet.

Verdivurdering:

Lokaliteten får verdi B på grunn av en velutviklet og spesielt utformet strandeng som holdes godt i hevd ved beite, og er i ytterkanten av et større kompleks.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

Det er viktig at beitetrykket opprettholdes som i dag.

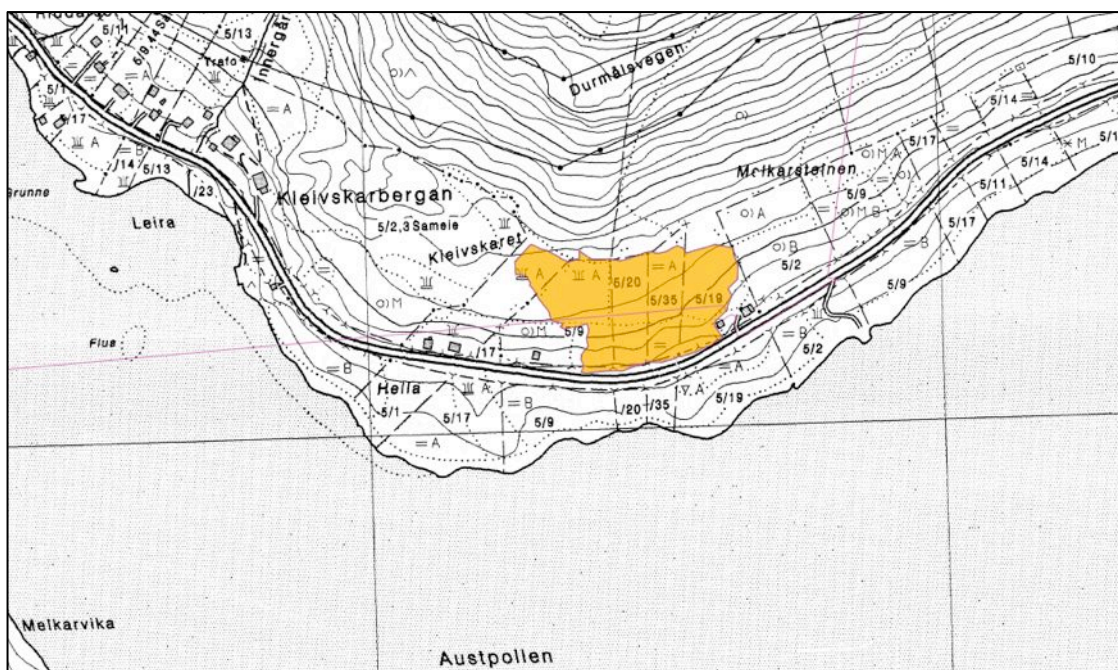
Kilder:

Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. *Ecofact rapport 173*, 105 s.

10 FAKTA-ARK FOR LOKALITETER I SORTLAND

10.1 Lokalitet 20 – Langli (Mellom Kleivskarberget og Melkarsteinen)

Naturtype (%):	D01 – Slåttemark	
Utforming:	D0103 – Sølvbunke-eng (80%) D0104 – Frisk fattigeng (20%)	
Supplerende naturtype (%)		
Utforming:		
Verdi:	C	
Undersøkt dato:	22.07.2011	

Innledning

Området ble kartlagt 22. juli 2011, av Gunn-Anne Sommersel (Ecofact). Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med andre gangs naturtypekartlegging av kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy i Vesterålen, Nordland.

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger ca 5,5 km fra Sigerfjord i retning Austpollleira. Det er en liten gård, i ei sørvendt, relativt bratt li, på oversiden av veien. Veien og husene avgrenser området mot sør, i de andre retningene avgrenses enga av skog. Grunneier oppgir at de sluttet å slå engene på midten av 1970-tallet, det har aldri vært pløyd opp, og de har kun brukt små mengder kunstgjødsel. Det er plantet 10 grantrær på rekke omtrent midt på enga.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Dette er en gammel slåttemark som nå står brakk. Den er under gjengroing, og har mye sølvbunke. Imidlertid er det også mange av de vanlige engartene på fattig eng til stede i større mengder, særlig i litt skinnere områder. Hovedinntrykket er likevel en mosaikk av sølvbunke-eng og frisk fattigeng.

Slåttemark med frisk fattigeng på gården Langli i Sortland kommune. Foto: Gunn-Anne Sommersel.

Artsmangfold:

Feltsjiktet domineres av gras, særlig sølvbunke (*Deschampsia cespitosa*) i de flaterne delene øverst. I litt tørrere områder er det godt med engkvein (*Agrostis capillaris*) og gulaks (*Anthoxanthum odoratum*). Av andre gras er det engreverumpe (*Alopecurus pratensis*), rødsvingel (*Festuca rubra*), timotei (*Phleum pratense*), og seterrapp (*Poa pratensis* ssp. *alpigena*). Inn i mellom grasene finner man urter som ryllik (*Achillea millefolium*), nyseryllik (*Achillea ptarmica*), marikåper (*Alchemilla* sp.), blåklokke (*Campanula rotundifolia*), sveve (*Hieracium* sp.), følblom (*Leontodon autumnalis*), prestekrage (*Leucanthemum vulgare*), tiriltunge (*Lotus corniculatus*), engsoleie (*Ranunculus acris*), småengkall (*Rhinanthus minor*), engsyre (*Rumex acetosa*), gullris (*Solidago virgaurea*) og kvitkløver (*Trifolium repens*). I områder er det oppslag av bjørk (*Betula pubescens*) og rogn (*Sorbus aucuparia*), samt storvokste urter som hundekjeks (*Anthriscus sylvestris*), geitrams (*Chamerion angustifolium*), turt (*Cicerbita alpina*), kvitbladtistel (*Cirsium heterophyllum*), mjødurt (*Filipendula ulmaria*) og høymole (*Rumex longifolius*).

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Lokaliteten er ikke lenger i drift. Den største trusselen er derfor gjengroing.

Verdivurdering:

Lokaliteten får en C-verdi fordi det er en gammel slåttemark som fortsatt har et visst preg som det, men vegetasjonstypen er triviell, og gjengroingen er kommet nokså langt. Den kan sannsynligvis restaureres med stor arbeidsinnsats og det kan øke verdien.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

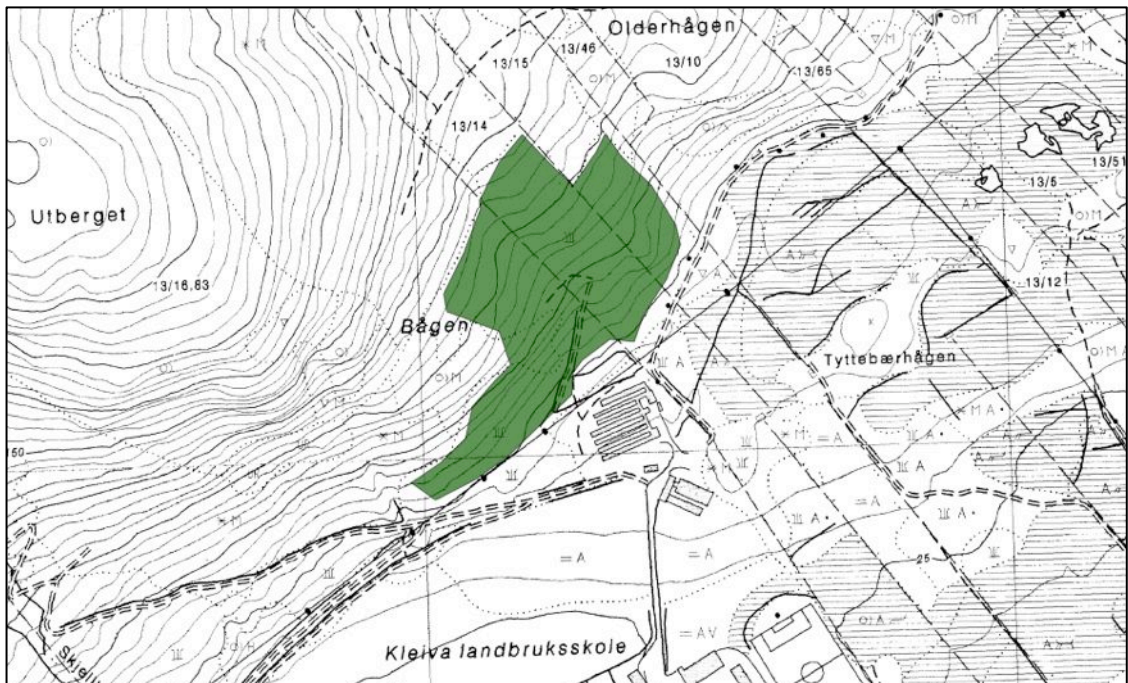
Lokaliteten kan utvikle seg i positiv retning med tanke på artsmangfold hvis det blir satt i gang passende restaurering og skjøtsel. Oppslag av busker bør fjernes, sølvbunke og storvokste urter bør fjernes på spesiell måte, visne plantedeler fjernes fra bunnsjiktet og deretter gjenopptas slått etter gammelt driftsmønster.

Kilder:

Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. *Ecofact rapport 173*, 105 s.

10.2 Lokalitet 21 – Kleiva

Naturtype (%):	D04 – Naturbeitemark
Utforming:	D0404 – Frisk fattigeng
Supplerende naturtype (%)	
Utforming:	
Verdi:	B
Undersøkt dato:	23.07.2011

Innledning

Området ble kartlagt 23. juli 2011, av Gunn-Anne Sommersel (Ecofact). Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med andre gangs naturtypekartlegging av kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy i Vesterålen, Nordland.

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger i den bratte lia i overkant av Kleiva landbruksskole. Nedre grense av avgrensningen er mot arealene rundt skolen, resten avgrenses mot skog. Lia er sørøstvendt med gode solforhold. Området beites av sau, og det er tydelig beitepreg på vegetasjonen.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Dette er en gammel naturbeitemark, som i dag beites av sau. Vegetasjonstypen er frisk fattigeng.

Naturbeitemark ved Kleiva i Sortland kommune. Foto: Gunn-Anne Sommersel.

Artsmangfold:

Feltsjiktet domineres av gras, med artene engkvein (*Agrostis capillaris*) og gulaks (*Anthoxanthum odoratum*), smyle (*Avenella flexuosa*), sølvbunke (*Deschampsia cespitosa*) rødsvingel (*Festuca rubra*), finnskjegg (*Nardus stricta*) og engrapp (*Poa pratensis* ssp. *pratensis*) som de viktigste. Starr forekommer også, blant annet harestarr (*Carex leporina*) og stjernestarr (*Carex echinata*). Av urter var det ryllik (*Achillea millefolium*), fjellmarikåpe (*Alchemilla alpina*) og andre marikåper (*Alchemilla* spp.), harerug (*Bistorta vivipara*), blåklokke (*Campanula rotundifolia*), markjordbær (*Fragaria vesca*), kvitmaure (*Galium boreale*), følblom (*Leontodon autumnalis*), tiriltunge (*Lotus corniculatus*), blåkoll (*Prunella vulgaris*), engsoleie (*Ranunculus acris*), krypsoleie (*Ranunculus repens*), engsyre (*Rumex acetosa*), småsyre (*Rumex acetosella*), bitter bergknapp (*Sedum acre*), vassarve (*Stellaria media*), kvitkløver (*Trifolium repens*), fjellfiol (*Viola biflora*) og engfiol (*Viola canina*). Det er i tillegg en del einer (*Juniperus communis*) og gamle storvokste vier (*Salix* sp). Det ble ikke funnet noe beitemarkssopp, men dette skyldes sannsynligvis at området ble undersøkt for tidlig på sommeren.

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Området beites av sau, beitetrykket ser ut til å være tilfredsstillende for å opprettholde

naturtypen. Den største trusselen er eventuell svakere hevd med påfølgende gjengroing, eller bruksendring, for eksempel i form av skogplanting.

Verdivurdering:

Lokaliteten får en B-verdi fordi det er en naturbeitemark med et artsinventar som indikerer langvarig drift, sannsynligvis uten eller med liten bruk av gjødsel. Imidlertid er vegetasjonen triviell. Området ble undersøkt i slutten av juli, en undersøkelse tidlig på høsten vil kunne klarlegge forekomst av eventuelle beitemarkssopp. Dette er en organismegruppe som har mange rødlistede arter, og slike funn vil kunne øke verdien av området.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

Beitetrykket bør opprettholdes. Forekomst av einer bør overvåkes, og eventuelt reduseres.

Kilder:

Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. *Ecofact rapport 173*, 105 s.

11 FAKTA-ARK FOR LOKALITETER I ANDØY

11.1 Lokalitet 22 – Nordelvmyra (Mellom Gårdselva og Nordelva) BN00067841

Naturtype (%):	A08 - Kystmyr	
Utforming:	Atlantisk høgmyr, eksentrisk	
Supplerende naturtype (%)		
Utforming:		
Verdi:	A	
Undersøkt dato:	14.07.2011	

Innledning

Området ble kartlagt 14. juli 2011, av Gunn-Anne Sommersel (Ecofact) og Iulie Aslaksen. Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med andre gangs naturtypekartlegging av kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy i Vesterålen, Nordland.

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger på den nordøstlige delen av Andøya. Dette er et relativt stort myrområde avgrenset av fylkesveg 82 ved Leira i øst, Høgtinden i vest, Gårdselva i sør og Nordelva i nord. Myra er kartlagt på grunnlag av feltarbeid i 2004 og flybilder i

2005, og ble da klassifisert som en eksentrisk høgmyr av nasjonal verdi. Det er planlagt en vindpark i området, men utbygger har fått pålagt å gjøre avbøtende tiltak for å unngå hindring av naturlig drenering samt begrense erosjonsskader.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Dette er en intakt kysthøgmyr med utformingen atlantisk høgmyr. Kysthøgmyr regnes som sårbar (VU) i følge rødlista for naturtyper. Myra er eksentrisk, noe som kommer tydelig fram på flyfoto. Den består av tuer, fastmatter, mykmatter og høljer.

Nordelvmyra, en atlantisk høgmyr i Andøy kommune. Foto: Gunn-Anne Sommersel.

Artsmangfold:

Det er som forventet liten artsdiversitet i det undersøkte området. På tuene finner man hovedsakelig dvergbjork (*Betula nana*), røsslyng (*Calluna vulgaris*), krekling (*Empetrum nigrum* s.l.), blåbær (*Vaccinium myrtillus*) og blokkebær (*V. uliginosum*) sammen med en god del lav som for eksempel ulike reinlav og pigglav (*Cladonia* spp.) samt heigråmose (*Racomitrium lanuginosum*). I fastmattene er det fuktigere, forvedede arter forsvinner, og det blir mer torvmoser (*Sphagnum* spp.), molte (*Rubus chamaemorus*), kvitlyng (*Andromeda polifolia*), torvull (*Eriophorum angustifolium*), og bjønnskjegg (*Trichophorum cespitosum*) som de vanligste artene. I de våtere mykmattene opptrer for eksempel dystarr (*Carex limosa*) og smalsoldogg (*Drosera longifolia*). I de høljerne vi undersøkte var det lite vegetasjon.

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Den viktigste trusselen for lokaliteten er utbyggingen av Andmyran vindpark. Konsekvensutredningen legger vekt på trusler i form av erosjonsskader i anleggsfasen av vindparken samt endring av vanntilførsel særlig i driftsfasen. Senkning av grunnvannet kan i verste fall føre til ødeleggelse av høgmyra som hydrologisk system. Det framgår imidlertid av konsesjonsvilkårene at grunnvannsspeilet ikke skal påvirkes av utbyggingen.

Verdivurdering:

Lokaliteten får verdien A siden den er en intakt kysthøgmyr i mellomboreal sone og er større enn 50 daa, samt er den største og mest stilrene eksentriske høgmyra i Andøy kommune.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

Det er planlagt en vindpark i området. Utbygger må gjøre avbøtende tiltak for å unngå hindring av naturlig drenering samt begrense erosjonsskader.

Kilder:

Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. *Ecofact rapport 173*, 105 s.

11.2 Lokalitet 23 – Stormyran (mellom Myraelva og Baråa)

Naturtype (%):	A08 - Kystmyr	
Utforming:	Atlantisk høgmyr, konsentrisk	
Supplerende naturtype (%)		
Utforming:		
Verdi:	A	
Undersøkt dato:	20.07.2011	

Innledning

Området ble kartlagt 20. juli 2011, av Gunn-Anne Sommersel (Ecofact). Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med andre gangs naturtypekartlegging av kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy i Vesterålen, Nordland.

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger ved Rognan på Andøyas vestsida, mellom Baråa og Myraelva like ved fylkesveg 82. Området er omgitt av jordbruksareal og små skogholt. I tillegg til årets undersøkelse er myra tidligere kartlagt på grunnlag av feltarbeid i 2004 og flybilder i 2004 (Bjerke, 2005), og ble da klassifisert som en konsentrisk høgmyr av nasjonal verdi.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Dette er en stor intakt kysthøgmyr med utformingen atlantisk høgmyr. Kysthøgmyr regnes som sårbar (VU) i følge rødlista for naturtyper. Myra er konsentrisk, noe som kommer tydelig fram på flyfoto. Den består av tuer, fastmatter, mykmatter og høljer.

Tuer, fastmatter, mykmatter og en hølje med smålom (Gavia stellata) på konsentrisk atlantisk høgmyr ved Rognan, Andøya. Foto: Gunn-Anne Sommersel.

Artsmangfold:

Det er som forventet liten artsdiversitet i det undersøkte området. På tuene finner man hovedsakelig dvergbjørk (*Betula nana*), røsslyng (*Calluna vulgaris*), krekling (*Empetrum nigrum* s.l.), blåbær (*Vaccinium myrtillus*) og blokkebær (*V. uliginosum*) sammen med en god del lav som for eksempel ulike reinlav samt heigråmose (*Racomitrium lanuginosum*). I fastmattene er det fuktigere, forvedede arter forsvinner, og det blir mer torvmoser (*Sphagnum* spp.), molter (*Rubus chamaemorus*), kvitlyng (*Andromeda polifolia*), torvull (*Eriophorum angustifolium*), og bjønnskjegg (*Trichophorum cespitosum*) som de vanligste artene. I de våtere mykmattene opptrer for eksempel dystarr (*Carex limosa*), smalsoldogg (*Drosera longifolia*) samt rund

soldogg (*D. rotundifolia*). I de høljene vi undersøkte så vi ingen vegetasjon.

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Myra er omgitt av jordbrukslandskap. Den nærliggende Sellevollmyra er i deler drenert og /eller oppdyrket. Det er også tettbygde områder i nærheten. Det er mulig at området brukes en del til friluftsmål, men på sommertid er det ikke lett å bevege seg i området, slik at dette er neppe av et omfang som vil være problematisk. Største trussel er sannsynligvis at dette kan være et pressområde for videre utbygging.

Verdivurdering:

Lokaliteten får verdien A siden den er en intakt kysthøgmyr i mellomboreal sone og er større enn 50 daa, samt er et av de beste eksemplarene av konsentrisk høgmyr i Andøy kommune.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

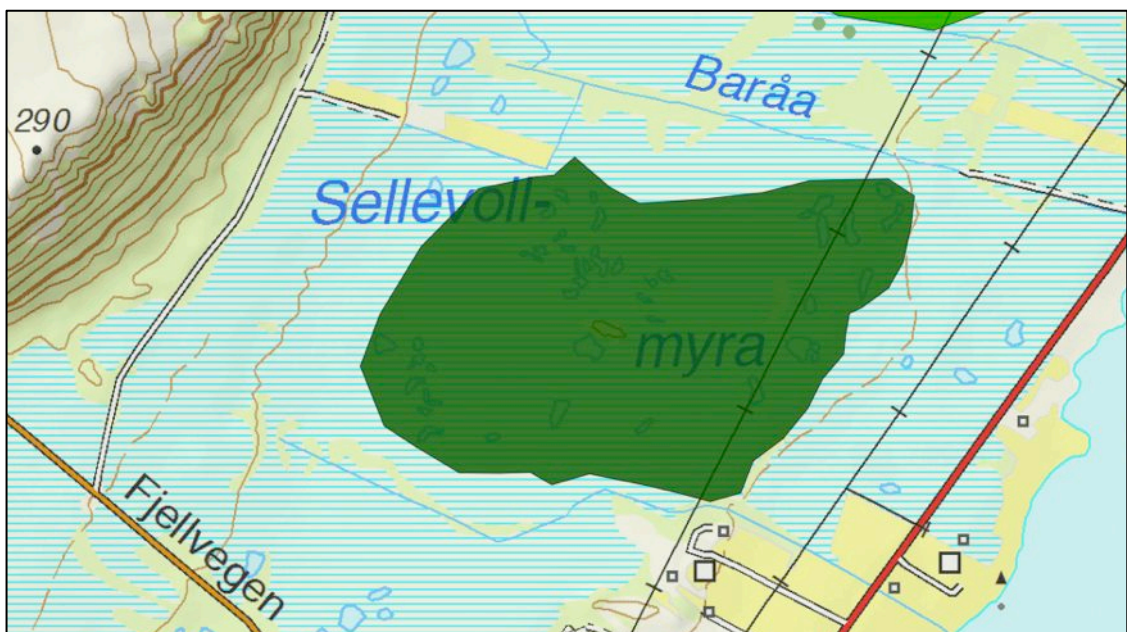
Lokaliteten bevares best ved å passe på at grunnvannsstanden ikke endres ved drenering eller flytting av vanntilførsel i forbindelse med utbygginger eller endringer ellers i områdene rundt.

Kilder:

Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. *Ecofact rapport 173*, 105 s.

11.4 Lokalitet 24 – Sellevollmyra

Naturtype (%):	A08 - Kystmyr	
Utforming:	Atlantisk høgmyr, konsentrisk	
Supplerende naturtype (%)		
Utforming:		
Verdi:	B	
Undersøkt dato:	20.07.2011	

Innledning

Området ble kartlagt 20. juli 2011, av Gunn-Anne Sommersel (Ecofact). Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med andre gangs naturtypekartlegging av kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy i Vesterålen, Nordland.

Beliggenhet/avgrensning, naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger ved Sellevoll i overkant av fylkesveg 82. Området er omgitt av jordbruksareal og torvtakingsområder. Myra er kartlagt i 1982 av Vorren og Alm, og ble da klassifisert som en konsentrisk høgmyr med nasjonal verdi. I årets kartlegging ble avgrensningen smalnet inn en del i forhold til tidligere på grunn av inngrep i form av drenering og jordbruksaktivitet på deler av området.

Sellevollmyra omgitt av tydelige jordbruksarealer og dreneringsgrøfter som har gjort inngrep i myrsystemet. Foto: Norge i bilder

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Dette er en stor kysthøgmyr med utformingen atlantisk høgmyr. Kysthøgmyr regnes som sårbar (VU) i følge rødlista for naturtyper. Myra er konsentrisk, noe som kommer tydelig fram på flyfoto.

Artsmangfold:

Vegetasjonen ble ikke nærmere undersøkt.

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Myra er omgitt av jordbrukslandskap og torvtak. Den er allerede redusert noe i størrelse. Største trussel er sannsynligvis at dette kan være et pressområde for videre utbygging.

Verdivurdering:

Lokaliteten får verdien B siden den er en kysthøgmyr i mellomboreal sone og er større enn 50 daa, men samtidig er noe redusert på grunn av omkringliggende inngrep.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

Lokaliteten bevares best ved å passe på at grunnvannsstanden ikke endres ved

drenering eller flytting av vanntilførsel i forbindelse med utbygginger eller endringer ellers i områdene rundt.

Kilder:

Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. *Ecofact rapport 173*, 105 s.

11.6 Lokalitet 25 – Stave

Naturtype (%):	D01 - Slåttemark	
Utforming:	D0108 -	
Supplerende naturtype (%)		
Utforming:		
Verdi:	A	
Undersøkt dato:	13.07.2011	

Innledning

Området ble kartlagt 13. juli 2011, av Gunn-Anne Sommersel (Ecofact) og Iulie Aslaksen. Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med andre gangs naturtypekartlegging av kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy i Vesterålen, Nordland.

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger på den nordvestlige delen av Andøya, i åpningen av Stavadalen, mellom den 374 m høye Moldforholen og sjøen, i ei vestlig eksponert bukt med sanddyner. I bakkant av området ligger et større myrområde og det relativt store Måvatnet. Engene ligger på flyvesandområder, med skjellsand, noe som gir kalkrikt og veldrenert underlag. Bygda Stave har flere områder med kulturmark. De avgrensede områdene er de eneste som fortsatt har verdi som naturtype.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Dette er gammel slåttemark, med vegetasjonstypen frisk/tørr, middels baserik eng i høyereliggende strøk og nordpå (G8), og regnes som en noe truet vegetasjonstype

(VU).

Gammel slåtte-mark ved Stave, på Andøya. Foto: Gunn-Anne Sommersel.

Artsmangfold:

Lokaliteten er artsrik. Dominerende grasarter er dunhavre (*Avenula pubescens*), engkvein (*Agrostis capillaris*) og rødsvingel (*Festuca rubra*). I tillegg kommer innslag av kveke (*Elytrigia repens*), hundegras (*Dactylis glomerata*) og fjellrapp (*Poa alpina*). Enga er også rik på urter. Av disse er følgende beskrivende for vegetasjonstypen: ryllik (*Achillea millefolium*), kattefot (*Antennaria dioica*), 100-200 individer av vanlig marinøkkel (*Botrychium lunaria*), slirestarr (*Carex vaginata*), grønnkurle (*Coeloglossum viride*), lodnerublom (*Draba incana*), fjelbakkestjerne (*Erigeron borealis*), bleiksøte (*Gentianella aurea*), skogstorkenebb (*Geranium sylvaticum*), rødknapp (*Knautia arvensis*), følblom (*Leontodon autumnalis*), flekkmure (*Potentilla cranzii*), engsoleie (*Ranunculus acris*), småengkall (*Rhinanthus minor*), ballblom (*Trollius europaeus*) og fuglevikke (*Vicia cracca*).

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Området har i følge grunneier vært slått med ljà fram til 1960-70 tallet. I dag blir områdene rundt drevet på moderne måte, mens disse engene står brakk. Imidlertid er det liten grad av gjengroing, selv om det er en del visne plantedeler i bunnsjiktet. Den største trusselen for lokaliteten er at dette området også kan bli innlemmet i de områdene som drives konvensjonelt. En annen mulighet er gjengroing, selv om dette ikke er en umiddelbar trussel, så vil akkumulering av plantemateriale i bunnsjiktet øke

gjengroingstakten.

Verdivurdering:

Lokaliteten får verdien A siden det er en noe truet vegetasjonstype som er artsrik, området ikke er gjødsla og det er liten grad av gjengroing.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

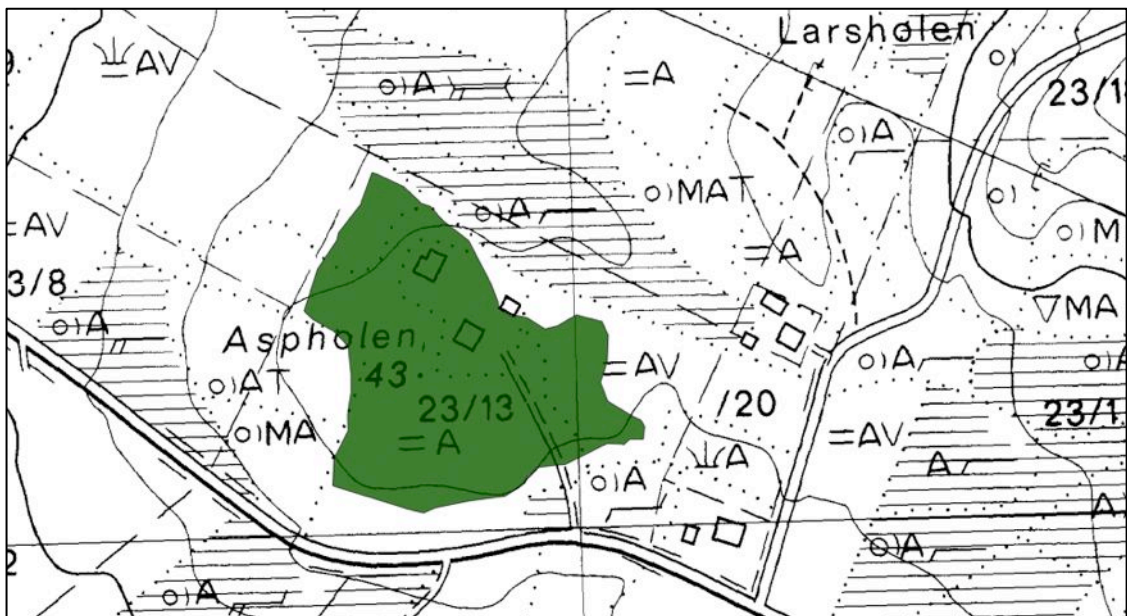
Tradisjonell slått av lokaliteten bør gjenopptas etter en restaurering som sannsynligvis først og fremst vil omfatte å fjerne dødt plantemateriale i bunnsjiktet.

Kilder:

Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. *Ecofact rapport 173*, 105 s.

11.7 Lokalitet 26 – Aspholen, ved Ånes

Naturtype (%):	D01 - Slåttemark	
Utforming:	D0104 – Frisk fattigeng	
Supplerende naturtype (%)		
Utforming:		
Verdi:	B	
Undersøkt dato:	21.07.2011	

Innledning

Området ble kartlagt 21. juli 2011, av Gunn-Anne Sommersel (Ecofact). Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med andre gangs naturtypekartlegging av kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy i Vesterålen, Nordland.

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger ved Ånes, på nordsiden av Ånesvannet, like ved Elvedalen som kommer ned fra Ånesfjellet. Dette er et lite småbruk, som i dag ser ut til å bli brukt som fritidsbolig. Enga som omgir husene er gammel slåttemark som står brakk. Området rundt er består av skog, myr og mer konvensjonelt drevet jordbruksland.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Dette er gammel slåttemark med vegetasjonstypen frisk fattigeng (G04), med middels

grad av gjengroing. Det er en del visne plantedeler i bunnsjiktet, noe som gir gjødslingseffekt, og vil øke graden av gjengroing på sikt.

Aspholen ved Ånes i Andøy kommune. Foto: Gunn-Anne Sommersel.

Artsmangfold:

I området mellom huset og veien består feltsjiktet av en relativt jevn blanding av ryllik (*Achillea millefolium*), engkvein (*Agrostis capillaris*), gulaks (*Anthoxanthum odoratum*), rødsvingel (*Festuca rubra*), sveve (*Hieracium* sp.), følblom (*Leontodon autumnalis*), engsoleie (*Ranunculus acris*), småengkall (*Rhinanthus minor*), engsyre (*Rumex acetosa*) og gullris (*Solidago virgaurea*). De samme artene fins også i resten av enga, men her kommer det inn mer sølvbunke (*Deschampsia cespitosa*), mjøduert (*Chamerion angustifolium*), kvitbladtistel (*Cirsium heterophyllum*), mjøduert (*Filipendula ulmaria*), enghumleblom (*Geum rivale*), høymole (*Rumex longifolius*), ballblom (*Trollius europaeus*) og vendelrot (*Valeriana sambucifolia*). I tillegg er det en og annen bjørk (*Betula pubescens*), rogn (*Sorbus aucuparia*) samt setervier (*Salix myrsinifolia* ssp. *borealis*) som har kommet opp som små busker.

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Det ser ut til at området verken blir slått eller beitet pr i dag. Den viktigste trusselen er gjengroing.

Verdivurdering:

Lokaliteten får en svak B-verdi, siden det er en gammel slåttemark som sannsynligvis ikke er gjødslet, den er gjengroende, men har fortsatt de gamle engartene til stede. Imidlertid er det ikke en artsrik slåttemark.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

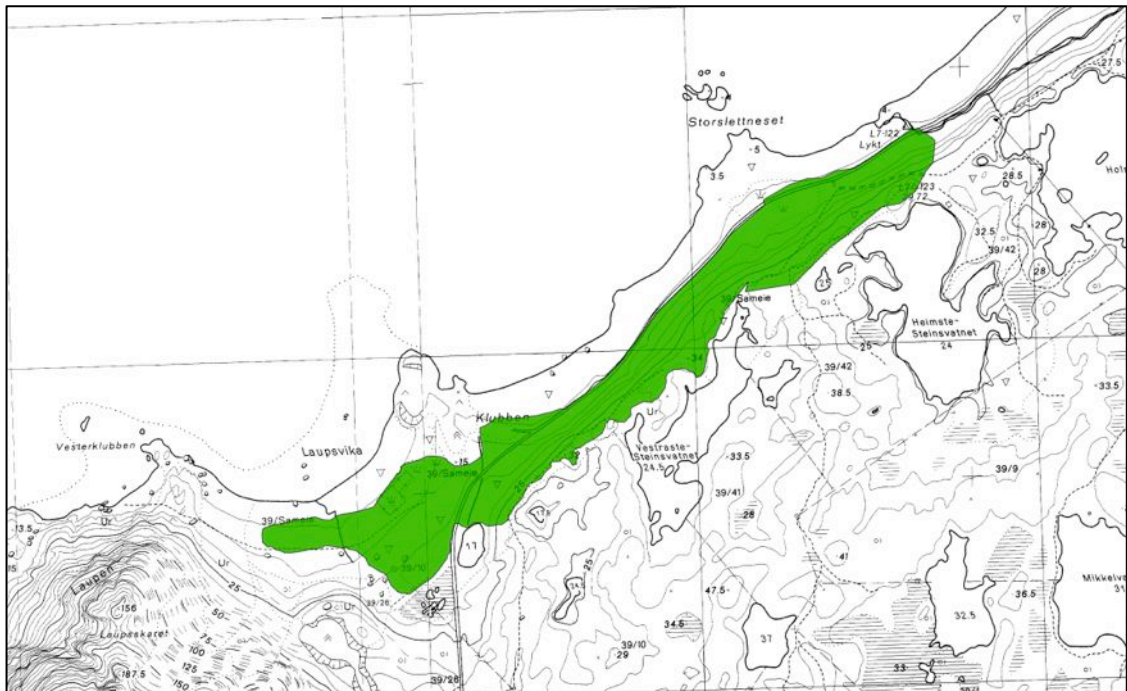
Dersom slåttemarka skal beholde sin verdi, bør gamle visne plantedeler fjernes fra bunnsjiktet, oppslag av busker bør kuttes så nært bakken som mulig og tradisjonell slått bør gjenopptas.

Kilder:

Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. *Ecofact rapport 173*, 105 s.

11.8 Lokalitet 27 – Bleik morene

Naturtype (%):	D04 – Naturbeitemark	
Utforming:	Etablert sanddyne (W2) – tørreng- utforming (W2b) og reinrose- utforming (W2c)	
Supplerende naturtype (%)		
Utforming:		
Verdi:	A	
Undersøkt dato:	12.07.2011	

Innledning

Området ble kartlagt på nytt 12. juli 2011, av Gunn-Anne Sommersel (Ecofact) og Iulie Aslaksen. Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med andre gangs naturtypekartlegging av kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy i Vesterålen, Nordland.

Beliggenhet/avgrensning, naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger på den nordvestlige delen av Andøya, mellom tettstedet Bleik og den 350 m høye Laupen. Dette er en randmorene i form av en ca 20 m høy voll som går over i sanddyner ned mot sjøen. Vegetasjonen i området er påvirket av flere økologiske faktorer. Området er for det første sterkt eksponert mot nordvest, og får tilført salt, men også næringsstoffer fra havet. Skjellsand fra stranden vil også bli ført

langt inn over land, og gjør at jordsmonnet får blandet inn mye sand, og det blir mer kalkrikt. I tillegg kommer kulturpåvirkning i form av sauebeite, og muligens slått fra gammelt av.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Naturtypen på lokaliteten kan klassifiseres på flere måter, avhengig av hvilke økologiske faktorer man legger vekt på. Ser man bort fra kulturpåvirkningen, så er naturtypen sanddyne (G03), etablert sanddynevegetasjon med dyneeng og dynehei (W2) som viktigste vegetasjonstype, og utformingene tørreng (W2b) og reinrose (W2c). Etablert sanddyne er en noe truet (VU) vegetasjonstype. Dette er også de utformingene som ligger nærmest når det gjelder artsinventar. Imidlertid er området tydelig kulturpåvirket, både i form av steingjerder som deler opp enga i mindre biter, samt tydelig beite- og/eller slåttepåvirkning på vegetasjonen. Sanddyner har tradisjonelt vært brukt både til slått og beite, og det er vanskelig å fastslå hvordan denne lokaliteten har vært drevet tidligere uten å gjøre nærmere undersøkelse av driftshistorien. De flate engene nedenfor vollen, og til dels på vollen, har en vegetasjon med arter som dunhavre (*Avenula pubescens*), rødsvingel (*Festuca rubra*) og gjeldkarve (*Pimpinella saxifraga*), som tradisjonelt ofte ble slått. I dag går det sauer i området, men beitepåvirkningen er ikke sterk, og arealet på vollen er i ferd med å gro igjen. Her står vi altså med tre mulige naturtyper, sanddyne, naturbeitemark og slåttemark, hvor alle tre har gode argumenter.

Gamle beite- og slåttemarkar på sanddyner ved Bleik morene på Andøya. Foto: Gunn-Anne Sommersel.

Begynnende gjengroing ved Bleik morene på Andøya. Foto: Gunn-Anne Sommersel.

Artsmangfold:

Området er artsrikt. Artsutvalget er typisk for etablerte sanddyner, men viser også fellesskap med tørre til friske artsrike slåtteeenger og beitemark. Viktige engarter er ryllik (*Achillea millefolium*), engkvein (*Agrostis capillaris*), marikåper (*Alchemilla* spp.), fjellgulaks (*Anthoxanthum nipponicum*), dunhavre (*Avenula pubescens*), vanlig arve (*Cerastium fontanum*), øyentrøst (*Euphrasia* sp.), rødsvingel (*Festuca rubra*), følblom (*Leontodon autumnalis*), tiriltunge (*Lotus corniculatus*), gjeldkarve (*Pimpinella saxifraga*), engsoleie (*Ranunculus acris*), småengkall (*Rhinantus minor*), teiebær (*Rubus saxatilis*), gullris (*Solidago virgaurea*), kvitkløver (*Trifolium repens*), ballblom (*Trollius europaeus*), fjellfiol (*Viola biflora*), engfiol (*Viola canina*) og fuglevikke (*Vicia cracca*). I tillegg ble det funnet arter som gjerne opptrer på tørre og rikere enger/heier i nord som kattedot (*Antennaria dioica*), vanlig marinøkkel (*Botrychium lunaria*) i ganske store mengder, reinrose (*Dryas octopetala*), fjellbakkestjerne (*Erigeron borealis*), rynkevier (*Salix reticulata*) samt fjellfrøstjerne (*Thalictrum alpinum*).

I øvre deler av området er gjengroing godt i gang, med arter som mjødukt (*Filipendula ulmaria*), bjørk (*Betula pubescens*), einer (*Juniperus communis*), setervier (*Salix myrsinifolia* ssp. *borealis*), bleikvier (*Salix hastata*) og rogn (*Sorbus aucuparia*).

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Området beites per i dag av sau. Graden av gjengroing tyder på at beitetrykket er for lavt for å beholde dagens utforming.

Verdivurdering:

Lokaliteten får verdien A på grunnlag av å være velutviklet og artsrik, sannsynligvis med lang kontinuitet, en noe truet vegetasjonstype og innslag av beiteindikatorer.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

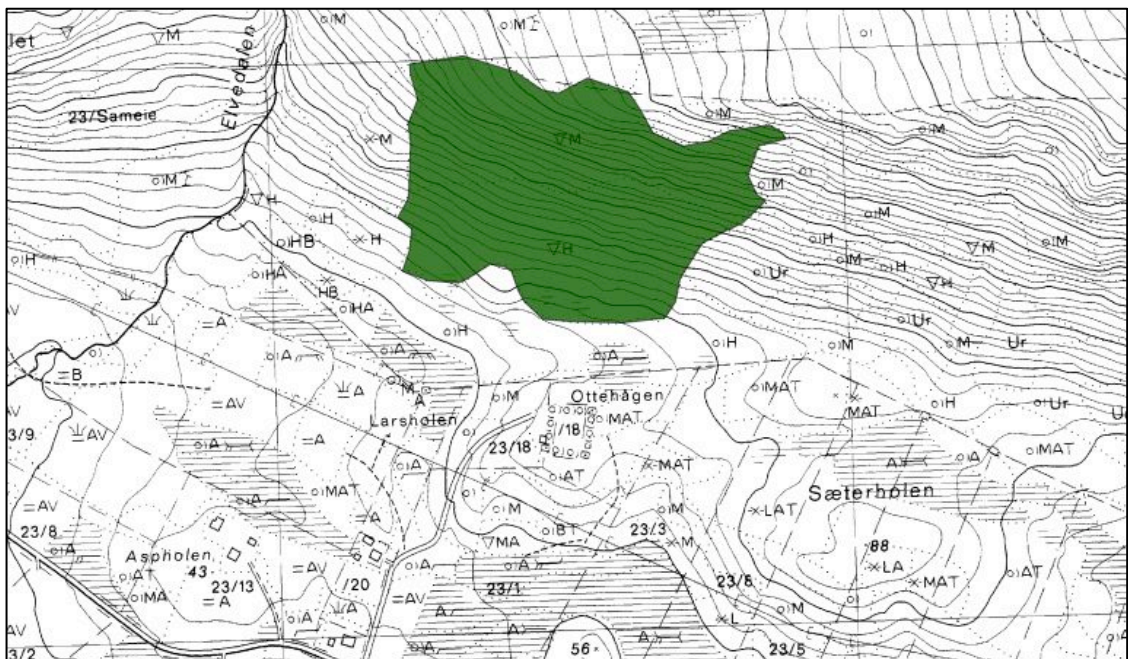
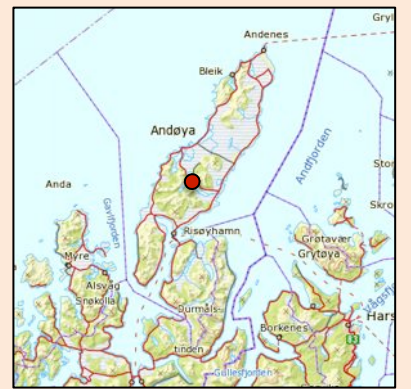
Områdets driftshistorie bør kartlegges slik at man kan slå fast om tradisjonell skjøtsel har vært beiting og/eller slått. Tradisjonell skjøtsel bør så langt mulig gjenopptas.

Kilder:

Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. *Ecofact rapport 173*, 105 s.

11.9 Lokalitet 28 – Åbergsaksla ved Ånes

Naturtype (%):	D04 – Naturbeitemark
Utforming:	D0407 – Frisk/tørr middels baserik eng, dunhavreeng (G7b)
Supplerende naturtype (%)	
Utforming:	
Verdi:	B
Undersøkt dato:	21.07.2011

Innledning

Området ble kartlagt 21. juli 2011, av Gunn-Anne Sommersel (Ecofact). Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med andre gangs naturtypekartlegging av kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy i Vesterålen, Nordland.

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger i den bratte lia fra Åbergsaksla ned mot Ånes, på nordsiden av Ånesvannet, like ved Elvedalen. Lia er sørvendt, og har gode solforhold. Det avgrensede området er uten tett skog, men har flekkvisse oppslag av busker. Området rundt er dels steinur, og dels tettere trebevokst.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Dette er en gammel naturbeitemark, som fortsatt blir beitet av sau, men beitetrykket er for lavt. Vegetasjonstypen er en variant av frisk/tørr middels baserik eng, fortrinnsvis i lavlandet. Utformingen er dunhavreeng (G7b), som regnes som en sterkt truet vegetasjonstype (EN). Artsinventaret er ikke fullstendig helt dekkende for utformingen, men det kan skyldes flere forhold. Den mest nærliggende forklaringen er at lia er bratt, og vi hadde ingen mulighet til å gjøre en god nok undersøkelse på de bratteste, og tørreste, delene. I tillegg er det en viss gjengroing som også gjør seg gjeldende.

Naturbeitemark med dunhavre-utforming ved Ånes på Andøya. Foto: Gunn-Anne Sommersel.

Artsmangfold:

Feltsjiktet domineres av gras og halvgras, hvorav de mest framtreddende er dunhavre (*Avenula pubescens*), fjellgulaks (*Anthoxanthum nipponicum*), bleikstarr (*Carex pallescens*), hundegras (*Dactylis glomerata*), sølvbunke (*Deschampsia cespitosa*), rødsvingel (*Festuca rubra*) og marigras (*Hierocloë odorata*). Inn i mellom grasene finner man urter som ryllik (*Achillea millefolium*), marikåper (*Alchemilla* sp.), vill-løk (*Allium oleraceum*), blåklokke (*Campanula rotundifolia*), mjødurt (*Filipendula ulmaria*), skogstorkenebb (*Geranium sylvaticum*), enghumleblom (*Geum rivale*), fjellminneblom (*Myosotis decumbens*) engsoleie (*Ranunculus acris*), småengkall (*Rhinanthus minor*), engsyre (*Rumex acetosa*), jonsokblom (*Silene dioica*) og engfiol (*Viola canina*). I områder er det gjengroing av store bregner av ulike arter, samt oppslag av bjørk (*Betula pubescens*) og ulike gråvier (*Salix* sp.).

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Området beites sannsynligvis fortsatt av sau, men beitetrykket er lavt. Den største trusselen er derfor gjengroing.

Verdivurdering:

Lokaliteten får en B-verdi fordi det er en naturbeitemark med et artsinventar som indikerer langvarig drift, sannsynligvis uten gjødsling. Vegetasjonstypen er en sterkt truet vegetasjonstype, noe som peker mot en A-verdi, imidlertid fant vi lite av de mest sjeldne artene knyttet denne vegetasjonstypen. I tillegg er gjengroingen godt i gang.

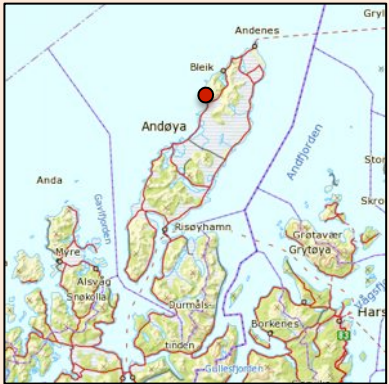
Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

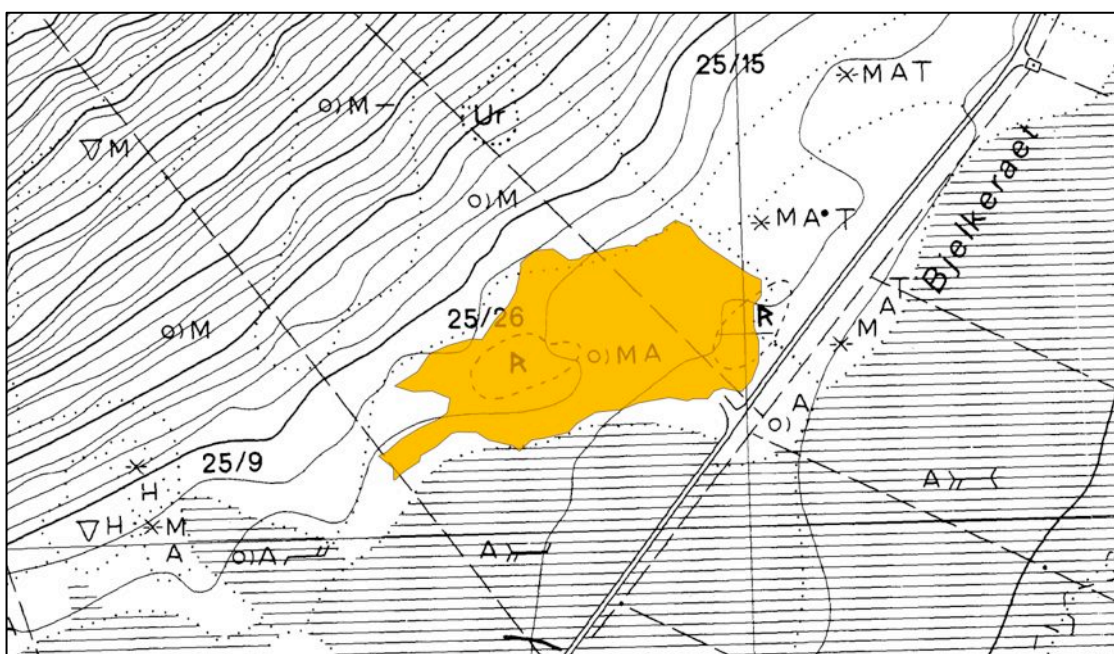
Lokaliteten kan utvikle seg i positiv retning med tanke på artsmangfold hvis det blir satt i gang passende restaurering og skjøtsel. Oppslag av busker bør fjernes, og beitetrykket bør økes betraktelig.

Kilder:

Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. *Ecofact rapport 173*, 105 s.

11.10 Lokalitet 29 – Ved foten av Sellevollfjellet

Naturtype (%):	D06 - Beiteskog	
Utforming:		
Supplerende naturtype (%):		
Utforming:		
Verdi:	C	
Undersøkt dato:	21.07.2011	

Innledning

Området ble kartlagt 21. juli 2011, av Gunn-Anne Sommersel (Ecofact). Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med andre gangs naturtypekartlegging av kommunene Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy i Vesterålen, Nordland.

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger i området mellom Sellevollmyra og Sellevollfjellet. Dette er beiteskog ved foten av ei sørøstvendt beiteli med gode solforhold. Mot nordøst er det overgang til et mindre granplantefelt med plantet granskog. Ellers er skogen avgrenset av myr.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Beiteskogen beites pr i dag av sau. Det er tydelig beitepreg på skogen, med tendens til

noe dannelse av sølvbuketuer i enkelte områder. Feltsjiktet er ellers stedvis typisk for fattig eng (G4), iblandet en del skogsarter. Alderen på trærne i skogen er relativt lik, slik at man muligens kan anta at dette er tidligere eng, sannsynligvis formet av beite, som har grodd igjen etter hvert. I kanten mot granskogen er det flere store maurtuer, og dessuten en del steinsopp (*Boletus edulis*), noe som er vanligere i beitet skog enn i annen skog.

Beiteskog i forgrunnen, med en naturbeiteli i bakgrunnen, Sellevoll på Andøya. Foto: Gunn-Anne Sommersel.

Artsmangfold:

Feltsjiktet domineres hovedsakelig av engarter som engkvein (*Agrostis capillaris*), fjellmarikåpe (*Alchemilla alpina*) og en del andre marikåper (*Alchemilla* spp.), fjellgulaks (*Anthoxanthum nipponicum*), harerug (*Bistorta vivipara*), blåklokke (*Campanula rotundifolia*), slåttestarr (*Carex nigra* ssp. *nigra*), sølvbunke (*Deshampsia cespitosa*), rødsvingel (*Festuca rubra*), geitesvingel (*Festuca vivipara*), engfrytle (*Luzula multiflora* ssp. *multiflora*), timotei (*Phleum pratense*), engrapp (*Poa pratensis*), engsyre (*Rumex acetosa*) og kvitkløver (*Trifolium pratense*). Forekomst av finnskjegg (*Nardus stricta*) og einer (*Juniperus communis*) er typiske beiteindikatorer. Skogsarter som for eksempel skogburkne (*Athyrium filix-femina*), smyle (*Avenella flexuosa*), skogsnelle (*Equisetum sylvaticum*), småtveblad (*Listera cordata*), hårfrytle (*Luzula pilosa*) og blåbær (*Vaccinium myrtillus*) antyder at området har vært skog en stund.

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Området beites per i dag av sau, men det kan se ut som om beitetrykket er noe lavt.

Den viktigste trusselen er derfor gjengroing.

Verdivurdering:

Lokaliteten får kun en svak verdi C på grunn av trivielt artsmangfold, og en noe utydelig distinksjon mot eng som har blitt trebevokst på grunn av lavt beitetrykk eller eventuelt opphør av slått.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

Driftshistorien til området bør eventuelt undersøkes. Dersom det kan påvises at dette er en beiteskog med lengre kontinuitet, så vil det kunne øke verdien av lokaliteten om beitetrykket økes. Lokaliteten bør også sees i sammenheng med lia i bakkant av området.

Kilder:

Sommersel, G.-A. og Kristiansen, G. 2012. Naturtypekartlegging i Vesterålen. Lødingen, Hadsel, Sortland og Andøy. *Ecofact rapport 173*, 105 s.